

**PROFESSIONELE BACHELOR IN HET ONDERWIJS
SECUNDAIR ONDERWIJS**

Bachelorproef

Een reis doorheen het middeleeuwse
Mongoolse Rijk

PROMOTOR
JOHN AELBRECHT
GESCHIEDENIS

VINCENT LEENAERTS
AARDRIJKSKUNDE - GESCHIEDENIS
ACADEMIEJAAR 2017-2018

Voorwoord

Deze bachelorproef werd gerealiseerd gedurende het laatste jaar van mijn professionele bachelor secundair onderwijs aan de Hogeschool PXL te Hasselt.

Al jarenlang ben ik gefascineerd door computerspelletjes met geschiedkundige inslag. In het spel '*Age of Empires*' komen verschillende oude volkeren aan bod en daarin werd mijn interesse vooral gewekt door de Mongolen, die worden afgebeeld als een krachtig, militair sterk ruitervolk. Echter mijn kennis over deze beschaving was ontoereikend en daarom heb, bij het kiezen van een onderwerp voor mijn bachelorproef, de kans gegrepen om mij te verdiepen in de Mongolen. Ik was nieuwsgierig naar hoe dit volk zo groots is geworden, of zoals Jambers zou zeggen: 'WIE ZIJN ZE, WAT DOEN ZE, WAT DRIJFT HEN'.

Ik hoop dat mijn leergierigheid over het Mongoolse Rijk, een mooie scriptie heeft opgeleverd, dat zowel op theoretisch als op praktisch vlak een positieve bijdrage zou kunnen leveren voor andere geïnteresseerden, echter was dit nooit mogelijk geweest zonder de hulp van enkele mensen.

Een bijzonder woord van dank gericht aan mijn promotor, John Aelbrecht, die dit eindwerk van in de eerste fase in de juiste richting heeft geduwd. Ik kon altijd bij hem terecht voor eventuele vragen en begeleiding. Ook bedankt voor het nalezen en verbeteren van eindwerk.

Ook graag een woord van dank aan mijn moeder voor het nalezen en verbeteren van deze bachelorproef, en mijn vader voor het grafisch ontwerpen van de poster.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Inleiding	7
1 Onderzoeksvraag	8
2 Situering van het Mongoolse Rijk	9
2.1 <i>Geografische ligging</i>	9
2.2 <i>Het Mongoolse volk</i>	10
3 Het ontstaan van het Mongoolse Rijk	10
3.1 <i>De Mongolen voor Djengis Khan</i>	11
4 De stichting van een imperium onder Djengis Khan en zijn opvolgers	13
4.1 <i>De uitbreiding van het Mongoolse Rijk onder Djengis Khan (1206 – 1227)</i>	13
4.1.1 <i>Expansies in het westen onder Djengis Khan</i>	13
4.2 <i>De tweede Grote Khan: Ögedei Khan (1229-1241)</i>	16
4.2.1 <i>Uitbreidingen van het rijk onder Ögedei Khan</i>	16
4.2.2 <i>Verdere uitbreidingen in Europa</i>	18
4.3 <i>De korte heersperiode van Guyuk Khan (1246-1248)</i>	20
4.4 <i>Möngke Khan (1251-1259)</i>	21
4.4.1 <i>Uitbreidingen in Perzië vanaf 1256</i>	21
4.4.2 <i>Verdere uitbreiding naar het westen vanaf 1257</i>	22
5 De voltooiing van het Mongoolse Rijk	23
5.1 <i>Koebilai Khan (1264-1294)</i>	23
5.1.1 <i>Koebilai Khan in China</i>	25
5.1.2 <i>Verdere uitbreidingen in Oost-Azië</i>	26
5.1.3 <i>Conflicten in het westen</i>	28
5.2 <i>De ontwikkeling van het Il-kanaat onder Koebilai Khan</i>	29
5.2.1 <i>Onrust in het Il-kanaat onder Koebilai Khan</i>	30
5.2.2 <i>Het Il-kanaat onder leiding van Ghazan</i>	31
5.3 <i>De Gouden Horde</i>	31
5.3.1 <i>De opkomst van Noghai in de Gouden Horde</i>	31
5.3.2 <i>De terugkeer naar Europa</i>	32
5.4 <i>De ondergang van de kanaten na 1294</i>	33
5.4.1 <i>De Yuan-dynastie in China na Koebilai Khan</i>	34
5.4.2 <i>Moeilijkheden in het Il-kanaat</i>	35
5.4.3 <i>Een verdeling in het Chagatai-kanaat</i>	37
5.4.4 <i>Conflicten en veranderingen in de Gouden Horde</i>	37
6 De Mongoolse politiek en samenleving	39
6.1 <i>De positie van mannen, vrouwen en slaven</i>	39
6.2 <i>De opkomst van de Mongoolse regering</i>	40
6.3 <i>Mongoolse wetten</i>	41
6.4 <i>De rol van plaatselijke ambtenaren</i>	42
6.5 <i>Politiek en samenleving in Mongools-China</i>	43
6.5.1 <i>Communicatie en handel in Mongools China</i>	44
6.6 <i>Politiek en samenleving in het Il-kanaat</i>	45
6.7 <i>Politiek en samenleving in de Gouden Horde</i>	46
6.8 <i>Politiek en samenleving in het Chagatai-kanaat</i>	47
7 Economie en handel in het Mongoolse Rijk	47
8 Het Mongoolse leger	49

8.1	<i>De vroege hervormingen van het leger</i>	50
8.2	<i>Kesjig</i>	51
8.3	<i>Militaire uitrusting</i>	51
8.4	<i>De Mongoolse paarden</i>	53
8.5	<i>Wapens</i>	55
8.6	<i>Gevechtsstrategieën</i>	58
8.7	<i>De jacht als training</i>	61
8.8	<i>De grootte van het leger</i>	62
9	Het dagelijks leven van de Mongolen	64
9.1.1	Eten en kledij.....	65
9.1.2	Mannen, vrouwen, en kinderen.....	66
9.1.3	Leven in de veroverde landen.....	67
9.1.4	Leven in het Il-kanaat.....	68
9.1.5	Leven in de Gouden Horde.....	68
9.1.6	Leven in het kanaat van Chagatai.....	69
9.2	<i>Religie in het Mongoolse Rijk</i>	69
9.2.1	Liberaliteit.....	69
9.2.2	Sjamanisme.....	70
9.2.3	Islam.....	71
9.2.4	Christendom.....	72
9.2.5	Boeddhisme.....	73
9.2.6	Begravenisrituelen.....	75
9.3	<i>Gezondheid en geneeskunde in het Mongoolse Rijk</i>	75
9.3.1	Vroege praktijken.....	75
9.3.2	Chinese geneeskunde.....	75
9.3.3	Acupunctuur en moxibustie.....	76
9.3.4	Herstel van botbreuken.....	77
9.3.5	Dieet.....	77
9.3.6	Polsdiagnose.....	78
9.3.7	Geneesmiddelen en medicijnen: De oost-west uitwisseling.....	78
10	Praktische verwerking	79
10.1	<i>Selecteren van kerninhouden</i>	80
10.1.1	Historisch referentiekader geschiedenis.....	80
10.2	<i>Situering in de eindtermen en leerplannen</i>	81
10.2.1	Vakgebonden eindtermen.....	81
10.2.2	Leerplannen (GO!, VVKSO, OVSG).....	82
10.3	<i>Lesvoorbereiding het Mongoolse Rijk</i>	85
10.3.1	Werkwijze groepswork.....	85
10.3.2	Lesvoorbereidingsformulier.....	86
10.3.3	Werkbundel leerlingen.....	92
10.3.4	Werkbundel leerkrachten.....	105
	Besluit	115
	Literatuurlijst	116
	Geraadpleegde werken	121
	Bijlagen	123

Inleiding

Het woord 'mongool' horen we alsmar terugkomen in onze huidige maatschappij. Het kent in onze samenleving verschillende betekenissen. De meest bekende is ongetwijfeld een persoon met het syndroom van Down maar als vervolg daarvan wordt het al heel snel gebruikt als scheldwoord voor mensen die we 'minderwaardig' vinden. Toch vind ik het belangrijk dat het geweten is waar het oorspronkelijk vandaan komt. Het doel van deze bachelorproef is bijgevolg om interesse te wekken voor de Mongoolse geschiedenis. Het Mongoolse Rijk kent een hele rijke geschiedenis, beginnende bij één van de grootste heersers in de geschiedenis: Djengis Khan.

Binnen het theoretisch luik ligt de focus op het historisch referentiekader: tijd, ruimte en socialiteit. Als eerste wordt het Mongoolse Rijk gesitueerd. Het is belangrijk om te weten wie de Mongolen zijn en wat de geografische ligging van het rijk is. Ten tweede wordt het ontstaan van het Mongoolse Rijk besproken. Hier worden de belangrijke khans van het Mongoolse Rijk besproken met hun belangrijkste expansies. Ten derde wordt er op de verschillende domeinen ingegaan. Zo wordt het politieke bestuur van het Mongoolse Rijk besproken, zowel binnen- en buitenlands bestuur met de bijhorende militaire organisatie en de economie. Als laatste wordt het dagelijkse leven van de Mongolen besproken.

Het tweede deel is een praktisch gedeelte. Op basis van het theoretisch gedeelte heb ik een lessenspakket ontwikkeld waar de leerlingen in groepsverband een werkbundel, aan de hand van een Weebly, moeten invullen en presenteren. Het doel is dat de leerlingen zelf op zoek gaan naar de nodige informatie aan de hand van een website. De beschikbare informatie op de Weebly is slechts een klein gedeelte van het uitgebreide theoretische gedeelte. Aangezien het een onderwerp is, waar maar een drietal uur aan besteed kan worden, is het onmogelijk om alle inhoud te zien. Het is belangrijk om een selectie te maken van de cruciale inhoud. Iedere leerkracht kan zo uit het theoretische luik zijn eigen informatie selecteren om nadien op een eigen manier te verwerken in de klas.

1 Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag:

Welke cruciale inhoudsopgaven moeten aan bod komen in een lessenreeks over het Mongoolse Rijk en op welke manieren kunnen de kerninhouden verwerkt worden in een relevante ICT-les?

Deelvragen:

- Wie zijn de Mongolen en waar situeerden zij zich?
- Hoe is het Mongoolse Rijk ontstaan?
- Hoe kregen de Mongolen het voor elkaar om een wereldrijk te stichten vanaf de vereniging van de stammen tot de splitsing van het Mongoolse Rijk in 1294?
- Hoe werd het Mongoolse Rijk bestuurd?
- Hoe werd het dagelijkse leven in het Mongoolse rijk georganiseerd?
- Hoe was de situatie in het Mongoolse Rijk na de splitsing van het rijk van Djengis Khan in 1294?

2 Situering van het Mongoolse Rijk

2.1 Geografische ligging

Het traditionele thuisland van de Mongolen ligt aan de oostkant van de Centraal-Aziatische steppen. Het gebied wordt meestal aangeduid als de Euraziatische steppen. De Euraziatische steppen beslaat een breed gebied dat zich uitstrekt van Oost-Europa tot Mantsjoerije, de Zuid-Russische steppe, Kazachstan, Zungharia, de provincie Tsinghai en Mongolië. Het immense Centraal-Aziatische plateau, gelegen tussen 900 en 1.500 meter boven de zeespiegel en begrensd door de Altai en Tian Shan bergketens in het westen en door de Grote Sjingan in het oosten, was de thuisbasis van de Mongoolse stammen. Ten zuiden van deze regio verandert de steppe in woestijn met een uitgestrekte zone met kleine sedentaire nederzettingen. De omliggende weiden en graslanden werden ingepalmd door agrarische nederzettingen of dorpen. Degenen die op de steppen woonden waren pastorale nomaden en jagers. Hun manier van leven zorgde ervoor dat ze afhankelijk waren van de nomadische levensstijl, telkens op zoek naar water en gras. De nomaden waren voortdurend onderweg, voortdurend alert op veranderingen in het milieu, het klimaat en de mens om hen heen en voortdurend voorbereid op gevaar en bedreigingen. Het klimaat kon hard zijn met korte zomers en extreem koude winters. De 13de-eeuwse Italiaanse priester Giovanni DiPlano Carpini (ca. 1180-ca. 1252), schrijver van *The Story of the Mongols Whom We Call Tartars*, beschreef de omstandigheden waarmee hij tijdens zijn reis van 1245 naar 1247 naar de Grote Khan Guyuk werd geconfronteerd. Hij schreef: "We moesten onszelf plat op de grond gooien vanwege de kracht van de wind. Er was zoveel stof dat we nauwelijks konden zien. Hagel en zware onweersbuien kwamen veel voor. Het klimaat, de zanderige bodem en het ontbreken van een stabiele watervoorziening maakte het de boeren van de steppen moeilijk. Zij waren voor hun basisvoorzieningen, zoals voedsel en kleding, afhankelijk van hun kuddedieren."¹

²

Afbeelding 1: De Mongoolse steppe zichtbaar vanuit een satellietfoto. De overgang tussen de vegetatie is duidelijk zichtbaar.

¹ Carpini, G. & Hildinger, E. (1996). *The Story of the Mongols Whom We Call the Tartars*, pp. 52. Boston: Branden.

² *Mongolian Report Maps*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (http://www.drben.net/Mongolia_Report/Sources/Mongolia_Maps/Satl/Mongolia-SatelliteImageMaps-Index.html)

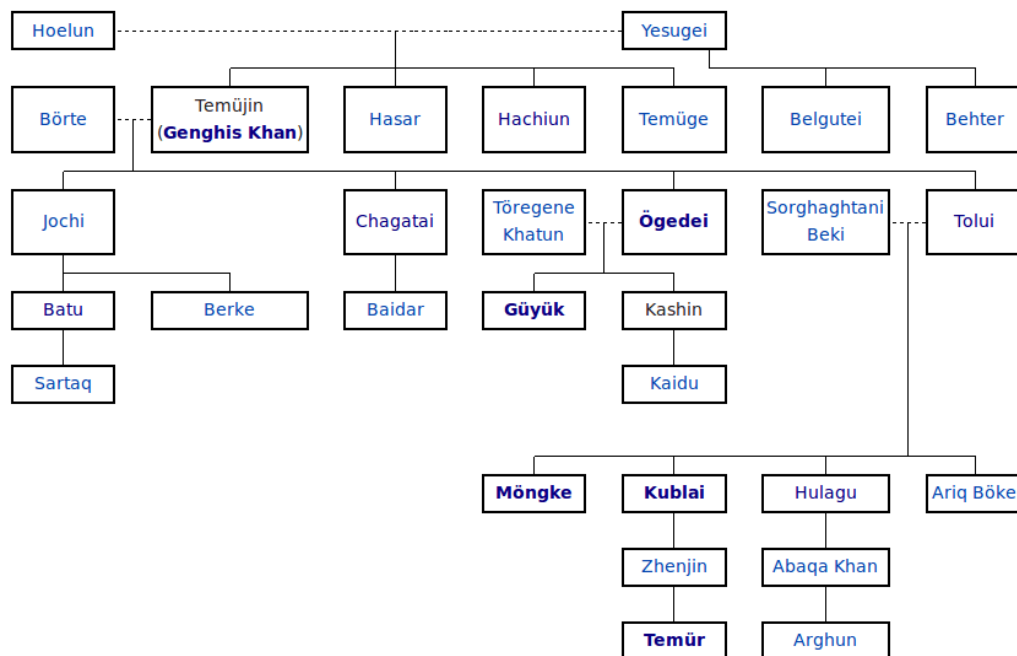
2.2 Het Mongoolse volk

De Mongolen zijn een Oost-Centraal-Aziatische etnische groep gevestigd in Mongolië en de Chinese autonome regio Binnen-Mongolië. Zij leven ook als minderheden in andere regio's van China (Xinjiang) en in Rusland. De Mongoolse bevolking van de subgroepen Boerjaten en Kalmukken woont voornamelijk in de Russische republieken Boerjatië en Kalmukkië. De Mongolen zijn door een gemeenschappelijk erfgoed en een gemeenschappelijke etnische identiteit met elkaar verbonden. Hun inheemse dialecten staan bekend als de Mongoolse taal. De voorouders van de hedendaagse Mongolen worden Proto-Mongolen genoemd.

De benaming "Mongool" verscheen voor het eerst in de 8ste eeuw in verslagen van de Chinese Tang-dynastie om een stam van Shiwei te beschrijven. In de late 11^e eeuw dook de benaming terug op tijdens de door Khitan geregeerde Liao dynastie. In de dertiende eeuw groeide het woord Mongool uit tot een overkoepelende term voor een grote groep Mongoolssprekende stammen verenigd onder de heerschappij van Djengis Khan.

3 Het ontstaan van het Mongoolse Rijk

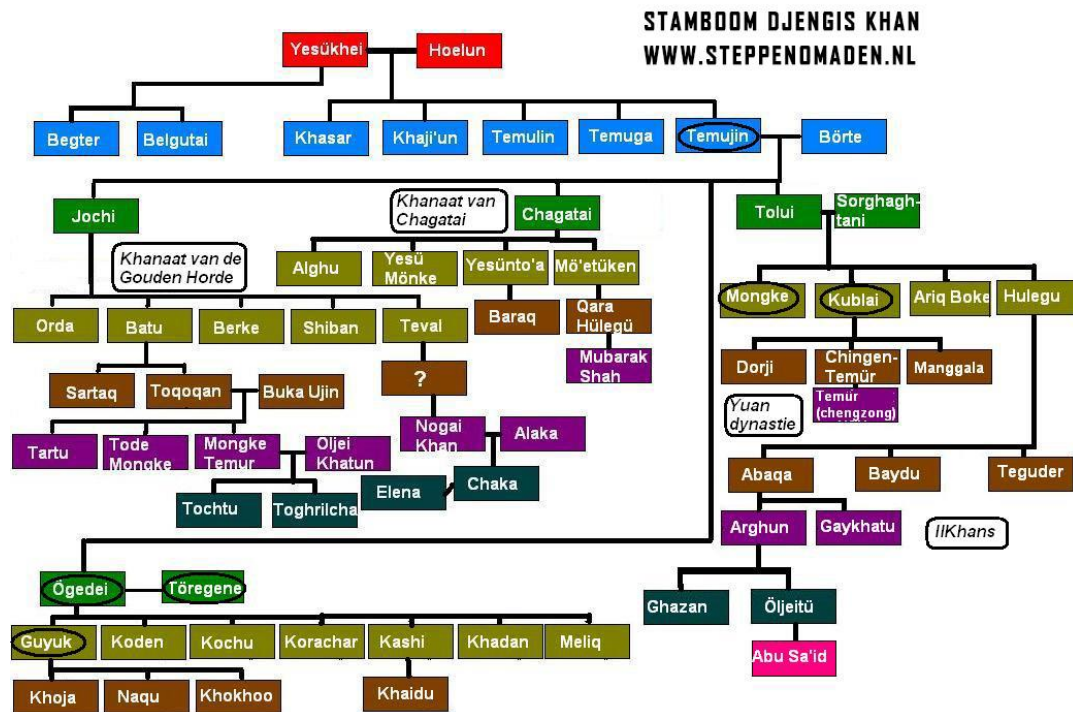
Het Mongoolse Rijk situeert zich tussen 1206 en 1294. In 1294 viel het grote rijk in meerdere delen uiteen en spreekt men niet meer van één rijk onder één grote leider. Voor 1206 was er sprake van verschillende stammen en binnen deze stammen clans. Alles begon bij de Mongoolse stam onder leiding van Djengis Khan. Hij slaagde erin om de Mongoolse clans bij elkaar te roepen tot één Mongoolse stam rond 1189. Vanaf dit moment slaagde hij erin om de andere nomadische stammen tot hem te wenden. In 1206 had Djengis Khan alle stammen verenigd en is het Mongoolse Rijk ontstaan. Vanaf dit moment begon de uitbreiding van het rijk.

3

Afbeelding 2: De stamboom van Djengis Khan zijn familie. Doorheen het werkstuk worden tal van namen gebruikt. De stamboom kan je helpen om de namen te plaatsen in het verhaal.

³ *Genghis Khan's Family Tree*. (z.j.) Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<http://ringmar.net/irhistorynew/index.php/introduction-4/from-temujin-to-genghis-khan/genghis-khans-family/>)

4

Afbeelding 3: Stamboom Djengis Khan, een meer gedetailleerdere versie.

3.1 De Mongolen voor Djengis Khan

Doorheen eeuwenlange oorlogen in Centraal-Azië, hielden de mensen in Mongolië zich afzonderlijk en leefden ze als herders. De Mongolen waren slechts één van de stammen daar, samen met andere volkeren met een Mongoolse en Turkse etnische afkomst. De verschillende stammen trouwden vaak met vrouwen van andere stammen. Deze interactie creëerde de Turkse-Mongoolse cultuur.

⁵In de 12e eeuw hadden de verschillende Mongoolse clans (groepen van hechte families) stammen gevormd, elk geleid door een grote krijger. Leden van een stam waren vaak verwant, maar net zo belangrijk was een band die 'anda' werd genoemd. In deze relatie, beloofden twee niet-verwante mannen hun loyaliteit aan elkaar en gedroegen zich alsof ze verwant waren. De mensen kozen ook om onder bepaalde leiders te dienen en gaven daarbij hun familiebanden op. Een man die deze verbintenis aanging met een leider heette een 'nökör'. Een stam genaamd de Tataren was waarschijnlijk de meest invloedrijke in Mongolië, aangezien zij een bondgenoot waren van de leiders van de Jin-dynastie in China. De Tataren waren ook vijanden van de

Afbeelding 4: Yesükhei, de vader van Djengis Khan.

⁴ Spruijt, M. (2018). *Steppe Nomaden*. Geraadpleegd op 27 december 2017, via (<http://steppenomaden.nl/>)

⁵ Yesükhei. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Yes%C3%BCKhei>)

Mongolen wat tot veel conflicten leidde. Tijdens één van deze gevechten doodde Yesükhei, de leider van de Borjigin clan, een Tataar genaamd Temüjin. Yesükhei vernoemde hierna zijn pasgeboren zoon naar zijn dode vijand. Dit was toentertijd een gangbare gewoonte. Yesükhei en zijn zoon Temüjin waren verwant aan Mongoolse edelen, maar tegen de tijd dat Yesükhei werd geboren had zijn familie niet veel macht. Toen Temüjin negen jaar oud was, stierf zijn vader waardoor Temüjin de leider van zijn stam werd. De mannen die onder Yesükhei hadden gediend wilden geen jongen volgen, dus lieten ze hem in de steek. Temüjin en zijn familie brachten een aantal jaren alleen door, nauwelijks in staat om te overleven. Maar toen Temüjin ongeveer 16 jaar oud was, sloot hij een aantal belangrijke allianties. Eerst rekruteerde hij andere krijgers om hem als *nökörs* te dienen. Temüjin verenigde zich vervolgens met Toghriil, de leider van de Keiraïten stam in Mongolië en Jamuka, de anda van Temüjin. Toghriil en Temüjins vader waren ook ooit elkaars 'anda'.

⁶Na een succesvolle gevecht tegen de Merkiëten stam, die de vrouw van Temüjin had ontvoerd, genoten Temüjin en Jamuka veel prestige en werden ze bekende personen op de Mongoolse steppen. Samen brachten ze de Mongoolse clans bij elkaar tot één Mongoolse stam. Maar er ontstond onenigheid tussen beide figuren wegens andere ambities en omdat ze beiden alleen wilden regeren als leider van de Mongoolse stam. De twee gingen hun weg en de Mongoolse stam werd in twee gedeeld. De bloedband tussen beiden werd verbroken en al snel werden ze elkaars rivalen om leider van de Mongoolse stam te worden. Temüjin kreeg veel aanzien door de andere nomadische clans wegens zijn succesvolle veldslag tegen de Merkiëten stam. Een aantrekkelijkheid om Temüjin te volgen als leider was dat hij de mentaliteit van zijn volgelingen hoog hield en ze royaal beloofde bij plunderingen. Al snel had hij een meerderheid volgelingen van de Mongoolse clans en steeds meer Mongoolse clans sloten zich bij hem aan. Zelfs clans die bij Jamuka waren aangesloten gingen naar Temüjin. Temüjin zijn stam was inmiddels een volwaardige stam geworden met een groot aantal leiders van clans onder hem. Ondertussen hebben de Tataren de gunst van de Jindynastie in China verloren. Ze waren verzwakt waardoor de Mongolen en de Keiraïten de Tataren konden verslaan. Uiteindelijk versloegen de troepen van Temüjin ook de andere Mongolische stammen. Dit leidde tot een bijeenkomst door alle stamhoofden in 1206, genaamd een *khuriltai* (*quriltai*). De Mongoolse leiders maakten van Temüjin hun hoogste leider en gaven hem de titel Djengis (Chinggis, Genghis) Khan.

De verkiezing van Djengis was een keerpunt in het Mongoolse Rijk. De Grote Khan had zowel een persoonlijkheid en fysieke verschijning dat voor ontzag zorgde bij zijn volgelingen. Djengis hechtte veel belang aan loyaliteit onder zijn metgezellen en gehoorzaamheid van zijn soldaten. Hij accepteerde echter ook suggesties en kritiek van zijn naasten adviseurs. Deze krachtige

Afbeelding 5: Djengis Khan (Temüjin).

combinatie was een belangrijke pijler voor het succes van Djengis Khan zijn rijk en hoe hij dit heeft laten uitgroeien tot een van de grootste rijken ter wereld.

⁶ *Dzjengis Khan*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://nl.wikipedia.org/wiki/Dzjengis_Khan)

4 De stichting van een imperium onder Djengis Khan en zijn opvolgers

4.1 De uitbreiding van het Mongoolse Rijk onder Djengis Khan (1206 – 1227)

Djengis gebruikte zijn militaire kracht om naburige landen te veroveren. Hij geloofde dat hij door de Mongoolse god, de Eeuwige Hemel (Teb Tenggeri), gekozen was om over de wereld te regeren. De Mongolen geloofden in spirituele zielen die hun kuddes en bijna alle andere aspecten van hun leven regeerden. Maar het recht om te regeren werd alleen door de Eeuwige Hemel verleend. De Mongolen geloofden dat er slechts één heerser in de hemel was, en slechts één op aarde, Djengis Khan.

Er waren ook politieke redenen voor de militaire acties van Djengis Khan. Hij eiste dat naburige heersers alle vluchtelingen van het Mongoolse bewind direct overdroegen. Als zij deze vluchtelingen beschermden, werden zij beschouwd als vijandige naties. Ook al waren de naburige naties vijandig of niet, Djengis Khan moest uiteindelijk de naburige naties veroveren om zijn rijkdom en macht te vergroten. Zonder dat zou hij de loyaliteit kunnen verliezen van de Mongoolse stammen die hem steunden.

De eerste aanval van Djengis Khan vond plaats in 1207. De Mongolen vielen Xixia (Westelijke Xia) binnen ten zuiden van de Gobi-woestijn. De Tanguts heersten over dit rijk dat ooit deel uitmaakte van China. In plaats van de confrontatie aan te gaan met de militaire macht van Djengis Khan, accepteerden de Tangut-heersers de heerschappij van Djengis Khan. Nu Xixia verenigd is met Mongolië, heeft Djengis Khan de controle over een belangrijk deel van de zijderoute, een belangrijke handelsroute doorheen Azië. Djengis Khan had ook een westerse route in zijn macht. Deze route was belangrijk tijdens de oorlogen met de grootste vijand van de Mongolen, de Jin-dynastie, geleid door de Jurchen.

Djengis Khan begon zijn invasie van Noord-China in 1211. Aanvankelijk was het plan van de Mongolen om de Jin steden te plunderen en terug naar huis te gaan. Maar uiteindelijk namen de Mongolen de controle over de grondgebieden van de Jin-dynastie. In 1215 veroverden de Mongolen de noordelijke hoofdstad van de Jin, Zhongdu (Peking), waardoor de Jin-heersers vluchtten naar het zuiden. Ondanks het verlies van de hoofdstad bleven de Jin-heersers vechten maar uiteindelijk waren de Mongolen te sterk voor de Jin-heersers. De Mongolen waren gewoonweg bijna onverslaanbaar op de open vlaktes van de steppen. Ondanks de sterke militaire kracht van de Mongolen, duurde de oorlog toch 19 jaar lang.

4.1.1 Expansies in het westen onder Djengis Khan

In 1218 richtte Djengis Khan zijn aandacht op Kara-Kitan (Kara-Kitai of Westelijke Liao) ten westen van het Altai gebergte. Tijdens de opkomst van Djengis Khan was de Naiman stam één van de machtigste stammen binnen het Mongools grondgebied. Tijdens de vereniging van de stammen onder Djengis Khan, ontvluchtte Kuchlug (Küchülüg) het Mongoolse Rijk. Hij was de zoon van Tayang Khan, de leider van de Naiman stam. Kuchlug slaagde erin Kara-Kitan in zijn macht te krijgen en Djengis Khan vreesde dat hij een leger zou samenstellen dat een bedreiging kon vormen voor zijn leger. Een Mongools leger van ongeveer 20.000 mannen viel Kara-Kitan binnen. Het volk verwelkomde hen omdat Kuchlug een lokale prins had vermoord en het beoefenen van de Islam had beperkt in Kara-Kitan. Kuchlug werd door de Mongolen geëxecuteerd waardoor Kara-Kitan snel in handen viel van de Mongolen.

Het steeds groter wordende Mongoolse Rijk grensde nu aan Chorasmië, een islamitisch rijk dat zich uitstrekte van de Kaspische Zee in het westen tot het huidige Afghanistan in het oosten en van het huidige Iran in het zuiden tot het huidige Oezbekistan in het noorden. De heerser van dit rijk was sultan Mohammad II. De heersers van Chorasmië verkregen de titel: Sjah van Chorasmië. In 1218 weigerde de Sjah een gouverneur van Chorasmië te straffen omdat hij honderden Mongoolse kooplieden had vermoord. De gouverneur dacht dat de handelsexpeditie van de Mongoolse kooplieden spionnen bevatte. Dit was waarschijnlijk waar, want Djengis wilde de militaire zwaktes en sterktes van zijn burens weten. Eén Mongool overleefde de aanval en meldde zich terug bij Djengis.

Djengis Khan stuurde drie ambassadeurs naar Sultan Mohammad II met de eis dat hij de gouverneur zou straffen die opdracht gaf tot de executies van de Mongoolse kooplieden. Sultan Mohammed II weigerde en vermoordde vervolgens één van de ambassadeurs. Djengis Khan bereidde zijn troepen vervolgens voor op hun eerste grote oorlog in het westen.

In het voorjaar van 1219 had Djengis Khan een leger van ongeveer 200.000 soldaten gerekruteerd. In zijn leger waren al Karluken (Karluks) gerekruteerd, een etnische groep uit Kara-Kitan. De Chorasmiënen hadden een groter leger, bestaande uit islamitische Turken en Perzen. Desondanks het grotere leger wilde sultan Mohammad II de Mongolen niet ontmoeten op het open slagveld omdat hij niet zeker wist hoe hij deze Mongoolse dreiging het hoofd moest bieden. De sultan twijfelde ook aan de loyaliteit van zijn troepen. De meesten van hen waren huurlingen en de Turken en Perzen in het leger werkten niet goed samen. Sultan Mohammad II vertrouwde niet iedereen van zijn troepen om zijn bevelen op te volgen. Om een open strijd te vermijden, stationeerde de sultan zijn troepen in de verschillende steden van het rijk maar zo werden ze wel gemakkelijkere doelwitten voor de Mongolen. Djengis Khan en zijn jongste zoon, Tolui (1193-1233), leidden de aanval op de grote stad Buchara voordat ze op weg gingen naar de hoofdstad Samarkand.

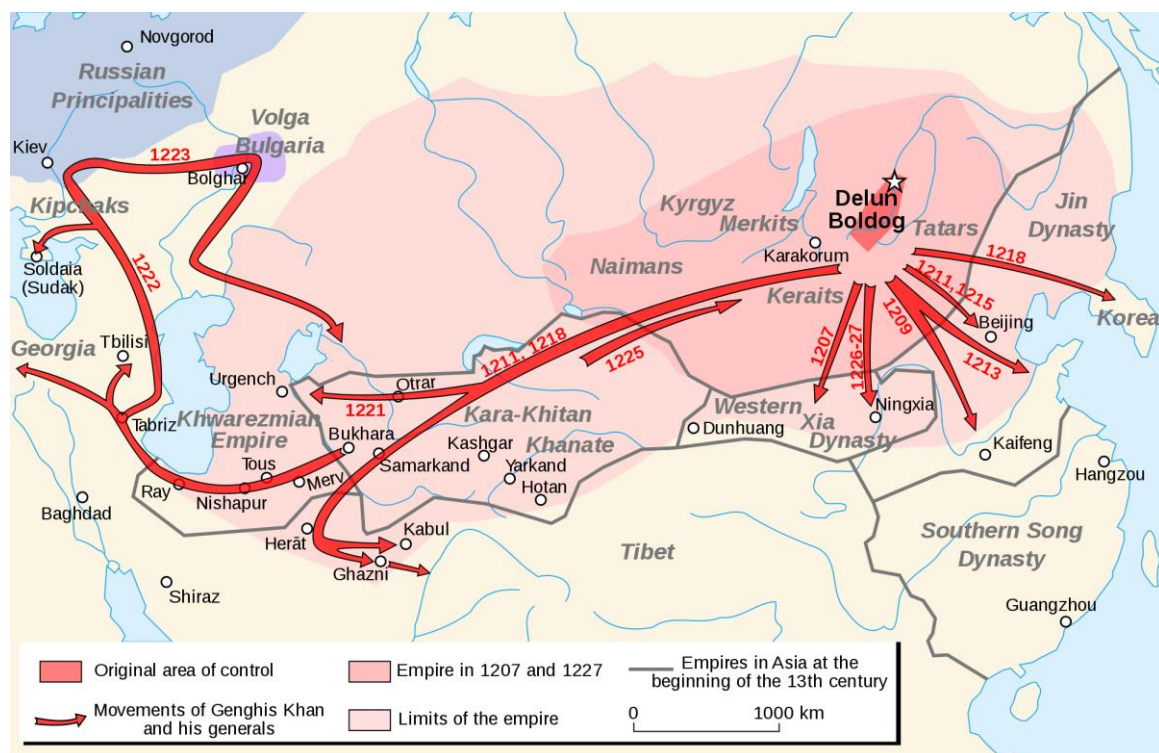
In misschien wel een van de dodelijkste oorlogen in de geschiedenis hebben de Mongolen honderdduizenden Chorasmiëse soldaten en burgers afgeslacht. Chorasmië werd geannexeerd in 1221. Hedendaagse historici schatten het dodental in de miljoenen. De Arabische historicus Ibn al-Athir (1160-1233) schreef (zoals David Morgan in *The Mongols* citeerde): "zo'n enorme ramp was nog nooit eerder gebeurd. . . Het kan heel goed zijn dat de wereld van nu tot zijn einde . . . nooit zoiets als dit meer zal ervaren."⁷ De meeste hedendaagse historici twijfelen aan het hoge dodental dat in de traditionele bronnen wordt gerapporteerd. Niemand twijfelt er echter aan dat de verovering van Chorasmië wreed was. In elke stad plunderden de Mongolen alle waardevolle spullen, vernietigden ze de beschermende muren en slachtten ze duizenden Chorasmiëse soldaten af.

In 1221 achtervolgden twee Mongoolse generaals, Jebe (Jebei) (gestorven ca. 1225) en Subedei (Subutai) (1176-1248), de vluchtende zoon (Jalal ad-Din Mingburnu) van sultan Mohammad II. De generaals slaagden er niet in om hem te vangen, maar door de achtervolging hebben ze wel een deel van de Russische steppen verkend. De Mongolen trokken uiteindelijk noordwaarts door Georgië naar Rusland, langs de Zee van Azov en vervolgens langs de Wolga-rivier om zo heel Chorasmië te annexeren. Jebe en Subedei ontmoetten uiteindelijk het belangrijkste Mongoolse leger langs de rivier de Syr Darja (Jaxartes), aan de oostelijke rand van Chorasmië. Djengis had in 1223 de Chorasmiënen verslagen en keerde terug naar Mongolië.

---

⁷ Morgan, D. (2007). *The Mongols*, pp. 42. Hoboken, New Jersey: Blackwell Publishing.

In 1226 leidde Djengis Khan een tweede aanval op de Tanguten van Xixia. De oorzaak van deze tweede oorlog was het verzet van de Tanguten tegen de Mongoolse heerschappij. Hoewel de oorlogscampagne succesvol was, stierf Djengis Khan in 1227. De doodsoorzaak is onduidelijk. Er zijn tal van theorieën die de dood van de Khan beschrijven. Veel van deze zijn legendes gemaakt om hem te eren. Een wijdverspreid verhaal vertelt dat hij stierf aan verwondingen opgelopen na het vallen van zijn paard. Andere verhalen vertellen dat hij gestorven is door bloedverlies nadat hij gecasteerd werd door een Tangut prinses of gestorven is aan een longontsteking. Aangezien het lichaam van Djengis Khan nooit is gevonden, kan geen autopsie of forensisch onderzoek worden uitgevoerd om een van de bovenstaande theorieën te bewijzen. In plaats daarvan moeten we vertrouwen op de weinige geschiedenis uit deze periode. Waarschijnlijk is Djengis Khan overleden aan een aanslepende ziekte die volgde op verwondingen opgelopen na het vallen van zijn paard in 1226. Dit verhaal is het oudste en lijkt het meest plausibele. Met de dood van Djengis Khan stierf de eerste grote Mongoolse Khan. Djengis Khan was verantwoordelijk voor de vereniging van de verschillende Mongoolse stammen en vervolgens voor de forse uitbreiding van het Mongoolse Rijk tot dusver. De begraafplaats van Djengis Khan is tot vandaag nog altijd een mysterie. Volgens verschillende bronnen zou hij begraven zijn op een geheime locatie nabij de Mongoolse rivieren Onon en Kerulen.

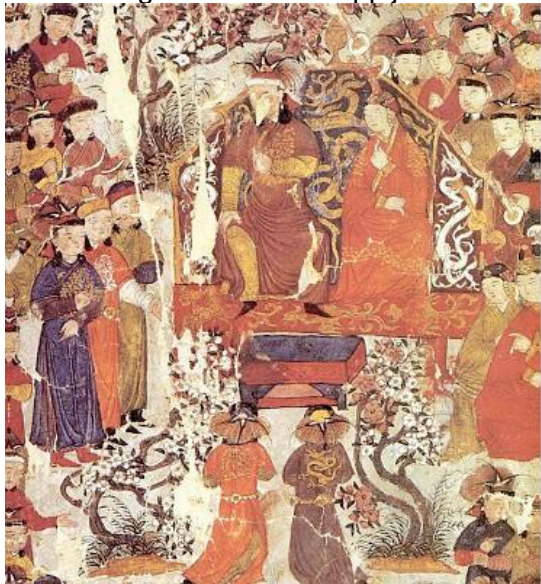
Afbeelding 6: De militaire campagnes onder Djengis Khan.

⁸ Genghis Khan (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Genghis_Khan)

4.2 De tweede Grote Khan: Ögedei Khan (1229-1241)

Twee jaar na de dood van Djengis Khan verkozen de Mongoolse stamhoofden Djengis zijn derde zoon, Ögedei, als nieuwe Grote Khan. Ögedei's broers en neven (de zonen van zijn overleden broer Jochi) verkregen grondgebied binnen het Mongoolse Rijk dat zij mochten besturen. Deze grondgebieden worden ulus genoemd (districten). Tolui verkreeg de traditionele Mongoolse thuislanden. Chaghatai controleerde Transoxiana (het huidige Oezbekistan) en nabijgelegen landen in Centraal-Azië, de zonen van Jochi, Orda en Batu, ontvingen de steppen van wat nu Zuid-Rusland is, ook al stond het westelijke gedeelte van dit gebied nog niet volledig onder Mongoolse controle. Ögedei had ook zijn eigen district dat uit delen van Rusland en China bestond. Over dit gebied had hij directe controle maar omdat hij de nieuwe Grote Khan van het Mongoolse Rijk was bleef zijn gezag over de rest van het rijk gelden.

Een khuriltai in 1229 bevestigde Ögedei als de tweede Grote Khan. Binnen de twee jaar van zijn regeerperiode richtte hij alle militaire macht op de Jin dynastie in China. Volgens *The Secret History of the Mongols*, "vallen de Mongolen hun dorpen en steden elk kwartier aan" en plunderden ze van de Jin "het goud en zilver, satijn met goud, bezittingen, paarden en slaven."⁹ In 1234 stond het land, dat ooit onder controle stond van de Jin dynastie, volledig onder Mongoolse heerschappij.

10

Afbeelding 7: De kroning van Ögedei uit een manuscript van Rashid al-Din, begin 14de eeuw.

4.2.1 Uitbreidingen van het rijk onder Ögedei Khan

In 1235 hield Ögedei een vergadering voor zijn familie en nökörs in de nieuwe Mongoolse hoofdstad Karakorum. De Mongolen maakten zich klaar om op verschillende fronten te vechten. In het zuidwesten wilde Chaghatai de Mongoolse controle over het land versterken dat Djengis bijna 15 jaar eerder had veroverd. In het oosten wilde Ögedei het rijk uitbreiden tot het gebied dat in China door de Songdynastie werd gecontroleerd. In het noorden wilde

⁹ Onon, U. (2001). *The Secret History of the Mongols: The life and times of Chingiss Khan*. Londen: RoutledgeCurzon Press.

¹⁰ Harrsch, M. (2011). *Review: Khan: Empire of silver*. Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<http://ancientbooks.blogspot.com/2011/04/review-khan-empire-of-silver-by-conn.html>)

Batu een nieuwe oorlogscampagne in Rusland opstarten. Hierbij verkreeg hij steun van generaal Subedei. Deze campagne in Rusland zou uiteindelijk de Mongolen naar Europa kunnen brengen. De opmars in Rusland was de volgende grote militaire actie van de Mongolen. Batu en Subedei leidden de campagne, waarbij Subedei het grootste deel van de strategie voor zijn rekening nam. Subedei had de Russische steppen al verkend tijdens zijn achtervolging op de zoon van sultan Mohammed II. Batu begon in de lente van 1236 met de samenstelling van zijn leger. Tot de bevelhebbers van het leger behoorden enkele kleinzonen van Djengis, waaronder Batu's broer Berke (1207-1266), Ögedei's zoon Guyuk (1206-1248) en Tolui's zoon Möngke (1209-1259). Het leger bestond uit ca. 150.000 soldaten, waaronder Mongolen, Turken en andere inwoners van het rijk. Ook reisden er Chinese en Perzische ingenieurs mee. Zij bouwden de belegeringswapens en andere oorlogswapens tijdens de veldslagen.

De eerste doelwitten van de Mongolen waren de volkeren die langs de Wolga leefden. De troepen van Subedei vernietigden de Bulgaarse troepen, terwijl Möngke de Kyptsjak-nomaden aanviel, een Turks volk dat van Kazachstan tot Roemenië op de steppen leefde. Het gebied, waar deze nomaden leefden, wordt ook wel Koemanië genoemd. Toen de Mongolen de Kypstjak-heerser veroverde, weigerde hij te buigen voor Möngke. Möngke beval toen dat het lichaam van de heerser in tweeën gesplitst moest worden. De gebieden die door Batu en zijn Gouden Horde beheerst werden, werden soms het Kypstjak Kanaat genoemd. De Gouden Horde is een Russisch benaming voor het Mongoolse kanaat dat na de Mongoolse invasie in Rusland in het westelijk deel van het Mongoolse Rijk is ontstaan. Batu concentreerde zijn troepen in het voormalige thuisland van de Kyptsjaks. Daar stichtte hij zijn hoofdstad Saraj, in de buurt van het huidige Leninsk in Rusland. In Rusland daagden de Mongolen een reeks kleine staten uit die door vorsten werden geregeerd. Het eerste Russische vorstendom dat Batu onder controle had was Ryazan. De Mongolen handelden zeer wreed bij de overname van deze stad. Zo knipten ze alle ledematen van een prins af en spietten ze bewoners op grote houten palen, waardoor ze uiteindelijk stierven. De Mongolen hoopten dat de verhalen over hun geweld zich naar andere Russische vorstendommen zouden verspreiden zodat zij zich zouden overgeven zonder te moeten vechten.

Sommige vorsten waren echter wel bereid om te vechten tegen de Mongolen. Belangrijke steden zoals Soezdal, Vladimir en Kiev verzetten zich, maar ze maakten geen schijn van kans. De Mongolen veegden ze met de vloer gelijk tijdens hun expansie naar het westen. Een groot probleem voor de Russische vorsten was dat ze niet bereid waren zich te verenigen tegen De Mongolen. De Russische vorsten hadden vaak met elkaar gestreden om macht binnen het Russische grondgebied. De dreiging van een nederlaag door de Mongolen maakte geen einde aan deze onderlinge conflicten. Als gevolg daarvan controleerden de Mongolen in de winter van 1240 de Russische steden. Op sommige plaatsen hadden de Mongolen de steden volledig verwoest en de bevolking uitgemoord. Sommige moderne historici zeggen dat sommige Russische steden ontsnapten aan de Mongoolse vernieling of erin slaagden om de steden snel weer op te bouwen nadat de Mongolen verder trokken.

11

Afbeelding 8: De inval van Vladimir door de Gouden Horde. 16de eeuw, maker onbekend.

4.2.2 Verdere uitbreidingen in Europa

Geografen markeren de grens tussen Azië en Europa als het Oeralgebergte. Dat betekent dat de Mongolen met de Russische invasie hun rijk naar het Europese continent hadden uitgebreid. Maar de uitbreiding naar het westen was nog niet voorbij. Eind 1240 waren de Mongolen klaar om de Karpaten over te steken en Hongarije binnen te vallen. Batu en Subedei leidden deze opmars. Ondertussen zijn Baidar en Kadan, twee kleinzonen van Djengis Khan, met een kleinere troepenmacht naar Polen getrokken.

Begin 1241 stak het noordelijke Mongoolse leger de Wisla rivier over en begonnen ze Poolse steden aan te vallen. De bedoeling van deze aanvallen was om Europese troepen uit Hongarije te lokken om zo de weg voor de aanval van Subedei vrij te maken. Baidar viel Krakau aan, toen de Poolse hoofdstad. De bewoners waren al gevlucht en de Mongolen verbrandden de stad. De Mongolen gingen verder en staken de Oder over tot in Legnica. Baidar en Kadan gingen vervolgens naar het zuiden om zich bij het Mongoolse hoofdleger in Hongarije aan te sluiten. In april 1241 lanceerden de Mongolen hun aanval vanuit vier richtingen, om zo de Hongaarse troepen te omsingelen. Al snel bereikten ze de steden Boeda en Pest (vandaag de dag verenigd tot Boedapest, de hoofdstad van Hongarije). De Mongolen stuurden vervolgens een verkenningsleger naar Oostenrijk en Zagreb, de hoofdstad van het moderne Kroatië.

¹¹ *Mongols Vladimir* (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mongols_vladimir.jpg)

Vorsten in het westen van Europa vreesden dat zij de volgende slachtoffers van de Mongolen zouden worden. De Europeanen hadden de meldingen gehoord over het extreme geweld van de Mongolen tijdens hun doortocht naar het westen. De meldingen waren meestal overdreven en bevatten dingen die niet altijd waar waren. Zo werd er gezegd dat de Mongoolse soldaten bijvoorbeeld het vlees van hun dode vijanden aten. De Mongolen werden afgeschilderd als gruwelijke personen waardoor elke persoon een angst voor hen ontwikkelde. De Mongolen hadden wel baat bij deze foute meldingen, hoe gruwelijker zij leken, hoe angstiger de vijand was. Desondanks de foute meldingen, was de waarheid nog altijd gruwelijk genoeg. De Mongolen zijn echter nooit verder in Europa doorgedrongen. In een periode van twee jaar slaagden de Mongolen erin om Polen en Hongarije te verslaan om vervolgens Kroatië binnen te vallen. Maar bijna als een wonder besloten de Mongoolse troepen om hun expansie in Midden-Europa te stoppen, en het hoofdleger keerde terug naar Azië. Begin 1242 vernam Batu dat Ögedei was overleden. De familieleden van de khan en andere belangrijke leiders moesten terugkeren naar Karakorum om de volgende Grote Khan te kiezen. Batu verzamelde zijn troepen in Hongarije en begon aan zijn terugtocht naar Azië om de khuriltai bij te wonen. Maar of de dood van Ögedei de enige oorzaak was van deze plotse terugtrekking is nog steeds niet bekend maar het is wel de meest voorkomende hypothese. Een recent onderzoek onder leiding van Nicola Di Cosmo, historicus aan de Princeton Universiteit, heeft echter een nieuwe blik geworpen op deze zaak. Volgens het onderzoek was de terugtrekking van de Mongolen eerder te wijten aan de gevolgen van het weer op het plaatselijke ecosysteem dan door de dood van een leider. De Mongolen zouden rond 1240 ongeveer met 130.000 manschappen geweest zijn in Europa en mogelijk werden ze vergezeld door een half miljoen paarden. Er waren heel wat weidegronden nodig om deze paarden te voeden. De onderzoekers hebben kunnen afleiden (met behulp van gegevens verzameld uit boomringen) dat, in deze periode, een nare winter heeft bijgedragen tot een natte lente in Hongarije. Dit zou ertoe kunnen hebben geleid dat de graslanden werden omgevormd tot moerassen waardoor het grote aantal Mongoolse pony's en paarden onvoldoende van voedsel kon voorzien worden.

Wat de reden ook geweest mocht zijn, de Europeanen waren blij dat de Mongolen weggingen. De Mongoolse dreiging voor Oost- en Midden-Europa was grotendeels voorbij door deze terugtocht en er is nooit meer een grote invasie geweest in Europa.

12

Afbeelding 9: De militaire campagnes van de Gouden Horde in Europa.

4.3 De korte heersperiode van Guyuk Khan (1246-1248)

De nakomelingen van Djengis Khan hadden vier jaar nodig om hun volgende leider te kiezen. In deze periode van vier jaar diende Ögedei's vrouw Töregene als khatun en regentes. Ögedei wilde dat zijn kleinzoon Shiremün de volgende Grote Khan zou worden. Maar zijn vrouw gaf de voorkeur aan hun zoon Guyuk. De verkiezing werd jarenlang uitgesteld omdat Batu niet aanwezig was. Uiteindelijk slaagde Töregene erin om haar zoon Guyuk verkozen te krijgen ondanks de nodige oppositie van Batu, die met Guyuk tijdens de Russische campagne had geruzied.

Carpini kwam in 1246 aan in Karakorum wanneer Guyuk werd verkozen tot de nieuwe Grote Khan. De Italiaanse priester merkt op dat Mongoolse prinsen en ambassadeurs van andere naties er waren om Guyuk te eren, en hem geschenken te brengen. Carpini schreef: "Hier was een bepaalde provinciegouverneur die vele kamelen aan hem gaf ... en vele paarden met harnassen ... Meer dan 50 wagons werden geplaatst achter een heuvel ... en ze waren allen gevuld met goud, zilver en zijden kleding die werden verdeeld tussen de nieuwe Grote Khan en zijn edelen."¹³ Na de hulding van Guyuk, gingen de spanning tussen Guyuk en

¹² *Mongol Invasion of Europe under Subutai.* (2013). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/19aaze/mongol_invasions_of_europe_under_subutai_12231242/)

¹³ Carpini, G. & Hildinger, E. (1996). *The Story of the Mongols Whom We Call the Tartars*, pp. 75. Boston: Branden.

Batu verder. In 1247 bereidde Guyuk zich zelfs voor op een aanval op Batu's troepen. Tolui's vrouw, Sorghaghtani Beki, waarschuwde Batu over de opmars van Guyuk maar de burgeroorlog heeft nooit plaatsgevonden. Voor hij zijn aanval kon inzetten stierf Guyuk in 1248. Drie jaar lang diende Guyuks vrouw Oghul Ghaymish als regentes. In die tijd wilde Sorghaghtani dat een van haar zonen het heft in handen nam. Ze ging samenwerken met Batu. Doordat Batu een van de machtigste mannen van het rijk was met zijn Gouden Horde, kon hij invloed uitoefenen op wie de nieuw verkozen Grote Khan zou worden. Batu organiseerde een khuriltai op zijn eigen grondgebied. Omdat de khuriltai niet plaatsvond in de traditionele thuislanden, zegden de families van Ögedei en Chaghatai dat de verkiezing niet geldig was. De khuriltai bood de troon aan Batu aan maar hij weigerde omdat hij geen interesse in de positie had. Batu nomineerde uiteindelijk Möngke, een nakomeling van Djengis' zoon, Tolui. De pro-Tolui mensen steunden de keuze van Batu waardoor Möngke uiteindelijk werd gekozen tot nieuwe Grote Khan. Door de beperkte aanwezigheid en locatie van de khuriltai, was het wel van twijfelachtige geldigheid.

Om de verkiezing van Möngke tot Grote Khan formeler te maken werd er een nieuwe khuriltai georganiseerd in 1251. De samengekomen mensen riepen Möngke uit tot de Grote Khan van het Mongoolse Rijk. Dit betekende een belangrijke verschuiving in de leiding van het Mongoolse Rijk. De macht van de nakomelingen van Djengis' zoon, Ögedei, werd overgedragen aan de nakomelingen van Djengis' zoon, Tolui. Het besluit werd erkend door enkele prinses van de Ögedei en Chagatai familie, zoals de neef van Möngke, Kadan en Qara Hulagu, maar een van de andere wettige erfgenamen, Ögedei's kleinzoon Shiremun, probeerde het gezag van Möngke omver te werpen. Shiremun en zijn steunende familieleden streden vervolgens tegen Möngke en zijn aanhangers om de controle over het rijk te verkrijgen. Möngke won deze strijd en executeerde vele commandanten die de families van Ögedei en Chaghatai hadden geholpen. Ögedei's kleinzoon Shiremun werd ook geëxecuteerd voor zijn belangrijke rol in de opstand. De spanningen tussen de verschillende takken van de familie van Djengis duurden tientallen jaren.

4.4 Möngke Khan (1251-1259)

4.4.1 Uitbreidingen in Perzië vanaf 1256

Het eerste doel van Möngke was het versterken en uitbreiden van de Mongoolse controle in de islamitische landen in Zuidwest-Azië. Zijn broer Hulagu leidde de expeditie naar Perzië. In 1256 stak het leger van Hulagu de rivier de Oxus over. De eerste doelwitten waren de kastelen van de Ismaëlieten in het huidige Iran en Afghanistan. Ismaëlisme is een stroming binnen het sjiïsme. Sjiïsme is één van de twee grote groepen binnen de islam, de andere is het soennisme. De Ismaëlieten volgden hun eigen sjiitische overtuigingen. De soennieten vonden dat ze te ver buiten de gangbare religie handelden, dat ze de Ismaëlieten ter dood veroordeelden. De Ismaëlieten daarentegen geloofden dat moord een legitieme manier was om zich tegen deze uitspraak te verdedigen. Als gevolg daarvan vreesden andere moslims voor de Ismaëlieten. Eén bron suggereert dat een religieuze leider van de moslims, de Mongolen heeft gevraagd om de Ismaëlieten aan te vallen. Willem van Rubroek (ca. 1210-ca. 1270), een christelijke priester die meermaals naar het Mongoolse rijk reisde, beweerde dat de aanval van Hulagu in 1256 volgde op een mislukt complot van de Ismaëlieten om de Grote Khan te doden. De grootmeester of leider van de Ismaëlieten was Rukn al-Din Khurshah (1230-1257). Hij was bang voor de macht van de Mongolen en gaf zich na een korte belegering over aan Hulagu. Hij overtuigde ook andere Ismaëlieten om zich over te geven. Rukn al-Din Khurshah smeekte Hulagu om zijn leven te sparen en om Möngke te ontmoeten. Hulagu ging akkoord maar de Möngke Khan weigerde Rukn al-Din Khurshah te ontmoeten en zijn Mongoolse bewakers doodden Rukn al-Din Khurshah en zijn familie.

4.4.2 Verdere uitbreiding naar het westen vanaf 1257

Na verschillende succesvolle belegeringen tegen de Ismaëlieten ging het leger van Hulagu verder naar het westen, op weg naar Bagdad. Eeuwenlang was deze stad het centrum van de islamitische cultuur en politiek. Bagdad was de hoofdstad van het kalifaat van de Abbasiden, een islamitisch rijk geregeerd door de Abbasiden-dynastie. Het werd gesticht in 750 en op zijn hoogtepunt strekte het rijk zich uit van Noord-Afrika tot Afghanistan. Aan het hoofd van het rijk stond de kalief. Een kalief was zowel een politieke als een religieuze leider met een grote autoriteit. In 1257 was de kalief Al-Musta'sim (1213-1258). Hulagu raadde Al-Musta'sim aan om een slachtpartij te vermijden en de Mongoolse heerschappij te aanvaarden zonder enig bloedvergiet. De kalief weigerde en zei dat Hulagu moest vertrekken. In plaats daarvan lanceerde Hulagu een typische Mongoolse aanval vanuit verschillende richtingen uit.

Het kalifaat zou 50.000 soldaten kunnen inzetten voor de verdediging van hun hoofdstad. Deze troepen waren echter slecht uitgerust en slecht gedisciplineerd. Hoewel de kalief technisch gezien het gezag had om soldaten uit andere islamitische rijken op te roepen om zijn rijk te verdedigen, negeerde hij dit of miste hij de bekwaamheid en inzicht om strategisch te handelen in oorlogen. Op 29 januari 1258 begon het Mongoolse leger met de belegering van Bagdad en bouwde een palissade en een sloot rond de stad. De Mongolen, die belegeringswapens en katapulten gebruikten, probeerden de stadsmuren te doorbreken en hadden tegen 5 februari al een aanzienlijk deel van de verdedigingswerken veroverd. Al-Musta'sim realiseerde zich dat zijn troepen weinig kans maakten om de verdedigingswerken te heroveren en probeerde te onderhandelen, maar Hulagu wees het voorstel af. Tegen 10 februari 1258 gaf Al-Musta'sim zich over en de Mongolen begonnen aan de plundering van de stad. Hulagu's leger zou ongeveer 200.000 moslims vermoord hebben, waarvan het merendeel burgers waren.

Hülegü bleef ongeveer een jaar in Bagdad en bereidde zich daarna voor om verder naar het westen te gaan. Zijn ultieme doel was om Egypte te bereiken, dat toen geregeerd werd door de Mammelukken die de macht hadden gegrepen van de lokale kalief. Intussen verwelkomden sommige christelijke heersers, die in oorlog waren met de moslims in het Midden-Oosten, de Mongolen. Enkele decennia eerder waren de Mongolen vijanden van de Europese christenen toen ze Europa binnenvielen. Maar nu voerden de christelijke heersers een reeks oorlogen tegen de moslims die bekend staan als de kruistochten. Ze probeerden de moslims uit het Heilige Land te bestrijden en zo Jeruzalem in te nemen. Tegen de tijd dat de Mongolen het gebied van de Mammelukken bereikten, waren er nog maar weinig christelijke krachten over. Sommige van deze troepen verenigden zich met de Mongolen tegen de moslims, anderen weigerden zich bij de Mongolen aan te sluiten omdat de Mongolen geen christenen waren.

De Mongolen veroverden de Syrische steden Aleppo en Damascus en leken bereid te zijn om een permanente heerschappij te vestigen in Syrië. Maar in september 1260 vielen de Mammelukken de Mongolen aan en wonnen zij de slag van Ain Jalut, het huidige Israël. Op dit moment was het Mongoolse leger niet op volle sterkte. Hulagu had een deel van zijn troepen terug naar Perzië gestuurd toen hij had vernomen dat Möngke in 1259 was overleden. Hulagu moest terugkeren naar Karakorum voor de khuriltai die de volgende Grote Khan zou kiezen. De situatie was vergelijkbaar met die in 1241, toen de dood van Ögedei een einde maakte aan de Mongoolse expansie in Europa. Hulagu realiseerde zich ook dat het moeilijk zou zijn om een Mongoolse aanwezigheid in het Midden-Oosten te behouden, aangezien de regio niet over weidegronden voor hun paarden beschikte. Toch zouden, in de volgende decennia, de Mongolen nog een paar keer Syrië proberen te heroveren.

14

Afbeelding 10: De Mongoolse veroveringen vanaf Djengis Khan tot Möngke Khan.

5 De voltooiing van het Mongoolse Rijk

5.1 Koeblai Khan (1264-1294)

Terwijl Hulagu in het westen vocht, focuste Möngke zich op het uitbreiden van de Mongoolse macht over de Song-dynastie in zuidelijk China. Möngke stuurde zijn broer Koeblai (1215-1294) richting zuidelijk China om te vechten in grenzende gebieden van de Song-dynastie. Koeblai zijn militaire campagne begon in 1252 en samen met zijn broer leidden ze de Mongoolse legers die uiteindelijk in 1258 Zuid-China binnenvielen. Koeblai was inmiddels uitgegroeid tot de belangrijkste Mongoolse heerser in China mede dankzij zijn veroveringen. Hierdoor liet Möngke hem een deel van dit land regeren. Koeblai bouwde een hoofdstad in Kaiping dat later werd omgedoopt tot Shangdu.

Möngke stierf na een gevecht in 1259 aan koorts veroorzaakt door een ziekte. Na de dood van Möngke streden Koeblai en een andere broer, Ariq Böke, om de titel van Groot Khan. Ariq Böke was in de traditionele Mongoolse thuislanden gebleven en kreeg de steun van Mongoolse prinses. Deze vorsten wantrouwden het feit dat de Chinese cultuur een te grote invloed had op Koeblai. Het was belangrijk voor de Mongoolse prinses dat een Groot Khan de traditionele Mongoolse waarden bleef behouden zonder enige integratie van andere culturen. Berke, de opvolger van Batu en dus de nieuwe leider van de Gouden Horde, gaf ook de voorkeur aan Ariq Böke als nieuwe Grote Khan. Dat gold ook voor veel nakomelingen van Chagatai en Ögedei.

¹⁴ *Mongol Empire before 1259*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://helloworldciv.com/blog/genhis-khan-the-military-genius>)

Koebilai's voornaamste aanhangers waren zijn broer Hulagu en de Mongoolse prinses in China. Deze vorsten stemden voor Koebilai tijdens een khuriltai die in mei 1260 in Shangdu werd gehouden. Ariq Böke en zijn aanhangers protesteerden tegen de verkiezing omdat deze niet in de traditionele Mongoolse thuislanden had plaatsgevonden. In juni eiste Ariq Böke de titel van Groot-Khan op waarmee hij de weg bereidde voor een nieuwe burgeroorlog tussen de Mongoolse vorsten. Ariq Böke selecteerde generaals om een leger samen te stellen. Deze troepen trokken naar Shangdu terwijl Koebilai vocht tegen de Song-heersers in Ezhou (het moderne Wuhan). Het naderende leger van Ariq Böke dwong Koebilai om zich terug te trekken uit Ezhou en terug te keren naar Shangdu om zijn hoofdstad te verdedigen.

Ariq Böke probeerde zijn oudere broer te misleiden door Koebilai te beloven dat hij niet zou aanvallen. Maar op het moment dat hij deze belofte deed, vergrootte Ariq Böke zijn militaire kracht. Dankzij de hulp van een neef kon Koebilai de troepen van Ariq Böke afsnijden van hun voorraadroute. Zonder voorraden konden ze niet optimaal vechten tegen de legers van Koebilai. Koebilai daarentegen had toegang tot voorraden uit de vruchtbare gronden van China, terwijl Ariq Böke grondstoffen moest importeren. Koebilai Khan was afhankelijk van deze voorraden uit China en had daarom de steun van de Chinese bevolking nodig om de burgeroorlog te winnen. Om steun te krijgen beloofde Koebilai om de belastingen te verlagen en veranderde hij enkele zaken binnen de regering zoals ze waren onder de Chinese dynastieën. Zijn beleid was populair in Noord-China, maar had geen invloed op zijn relaties met de zuidelijke Song. De Song-heersers vielen het rijk binnen terwijl Koebilai zich bezighield met de burgeroorlog.

Desondanks dat Ariq Böke zijn aanvoerroute werd afgesloten, was hij vastbesloten om de confrontatie met Koebilai aan te gaan. De legers van de twee broers ontmoetten elkaar eind 1261 in Shimultai. De slag bracht geen duidelijke winnaar met zich voort. Al zou Ariq Böke degene geweest zijn die zich terugtrok. Ariq Böke trok vervolgens Centraal-Azië in om enkele bondgenoten te zoeken. Hierdoor kon Koebilai de volledige controle over Mongolië overnemen. Hoewel Ariq Böke wat gevechten won, kon hij uiteindelijk niet concurreren met Koebilai's beter uitgeruste leger. In 1264 aanvaardde Ariq Böke uiteindelijk de heerschappij van zijn broer als Grote Khan. Koebilai doodde vervolgens een deel van de Mongolen die Ariq Böke hadden gesteund hoewel hij zijn broer niet executeerde. In 1265 regelde Koebilai een khuriltai om te beslissen hoe Ariq Böke gestraft moest worden. Voordat de Mongolen elkaar konden ontmoeten, overleed Ariq Böke in 1266. Sommige historici denken dat hij misschien vergiftigd is, maar dat is niet duidelijk. Vanaf dat moment was Koebilai onomstreden de Grote Khan. Ondanks zijn titel had Koebilai slechts directe controle over China, Tibet en Korea. Hij had ook de loyaliteit van de Mongoolse heersers in Perzië.

Afbeelding 11: Het Mongoolse Rijk met de aanduiding waar Ariq Böke zich situeerde.

5.1.1 Koebilai Khan in China

¹⁶Nu Ariq Böke verslagen was, concentreerde Koebilai Khan zich op het veroveren van de Song en het verenigen van China onder zijn heerschappij. Koebilai moest zijn imago verbeteren onder familieleden en prinses die nog twijfelden of hij de echte Grote Khan was. Hij moest ook zijn Chinese onderdanen ervan overtuigen dat hij hun grote beschaving waardig was om te regeren.

Koebilai's opmars in het Song territorium had twee doelen. Ten eerste had de zuidelijke regio betere landbouwgrond en ten tweede waren er zeehavens die de buitenlandse handel zou stimuleren. Koebilai vreesde ook dat, als hij China niet onder zijn heerschappij zou verenigen, de Song-heersers uiteindelijk een leger zouden oprichten om zijn heerschappij omver te werpen. De gevechten in het zuiden leverden problemen op waar het Mongoolse leger niet eerder mee te kampen had gehad. Het klimaat was warm en nat en de gebieden waren bedekt met jungles en

Afbeelding 12: Situering van de Song-dynastie. De Jin-dynastie en de Westerse Xia waren al reeds veroverd door de Mongolen.

¹⁵ Bhagwat, M. (2016). *Mongol Empire*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/4rc2jp/mongol_empire_1260_1199x645/)

¹⁶ *Song Dynasty* (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Song_dynasty)

bossen. Ze hadden eerder gevochten in Noord-China waar het kouder was en de vegetatie voornamelijk bestond uit open, droge steppen. Het zuiden had weinig open velden waar de paarden van de Mongolen konden grazen. De Song had ook een krachtige marine. Om hen te verslaan moesten de Mongolen hun eigen schepen bouwen. Dit deden ze met behulp van de Chinese ingenieurs die al onder hun bewind stonden.

Aanvankelijk stuurde Koebilai diplomaten om de Songkeizer te vragen zijn gezag te erkennen, zich over te geven en een oorlog te vermijden. De Song keizer weigerde. In het begin van de jaren 1260 braken kleine veldslagen uit langs de grens tussen de Song en Mongools China. De eerste grote slag vond plaats in 1265 in de provincie Sichuan. De Mongolen wonnen uiteindelijk de veldslag maar toch was de Song vastbesloten om de onafhankelijkheid te bewaren waardoor de oorlog meer dan een decennium voortsleepte. De Mongolen belegerden verschillende steden. In Xianyang vochten de Mongolen met duizenden boten op de Gele Rivier tegen de Song. Het beleg van Xianyang duurde twee jaar. In 1276 namen de Mongolen Hangzhou in, de hoofdstad van de Zuidelijke Song. Binnen drie jaar hadden de Mongolen de volledige controle over Zuid-China. Tijdens deze oorlogsjaren riep Koebilai zich officieel uit tot keizer van China. Hij gaf zijn dynastie een Chinese naam, de Yuan-dynastie. Zijn regering bestond uit een mix van Chinese, Mongoolse en buitenlandse adviseurs. Koebilai regeerde over ongeveer 65 miljoen Chinezen, terwijl de Mongoolse bevolking slechts enkele miljoenen mensen telde. Als Mongool werd Koebilai als barbaars beschouwd. Hij probeerde dat beeld te verzachten door Chinese gewoonten en gebruiken over te nemen.

Koebilai Khan voerde een grote verandering door in de Chinese regering. In het verleden werden de meeste overheidsbanen bekleed door ambtenaren. Binnen de regering van Koebilai Khan kregen overheidswerknemers hun baan door een examen af te leggen. Dit systeem werd ontworpen om ervoor te zorgen dat de meest getalenteerde mensen in de overheid dienden, ongeacht wie de huidige heerser was. Tijdens het examen werd vooral de kennis van de ideeën van Confucius getest maar Koebilai Khan was meer geïnteresseerd in het selecteren van overheidswerknemers die loyaal aan hem waren. Koebilai bood veel van de hoogste posities aan buitenlanders aan, terwijl de Chinezen lagere posities in de overheid kregen.

5.1.2 Verdere uitbreidingen in Oost-Azië

Nog voordat Koebilai Khan China volledig onder controle had, zocht hij naar verdere veroveringen in Oost-Azië. Zijn eerste doelwit was Korea, dat Djengis Khan in 1218 was binnengevallen. Djengis Khan dwong de Koreanen om belastingen te betalen, maar een paar jaar later stopten ze met deze betaling. De Mongolen vielen Korea in 1231 opnieuw binnen, maar het land kwam pas aan het eind van het bewind van Möngke, rond 1258, onder strikte Mongoolse controle. Koebilai onderhield goede relaties met de Koreaanse koning Wonjong (1259-1274) die met toestemming van de Mongolen regeerde. Wanneer verschillende Koreaanse militaire leiders in 1269 in opstand kwamen, stuurde Koebilai troepen om de koning te helpen. Het jaar daarop stond Korea volledig onder controle van de Yuan-dynastie van Koebilai Khan. Wonjong bleef echter op de troon en zijn zoon trouwde met één van Koebilai Khan zijn dochters.

In 1273, tijdens de oorlog met de Song, beval Koebilai Khan een deel van zijn troepen om naar Japan te gaan. Jarenlang had Koebilai Khan ambassadeurs gestuurd om te onderhandelen inzake erkenning van zijn macht. Hij eiste dat de Japanners hem hulde zouden brengen als keizer van China en als de Grote Khan van de Mongolen. De Japanners weigerden deze erkenning. Als gevolg van deze weigering stuurde Koebilai Khan in 1274 een

Mongoolse vloot van ongeveer 800 boten naar Japan met een troepensterkte van meer dan 30.000 Mongoolse, Chinese en Koreaanse soldaten. In de eerste strijd op het eiland Kyushu behaalden de Mongolen een beslissende overwinning. Maar een zware storm dwong hun soldaten om terug te keren naar de schepen. De legers zeilden vervolgens de open zeeën in om te ontsnappen aan de schade van de harde wind maar dit bleek echter een slechte beslissing. De storm zorgde voor zware beschadigingen aan de schepen met zware verliezen tot gevolg. De overlevende manschappen keerden terug naar China. Koeblai was echter niet klaar om de Japanners te vergeten. In 1281 stuurde hij een nog groter leger naar Japan. Deze keer vochten de Japanners goed maar een andere schadelijke storm dwong de Mongolen zich weer terug te trekken. Na deze tweede poging is Japan nooit meer geconfronteerd geweest met een Mongoolse dreiging.

17

Afbeelding 13: De Japanners vechten terug tegen de Mongolen. De vernielende storm wordt afgebeeld.

Koeblai en zijn troepen waren succesvoller in Zuidoost-Azië. In 1277 viel een Mongools leger het koninkrijk Pagan binnen of het Eerste Birmaanse koninkrijk, het huidige Myanmar. De Mongolen stootten op een bijzondere strijdkracht tijdens deze slag bij Ngasaunggyan. De Birmaanse troepen gebruikten olifanten tijdens veldslagen. De Mongoolse generaals bevalen de boogschutters om op de dieren te schieten, niet op de ruiters. De olifanten werden langs alle kanten beschoten. De olifanten liepen uiteindelijk terug naar de Birmaanse troepen waardoor het leger van de koning in grote verwarring verkeerde. Hoewel de Mongolen wonnen, leidde hun overwinning slechts tot beperkte controle over het koninkrijk. De slag bij Ngasaunggyan in 1277 was de eerste van de drie beslissende gevechten tussen de twee rijken. Koeblai stuurde in de jaren 1280 steeds meer troepen naar Pagan. De andere twee slagen waren de Slag om Bhamo in 1283 en de Slag om Pagan in 1287. Tegen 1287 werd het koninkrijk gedwongen om hulde te brengen aan Koeblai Khan.

Het Mongoolse leger voerde ook enkele veldslagen tegen twee Vietnamese koninkrijken, Annam en Champa. Koeblai Khan bezette beide koninkrijken jarenlang maar Koeblai heeft nooit directe controle over hun land gehad. Enkele jaren later werden de koninkrijken tevergeefs bevrijd. In 1292 vielen de Mongolen ook het Indonesische eiland Java binnen. De invasie draaide, net als bij de eerdere aanvallen op Japan, uit op een mislukking.

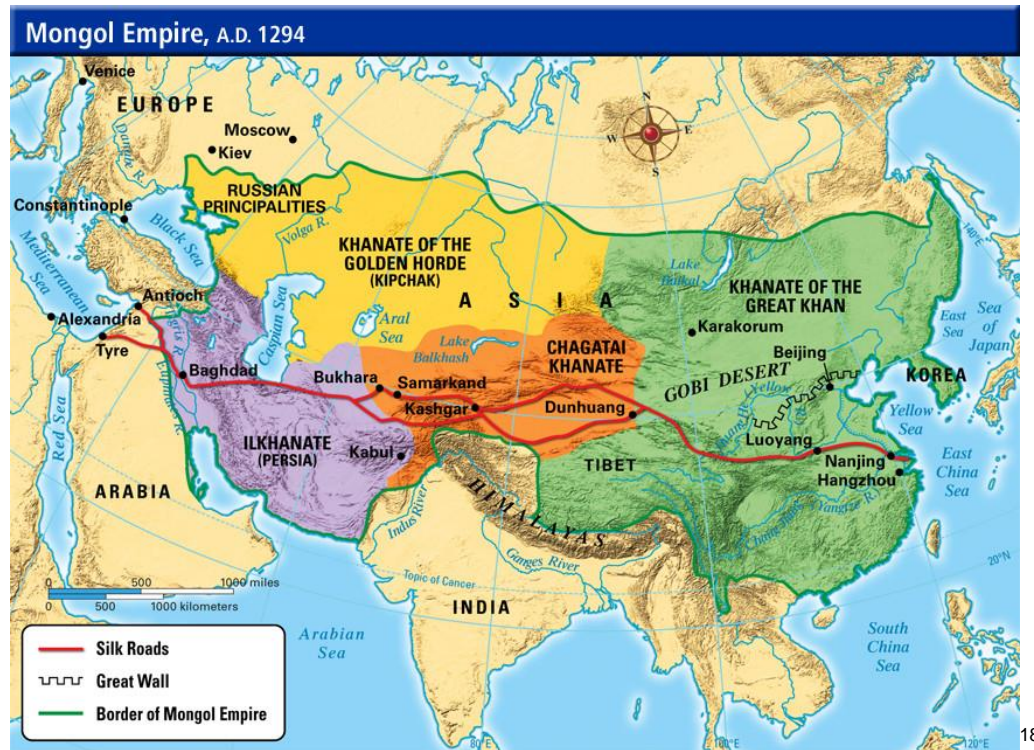
¹⁷ *Mongol Invasion of Japan* (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://epicworldhistory.blogspot.com/2012/10/mongol-invasions-of-japan.html>)

5.1.3 Conflicten in het westen

Koeblai richtte de meeste aandacht en militaire macht op Oost-Azië, maar hij zag het westelijke deel van zijn rijk niet over het hoofd. Daar dreigden andere problemen zoals opstanden en andere bedreigingen van buitenaf. De regio Tibet stond sinds eind jaren 1240 onder Mongoolse invloed. Tijdens jaren 1280 kwam een groep Tibetanen in opstand tegen Koeblai Khan. Koeblai Khan reageerde direct en stuurde soldaten naar de regio. De opstand werd makkelijk onderdrukt met als gevolg dat er ongeveer 10.000 Tibetanen gedood werden. Één van Koeblai's zorgen over de Tibetaanse rebellen was hun band met een oude vijand, zijn neef Kaidu (1236-1301). Kaidu was een zoon van Guyuk en kleinzoon van Ögedei. Hij verbleef in de regio rond het Balkhashmeer in een deel van het Chagatai-kanaat. Kaidu maakte uiteindelijk een deal met de Mongolen van de Gouden Horde en met Baraq. Baraq was een achterkleinzoon van Chagatai en de huidige khan van het Chagatai-kanaat. De regeling tussen Kaidu en Baraq gaf Kaidu controle over grote delen van het Chagatai-kanaat. Door Kaidu zijn groeiende macht daagde hij Koeblai Khan herhaaldelijk uit.

Verschillende jaren liet Kaidu Chagatai prinses onder zijn controle het grootste deel van de gevechten uitvoeren. Deze Centraal-Aziatische Mongolen vochten voornamelijk tegen troepen onder leiding van Nomukhan (1292), de zoon van Koeblai. In 1276 plotten enkele commandanten onder Nomukhan tegen hem. Zij ontvoerden de Mongoolse prins, zijn broer en neef en brachten Nomukhan en zijn broer naar de khan van de Gouden Horde en de neef naar Kaidu. Hoewel Kaidu de actie toejuichte nam hij niet actief deel aan het complot. De ontvoering was een extra probleem voor Koeblai Khan in het gebied. Rebellen in Mongolië zagen hem als zwak in het westelijk deel van zijn rijk. In 1277 plunderden de rebellen bijgevolg Karakorum. Koeblai moest troepen sturen om een einde te maken aan de opstand. Een aantal van de ontsnapte rebellen sloegen later de handen in elkaar met Kaidu.

Het grootste conflict tussen Kaidu en Koeblai begon in 1286. Kaidu nam de stad Beshbalik ten zuiden van het Altai gebergte in beslag. Het jaar daarop leidde een Mongoolse vorst Nayan een opstand in Mantsjoerije, een regio in Noord-China. Hij en Kaidu werkten samen en Kaidu maakte van de opstand gebruik om West-Mongolië binnen te vallen. Koeblai leidde persoonlijk de oorlogscampagne tegen Nayan. De oorlog eindigde uiteindelijk met de gevangenneming en executie van de rebellen. De dood van Nayan zorgde niet voor het einde aan Kaidu's oorlog tegen Koeblai. Kaidu bleef enkele jaren oprukken naar Mongolië tot zijn dood in 1301. Op dat moment was Koeblai al dood en had zijn kleinzoon Temür Öljeitü (keizer Chengzong) hem opgevolgd als keizer van de Yuan-dynastie in China. Onder de heerschappij van Temür Khan eindigden voorlopig de conflicten tussen de verschillende kanaten en begon Mongools-China aan een vreedzame periode dat enkele decennia zou duren.

Afbeelding 14: Het Mongoolse Rijk ten tijde van Koebilai Khan zijn dood.

5.2 De ontwikkeling van het Il-kanaat onder Koebilai Khan

Tot de jaren 1250 was de Mongoolse controle in oostelijk Perzië en omliggende landen nog niet volledig omdat sommige lokale heersers nog steeds de macht in handen hadden. Djengis had belangrijke overwinningen behaald in Chormasië en Khorasan maar het was Hulagu's campagne in 1256 die de regio echt tot het Mongoolse Rijk bracht. Hulagu was de eerste khan van dit gebied dat uiteindelijk het Il-kanaat werd genoemd. Il is een Mongools woord dat 'gecontroleerd' of 'niet opstandig' betekent. De naam weerspiegelde het feit dat Hulagu, Koebilai als Grote Khan accepteerde en zijn gezag niet zou aanvechten. Het Il-kanaat strekte zich uit van de Oxus rivier en de Hindoe Kush tot Anatolië, dat nu het grootste deel van Turkije is. De zuidelijke grens van het Il-kanaat was de Perzische Golf en de Arabische Zee. In het noorden was er het kanaat van de Gouden Horde.

Toen Hulagu regeerde over het Il-kanaat kreeg hij te maken met verschillende problemen. Een van zijn vijanden was zijn neef Berke, derde khan van de Gouden Horde. Doordat Berke, in tegenstelling tot hemzelf, Koebilai niet steunde tijdens de verkiezing tot Grote Khan; stonden ze binnen de familie lijnrecht tegenover mekaar. Berke had zich ook bekeerd tot de islam waardoor hij een hekel had aan het feit dat Hulagu tolerant was tegenover christenen en andere mensen die de islam niet beoefenden. Berke sloot zich aan bij de Mammelukken van Egypte in een alliantie tegen het Il-kanaat. In 1262 vielen Berke en de Mammelukken Hulagu aan via twee kanten aan. De Mammelukken-leider Baibars (1233-1277) vocht tegen christenen in Syrië en Armenië die in alliantie waren met Hulagu. De troepen van Berke vielen het land van Hulagu in Georgië en Azerbeidzjan binnen. Beide partijen vochten ook in Zuid-Rusland. In 1263 behaalde de Gouden Horde van Berke een grote overwinning bij de Terek rivier. Wanneer de troepen van het Il-kanaat zich terugtrokken, verdronk een groot

¹⁸ Borchardt, K. (z.j.). *Mongol Empire 1294*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.pinterest.com/pin/241294492508660781/?lp=true>)

deel toen het ijs op de rivier wegsmolt. Ondanks het verlies besloot Hulagu toch om een jaar later een nieuwe grote aanval uit te voeren. Een opstand in zijn rijk vertraagde de aanval echter en Hulagu stierf in 1265 voordat hij het leger tegen Berke kon leiden. Hulagu's zoon Abaqa nam, na de dood van zijn vader, het bevel over de Mongoolse legers over. De oorlog heeft zich echter nooit volledig kunnen ontplooiën. Berke overleed in 1266 en zijn opvolger, Möngke Temür besloot om de strijd met het Il-kanaat te staken.

Kort na de oorlog met de Gouden Horde werd Abaqa opnieuw geconfronteerd met een nieuwe bedreiging van een ander familielid. Barak uit het Chagatai-kanaat viel de oostgrenzen van het Il-kanaat aan. In 1269 nam hij een deel van Khorasan over. Abaqa slaagde er uiteindelijk in om de indringers uit zijn rijk te verdrijven en voerde kort daarna een tegenaanval uit in Transoxiana. Rond dezelfde tijd viel Baibars, Antioch in Syrië aan en viel hij Armenië binnen. In 1277 vocht hij tegen de Mongoolse strijdkrachten in Anatolië en Klein-Armenië (Cilicisch-Armenië), een christelijk koninkrijk dat verbonden was met het Il-kanaat. Abaqa lanceerde een succesvolle tegenaanval, maar de Mammelukken bleven de westelijke randen van zijn land bedreigen. In 1281 leidde Abaqa een grote invasie in Syrië. Hij hoopte de Mammelukken te verslaan en de Mongoolse heerschappij uit te breiden tot in het westen, iets wat zijn vader nooit heeft kunnen realiseren. De Mammelukken dwongen de Mongolen echter opnieuw terug.

5.2.1 Onrust in het Il-kanaat onder Koeblai Khan

Abaqa stierf na de mislukte invasie in Syrië. In 1282 verscheen zijn broer Teguder als de volgende Il-khan. Abaqa wilde dat zijn zoon Arghun (1258-1291) het over zou nemen, maar Teguder verhinderde dat. Teguder bekeerde zich tot de Islam om vervolgens een alliantie aan te gaan met de moslims van Egypte. Maar voordat hij van het Il-kanaat een islamitische staat kon maken werd Teguder vermoord door Arghun en enkele Mongoolse prinses die hem trouw waren. De nieuwe Il-khan en zijn aanhangers doodden de ambtenaren die Teguder hadden gesteund.

¹⁹Tijdens het grootste deel het van Arghun zijn beleid, was er vrede in zijn rijk. Maar net zoals zijn vader en grootvader was hij vastbesloten om Syrië te veroveren en de Mammelukken te vernietigen. Net zoals zijn voorgangers reikte hij de hand naar het westen in de hoop Mongoolse en christelijke legers te verenigen tegen de moslims. Hij schreef brieven, stuurde diplomaten en beloofde de christenen zelfs duizenden paarden voor de christelijke soldaten in Syrië.

Arghun stierf in 1291 en het Il-kanaat kwam in een onstabiele periode terecht. De Il-khan had zijn opvolger niet bij naam genoemd dus het jaar daarop nam zijn broer Gaykhatu (1271-1295) de macht over. Vier jaar later werd Gaykhatu door rebellen onder leiding van Baidu (Baydu), een kleinzoon van Hulagu, vermoord. Baidu eiste de titel van Il-khan op. Bijna onmiddellijk na de moord op Gaykhuta vocht Arghuns zoon Ghazan (1271-1304) het gezag van Baidu aan. Hoewel Ghazan boeddhistisch was volgde hij het advies op van zijn

Afbeelding 15: De bekering van Ghazan tot de islam.

¹⁹ *Rashid al-Din*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, (https://nl.wikipedia.org/wiki/Rashid_al-Din)

generaals en bekeerde hij zich tot de islam. Dit maakte hem populair bij de lokale bevolking en bezorgde hem extra steun. Eind 1295 had Ghazan genoeg steun verkregen om Baidu te verstoten en uiteindelijk zelf de volgende Il-khan te worden.

5.2.2 Het Il-kanaat onder leiding van Ghazan

Onder Ghazan bereikte het Il-kanaat een cultureel en economisch hoogtepunt. Ghazan promoveerde kunst, onderwijs en was verantwoordelijk voor de bouw van vele grote openbare bouwwerken. Ook zette hij de hervormingen van een gecentraliseerd belastingstelsel voort, die onder Arghun waren begonnen. Het verbeteren van de regering was een belangrijk gegeven onder de heerschappij van Ghazan. Hij probeerde het leven van de gewone mensen gemakkelijker en eerlijker te maken. Hij verbood Mongoolse ambtenaren om boerenvrouwen en -kinderen te mishandelen en te doden. Het mishandelen en doden van lagere bevolkingsklassen werd eerder gebruikt als tactieken om burgers ervan te overtuigen om belastingen te betalen. Onder Ghazan's bewind begonnen meer Mongolen zich tot de islam te bekeren. Ghazans heerschappij begon met een golf van vervolgingen van christenen en boeddhisten maar later hield hij ermee op om mensen te dwingen zich tot de islam te bekeren. Sommige Mongolen gaven ook hun nomadische levensstijl op en trouwden met de lokale bevolking, vooral met de Turken. De Mongoolse cultuur begon zich te vermengen met de Turkse en Perzische cultuur. Dit proces heeft tientallen jaren geduurd. Ghazan bleef echter altijd trots op zijn Mongoolse nalatenschap en zijn familiebanden met Djengis Khan. Hij bestudeerde de geschiedenis van zijn familie en hun heerschappij en bleef het gezag van Temür, de opvolger van Koeblai Khan in China, respecteren.

Ghazan heeft extra gebiedsuitbreidingen altijd geambieerd. Het eerste gebied waar zijn oog op viel was Syrië onder leiding van de Mammelukken. In 1299 wist het Il-kanaat de stad Aleppo over te nemen maar een tweede invasie in 1303 eindigde verschrikkelijk voor de Mongolen. Na de nederlaag werden de Mongoolse gevangenen gedwongen om door Caïro te marcheren. Om hun nek droegen zij de hoofden van andere Mongolen die de Mammelukken hadden afgehakt. Ghazan stierf het volgende jaar. Hij heeft nooit de Mongoolse droom vervuld om het rijk uit te breiden naar Egypte. Het einde van zijn heerschappij betekende ook het einde van een sterke Mongoolse aanwezigheid in het Il-kanaat. De regio zou de komende jaren een grotere Perzische en islamitische invloed krijgen.

5.3 De Gouden Horde

Van de drie kanaten buiten het geboorteland van de Mongolen had de Gouden Horde het minste contact met de Grote Khan. Zij waren het verst weg en Möngke en Koeblai richtten zich meer op China dan op andere delen van het rijk. Het kanaat bedroeg minder Mongolen dan de andere kanaten. Het had ook minder ambtenaren die aan de Grote Khan rapporteerden waardoor de khans van de Gouden Horde grotere onafhankelijkheid hadden.

5.3.1 De opkomst van Noghai in de Gouden Horde

Vanaf 1260 kreeg de Mongoolse vorst Nogai aanzienlijke macht binnen de Gouden Horde. Hij was de neef van Berke en leidde in 1259 een Mongools leger naar Polen. Zes jaar later in 1265 leidde Nogai een grotere troepenmacht naar Bulgarije. De Bulgaren kregen te maken met een invasie uit het Byzantijnse Rijk in het zuiden. Het Byzantijnse Rijk was ooit een grote macht in Oost-Europa en delen van het Midden-Oosten, maar die macht was nu afgenomen. De Mongolen in Rusland kwamen soms in conflict met het Byzantijnse Rijk omdat ze concurreerden over invloed op de kleinere landen in de regio. Vanwege deze vijandigheid

stemden de Mongolen ermee in om de Bulgaren te helpen. Nogai slaagde erin om de Byzantijnse troepen uit Bulgarije te drijven. Ondanks de onderlinge conflicten trouwde Noghai met een lid van de Byzantijnse koninklijke familie. De Byzantijnse keizer Michaël VIII Palaiologos gaf zijn dochter als teken dat de Byzantijnen een alliantie met de Mongolen wilden in plaats van verder te vechten.

In 1265 lanceerden Nohai en Berke een aanval op het Il-kanaat in de hoop de controle over Azerbeidzjan en Georgië te veroveren. Tijdens een gevecht in 1266 werd Berke Khan gedood. Ondanks Nogai zijn grote macht binnen de Gouden Horde probeerde hij de heerschappij als khan niet te grijpen. Desondanks hij geen khan was, had hij wel nog veel controle over bepaalde gebieden binnen de Gouden Horde. De nieuwe khan was Möngke Temür (1266-1280), de zoon van Batu. De nieuwe leider van de Gouden Horde beëindigde de oorlog met het Il-kanaat. Ook bleef hij de Gouden Horde onafhankelijk houden van Koeblai Khan door Koeblai zijn vijand, Kaidu, te steunen. In een andere kleine maar symbolische zet verwijderde Möngke Temür elke vermelding van Koeblai uit de munten van zijn koninkrijk.

5.3.2 De terugkeer naar Europa

Hoewel Möngke Temür geen moslim was onderhield hij de sterke banden van de Gouden Horde met Mammelukken Egypte. Hij zocht ook een goede verstandhouding met het Byzantijnse Rijk aangezien het de zeeroutes controleerde die Mongools-Rusland met het Midden-Oosten verbonden. Onder Möngke Temür was de Gouden Horde grotendeels vreedzaam en bleef het bij zijn Russische onderdanen belasting innen. Möngke Temür overleed in 1280 en werd vervangen door zijn broer Tode Möngke (1280-1287). Nadat Tode Möngke zich tot de islam bekeerde, richtte hij zich meer op religie dan op politiek. Bijgevolg was het Nogai die zijn plaats regeerde over het kanaat. Nogai controleerde een deel van het kanaat dat aan de Zwarte Zee en Oost-Europa grenst.

²⁰In 1285 leidde Nogai Mongoolse troepen naar Europa op verzoek van de Hongaarse koning Ladislaus IV (1262-1290) die geen christen was en in oorlog was met de Hongaarse christelijke baronnen om macht. Tijdens deze invasie van Europa bezette Nogai Transsylvanië in wat nu Roemenië is. Een andere Mongoolse troepenmacht, onder leiding van Tode Möngke's neef Talabuga, probeerde Hongarije binnen te vallen via de

Afbeelding 16: De Mongolen in Hongarije 1285. Links staan de Mongolen afgebeeld met gevangen genomen vrouwen, rechts staan de Hongaren met een geredde vrouw.

Karpaten maar sneeuw hield de opmars van de Mongolen tegen. De gefrustreerde troepen plunderden en vernietigden de nabijgelegen steden.

In 1286 verenigden Nogai en een tweede Mongoolse troepenmacht zich voor een invasie van Polen. Maar deze keer konden de Polen de Mongolen afweren. Na deze grotendeels

²⁰ *Second Mongol invasion in Hungary*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://www.google.be/search?q=mongols+in+hungary&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiWt-7YtPTcAhUOmrQKHUzPD4gQ_AUICigB#imgsrc=xs4-vG_Z1z1BIM:)

mislukte campagne hebben de Mongolen Polen en Hongarije nooit meer aangevallen. Nogai bleef echter invloed uitoefenen in Bulgarije en andere delen van Zuidoost-Europa.

Talabuga (1287-1291) nam al snel de titel als khan van de Gouden Horde over. Hij en Nogai stredden om de macht in Rusland. De controle over de vorstendommen van Rusland werd verdeeld onder Talabuga en Nogai. Nogai had in praktijk de controle uitgeoefend over het noordwestelijke deel van de Russen, terwijl de noordoostelijke Russen de kant van Talabuga hadden gekozen. Talabuga was niet tevreden met een dergelijke verdeling van zijn rijk. Toen een groep Mongoolse prinses Talabuga wilde vervangen door zijn zoon Toqta, sloot Nogai zich aan bij het plot om de khan te doden. Nogai had gevraagd om een ontmoeting met de Khan en andere Mongoolse prinses. Talabuga, die zonder zijn lijfwachten kwam, werd in een hinderlaag gelokt en geëxecuteerd. Toqta trad vanaf 1291 op als khan van de Gouden Horde, hoewel Nogai nog altijd de persoon was met de meeste macht binnen de Gouden Horde.

Toqta wilde graag zijn heerschappij doen gelden. Hij en Nogai kwamen geregeld in conflict met elkaar. Ze twistten over de manier waarop de Gouden Horde zijn handel en diplomatie zou moeten voeren. De Italiaanse stad Genua domineerde de handel in de Krim, een schiereiland aan de Zwarte Zee. Genuese kooplieden daar vroegen Toqta om hen te beschermen tegen Nogai. Nogai probeerde een einde te maken aan hun controle over de Krimhandel. Toqta ging in oorlog en zijn troepen doodden Nogai in 1299. Tegen die tijd waren er ook problemen ontstaan in Mongools Rusland. De lokale bewoners begonnen 'basqaqs', de belastinginners, aan te vallen. Toqta moest steeds meer vertrouwen op de lokale vorsten om belastingen te innen, waardoor ze meer invloed kregen. Hij reisde naar het noorden van Saraj om hen te ontmoeten, waardoor hij de eerste khan sinds Batu was om de steppe te verlaten en de bossen van Rusland in te trekken. Maar Toqta voltooide zijn reis nooit, hij stierf onderweg in 1312.

Toqta's neef Ozbek (1312-1341) werd de volgende khan van de Gouden Horde. In Rusland zette hij in 1327 een grote politieke stap toen hij Ivan I van Moskou tot grootvorst van Rusland noemde. Ivan had de Mongolen geholpen een opstand te beëindigen in de stad Tver, ten noorden van Moskou. Daarna verschoof de politieke en economische macht onder de Russen naar Moskou. De Russen waren echter nog steeds niet sterk genoeg om de Mongoolse heerschappij aan te vechten. Onder Ozbek werd de islam de officiële religie van het kanaat. Toch probeerde hij ook goede relaties te onderhouden met christelijke landen. Hij vocht nog steeds met het Il-kanaat en probeerde op kosten van zijn Mongoolse neven land te bemachtigen. Maar net als de heersers voor hem, mislukte hij. In de jaren 1320 hadden de Mammelukken en het Il-kanaat vrede gesloten waardoor de Egyptische Turken nog minder reden hadden om Ozbek te helpen. Hoewel de Gouden Horde nog geen grondgebied had verloren, had de macht zijn het hoogtepunt bereikt en werden andere volkeren in de regio steeds sterker. In het rijk dat ooit door de Grote Khans werd geregeerd, was de periode van militaire verovering grotendeels voorbij. In de komende decennia verzwakten bedreigingen van buitenaf en interne veranderingen, de heerschappij van de Mongolen in alle kanaten.

5.4 De ondergang van de kanaten na 1294

De Mongoolse invloeden in Eurazië bereikte zijn hoogtepunt in de eerste jaren van de 14e eeuw. In de loop van die eeuw ondergingen de vier kanaten veel veranderingen. In 1400 was de situatie, in de landen die de Mongolen hadden veroverd, op elke plaats verschillend. Op sommige plaatsen was de Mongoolse invloed bijna verdwenen terwijl in andere landen het nieuwe vormen kreeg of de macht werd doorgegeven aan heersers die weinig of geen directe banden hadden met Djengis Khan.

5.4.1 De Yuan-dynastie in China na Koeblai Khan

Met de dood van Koeblai Khan in 1294 ging het Mongoolse bewind in China over naar zijn kleinzoon Tëmür Oljeitü (1294-1307). Meestal voerde Tëmür Khan het beleid van Koeblai verder uit, hoewel hij de plannen voor een nieuwe aanval op Japan en Vietnam stopzette. De Mongoolse-Chinese keizers regeerden alleen nog maar over China en de traditionele Mongoolse landen.

²¹Temür Khan was een degelijke keizer van de Yuan-dynastie. Hij behield het rijk zoals Koeblai Khan het verliet, hoewel hij geen grote prestaties leverde. Hij zette veel van de economische hervormingen van Koeblai Khans regering voort en probeerde de economie te herstellen van de dure campagnes van Koeblai Khans regering. Veel hoge posten van zijn rijk waren bezet door mensen van verschillende oorsprong waaronder Mongolen, Chinezen, moslims en een paar christenen. Tijdens de laatste jaren van Temür Khan werd rond 1304, na de meer dan 30 jaar durende Kaidu-Koeblai oorlog, een vrede tussen de Yuan-dynastie en de westelijke Mongoolse kanaten (Gouden Horde, Chagatai-kanaat en Il-kanaat) bereikt die de permanente verdeling van het Mongoolse Rijk veroorzaakte.

Afbeelding 17: Yuan-dynastie in 1294

Tëmür Khan had in een korte tijd verschillende opvolgers die allemaal te maken hadden met een bekend probleem. Zij moesten een evenwicht zien te vinden tussen de belangen van de Mongoolse vorsten die de traditionele Mongoolse gebruiken wilden volgen, en de belangen van de pro-Chinese Mongolen en de Chinezen zelf.

Een positieve verandering voor de Chinezen die de ideeën van Confucius volgden kwam er onder Buyanta Khan (Ayurbarwada) (1311-1320). De keizer bracht het oude systeem van het ambtenarenexamen terug waarin de mensen overheidsbanen kregen op basis van hun resultaat op een examen dat gebaseerd was op de ideeën van Confucius. Van alle Mongoolse heersers van de Yuan-dynastie was Buyanta Khan het meest comfortabel met de Chinese cultuur. Hij kon zelfs Chinees spreken en lezen.

Buyanta Khan werd opgevolgd door zijn zoon Gegeen (Shidebala) (1320-1322). Gegeen Khan werd in 1322 vermoord waardoor er onrust volgde. Verschillende leden van de Mongoolse koninklijke familie en hun Chinese aanhangers streden om de macht. Een burgeroorlog van meer dan 10 jaar volgde op de moord van de khan. In de periode van 10 jaar waren er 4 verschillende khans. In 1333 kwam de laatste Mongoolse heerser in China op. Toghon Temür (1333-1370) was 13 jaar toen hij de troon besteeg. Hij regeerde uiteindelijk 35 jaar maar kreeg te maken met veel problemen. China werd tijdens het bewind van Toghon Temür getroffen door ernstige overstromingen en epidemieën. Een aantal van zijn andere problemen vloeiden voort uit de Mongoolse heerschappij en de negatieve Chinese reactie daarop. Veel mensen in Zuid-China hadden de Mongolen nooit geaccepteerd. Ze waren ook verontwaardigd over de groeiende macht van de lokale ambtenaren die hen belastten en in feite hun leven leidden. In 1325 kwamen de boeren in

²¹ *Yuan-dynastie*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Yuan-dynastie>)

het zuiden in opstand tegen de Mongoolse heerschappij. Tegen de jaren 1340 namen gewapende bandieten de controle over de zuidelijke steden over, soms in samenwerking met lokale overheden. De macht van de centrale regering in het zuiden verzwakte en de regionale regeringen met hun eigen legers wonnen aan kracht. De khan en zijn aanhangers controleerden bijgevolg alleen nog maar over de regio rond Khan-baliq (Peking) na 1350. (Peking). Toghon Temür en zijn generaals hadden moeite om de toenemende bedreiging onder controle te krijgen. Eerdere oorlogen en de behoefte aan Mongoolse soldaten in andere delen van het rijk hadden ervoor gezorgd dat de autochtone Mongoolse bevolking afnam. Dit betekende dat ze niet genoeg soldaten uit de Mongoolse thuislanden konden rekruteren. Toghon Temür moest steeds meer vertrouwen op krijgsheren (regionale militaire commandanten) om zijn rijk te verdedigen. Maar deze generaals hielden zich meer bezig met het winnen van elkaars macht dan het behouden van het rijk.

Ook de rebellen vochten soms onder elkaar waardoor hun pogingen om de Mongolen uit te drijven werden vertraagd. In 1356 kwam echter een Chinese boerensoldaat Zhu Yuanzhang (1328-1398) op als leider van een verenigd rebellenleger. Hij leidde eerst een kleine groep rebellen en versloeg vervolgens concurrerende rebellengroepen om macht te winnen. Zhu Yuanzhang (Hongwu) werd uiteindelijk de oprichter van de volgende Chinese dynastie, de Ming. Zhu vestigde zijn eigen regering in Nanjing in het zuidoosten van China. Daarna rukte hij met zijn leger naar het noorden. De Mongoolse krijgsheren bleven in die tijd met elkaar vechten waardoor ze in het zuiden geen effectieve tegenaanval konden lanceren. In 1368, toen Zhu's leger in de buurt kwam van Khan-baliq, ontsnapte Toghon Temür naar het noorden naar Xanadu en vluchtte hij vervolgens naar Mongolië. Andere Mongoolse vorsten bleven nog enkele jaren in China om de rebellen tegen te houden. In 1382 kregen de Chinezen de volledige controle over hun land.

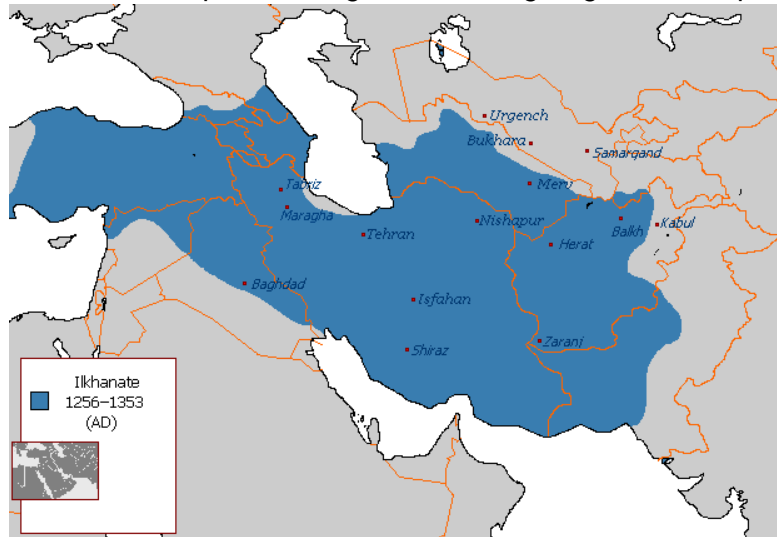
Hoewel Toghon Temür werd verslagen, gaf hij zijn recht om keizer van China te zijn niet op. Na zijn dood in 1370 probeerden zijn zoon en kleinzoon de Mongoolse autoriteit terug te veroveren vanuit een basis in Noord-China. De Chinezen dwongen de Mongolen zich terug te trekken naar hun geboorteland. Een andere strijd in 1387 leidde tot een verwoestende Mongoolse nederlaag waarbij de oude Mongoolse hoofdstad Karakorum werd vernietigd. In 1399 werd de laatste nakomeling van Koebilai, die de bevoegdheid opeiste om China te regeren, vermoord.

5.4.2 Moeilijkheden in het Il-kanaat

Het Il-kanaat kende zijn hoogtepunt onder Ghazan. Met zijn dood in 1304 kwam het Il-kanaat in een instabiele periode terecht. Prinsen in de koninklijke familie vochten voor de controle. Ghazan had zijn broer Kharbanda (1280-1316) als zijn opvolger aangeduid. Kharbanda doodde verschillende verwanten die hij als rivalen beschouwde om uiteindelijk de absolute macht te grijpen. Kharbanda veranderde later zijn naam in Oljeitü.

Oljeitü wilde de strijd met de Mammelukken in Egypte voortzetten. Hij hoopte hierbij op hulp van de christelijke heersers van Europa. In Gilan, een gebied in de buurt van de Kaspische Zee, kende Oljeitü een groot verlies van zijn troepen. De Mongolen wonnen verschillende gevechten maar vervolgens won de lokale bevolking een grote overwinning. Gilan werd uiteindelijk wel veroverd maar tegen zeer hoge kosten.

²²Tegen 1308 had Oljeitü vernomen dat de Europese koningen hem niet graag wilden helpen in de strijd tegen de Mammelukken. In 1312 lanceerde hij zijn eigen aanval op de aloude vijand van het Ilkanaat. Een belegering van een maand in het Syrische land van de Mammelukken mislukte en Oljeitü trok zich terug. De Mongolen zouden het gebied van de Mammelukken nooit meer binnenvallen.

Afbeelding 18: Het Il-kanaat 1256-1353.

Twee belangrijke beslissingen tijdens de heerschappij van Oljeitü beïnvloedden het leven in het kanaat. De eerste was dat Oljeitü zich bekeerde tot de sjiitische tak van de Islam. De tweede was dat hij Rashid al-Din aanwees om de zuidelijke helft van het rijk te leiden en Ali Sjah om het noorden te leiden. De twee personen waren twee belangrijke adviseurs binnen Oljeitü zijn regering. Beide beslissingen leidden uiteindelijk tot problemen. Soennitische moslims hadden een hekel aan de sjiieten en aan de officiële erkenning die hieruit volgde toen de Il-khan sjiitisch werd. Dit leidde tot conflicten tussen leden van de twee takken van de islam binnen de overheid. Erger nog, de twee adviseurs streden om controle. Oljeitü overleed in 1316 en bondgenoten van Ali Sjah beschuldigden Rashid al-Din van vergiftiging. De aanklacht was vals maar dat weerhield de Mongoolse ambtenaren niet om Rashid te executeren.

Na Rashids dood werd Oljeitü's zoon Abu Sa'id (1316-1335) Il-khan. Abu Sa'id was pas 12 jaar oud waardoor een generaal genaamd Choban werd aangesteld als zijn hoofdadviseur. Rond 1320, toen Abu Sa'id 16 was, leidden hij en Choban een leger in Azerbeidzjan tegen een aanval van de Mongolen van de Gouden Horde. In 1319 leidde een Chaghatai prins een opstand in Khorasan, in het huidige noordoosten van Iran. Het Il-kanaat heeft ook een einde aan deze dreiging kunnen maken. Abu Sa'id regeerde goed over het Il-kanaat tot aan zijn dood in 1335. Hij tekende een vredesverdrag met de Mammelukken en slaagde erin om de regering bij elkaar te houden ondanks de onderlinge machtsstrijd van verschillende groepen binnen de regering. Na zijn dood kende de politiek van het Il-kanaat een chaotische periode. Abu Sa'id was de laatste nazaat van de grote Mongoolse veroveraar Hulagu. Abu Sa'id had geen zoon of mannelijk familielid om zijn plaats in te nemen. Mongoolse vorsten met verre banden met Djengis Khan begonnen te vechten voor de controle van het Il-kanaat. Deze burgeroorlogen gaven andere etnische groepen zoals de Perzen, Arabieren en Turken, de kans om de Macht binnen het kanaat te grijpen. De meeste historici zeggen dat het Il-kanaat in 1353 ontbonden werd.

²² *Il-Kanaat*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Il-kanaat>)

5.4.3 Een verdeling in het Chagatai-kanaat

²³In de decennia nadat Chaghatai zijn ulus van Djengis kreeg, bleven de Mongolen van Centraal-Azië nomadisch. De eerste khan die daar een sedentaire levensstijl aannam was Kebeg (1318-1325). Hij bouwde een paleis in Transoxiana. Pas onder de heerschappij van zijn broer, Tarmashirin (1331-1334), kwamen er veranderingen in het Chagatai-kanaat.

Tarmashirin bekeerde zich tot de islam en probeerde de Mongoolse overheersing uit te breiden naar de grensgebieden tussen zijn kanaat en India. Soms vielen de Mongolen India binnen maar over het territorium hadden ze geen directe controle. Toch waren de grenzen van het kanaat groter dan ze oorspronkelijk waren omdat eerdere

Afbeelding 19: Het Chagatai-kanaat eind 13de eeuw.

Chaghatai vorsten de controle kregen over land in Afghanistan en de oostelijke randen van Perzië. Tarmashirins bekering tot de islam zorgde voor opschudding onder de Mongolen van het Chaghatai kanaat die trouw waren aan de oude nomadische cultuur. Deze conservatieve Mongolen waren gevestigd in het oostelijke deel van het kanaat, in het zuidoosten van Kazachstan, Kirgizië en Xinjiang. Hun grondgebied werd soms Moghulistan of "land van de Mongolen" genoemd. De conservatieven dwongen Tarmashirin in 1334 om de macht op te geven. De khans die hem volgden keerden terug naar de oude Mongoolse godsdienst. In de westelijke helft van het kanaat kregen Turkse moslimprinsen meer invloed. Ze begonnen nakomelingen van Chaghatai en Ögedei als khans te kiezen maar ze behielden de echte macht voor zichzelf. De tegenstelling tussen oost en west, dreven het kanaat uit elkaar. De westelijke helft was grotendeels sedentair, Turks en moslim. Moghulistan had ook een Turkse en islamitische invloed, maar was meer nomadisch en bleef dicht bij de oude culturele invloeden van de Mongolen. Rond 1347 werd de islam daar echter de officiële godsdienst met de opkomst van de moslimleider Tughluq Temür (1348-1363). Hij beweerde familiebanden te hebben met Chaghatai en in 1360 herenigde hij de twee helften van het kanaat.

Tughluq Temür zijn regeerperiode was van korte duur omdat de politieke situatie in de westelijke helft van het Chaghatai kanaat instabiel was. Verschillende stammen streden om de macht. Uiteindelijk ontpopte één man zich tot de opperste leider en grondlegger van een nieuw rijk: Timoer lenk.

5.4.4 Conflicten en veranderingen in de Gouden Horde

Het hoogtepunt van de macht van de Gouden Horde kwam aan het begin van de 14e eeuw. Deze periode van relatieve vrede en welvaart eindigde na de heerschappij van Ozbek die in 1341 stierf. De Gouden Horde had na de sterfte veel verschillende khans. Verschillende leiders streden om de macht. Bijkomend werd de Gouden Horde ook bedreigd vanuit het oosten. Litouwen werd een militaire en economische macht en daagde de Mongoolse

²³ *Kanaat van Chagatai*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 augustus 2018, via (https://nl.wikipedia.org/wiki/Kanaat_van_Chagatai)

invloeden in de Russische steden uit. Deze dreiging was moeilijk te lijf te gaan omdat de Mongolen in Rusland in veel kleinere groepen waren opgesplitst.

²⁴In de jaren 1370, en eerder, waren in het kanaat van de Gouden Horde twee verschillende horden verschenen. In het oosten lag de Blauwe Horde. De heersers van de Blauwe Horde herleidden hun oorsprong tot Orda, de oudere broer van Batu Khan. De White Horde, in het westen, was direct verbonden met Batu en zijn nakomelingen. In de jaren 1370 was Urus, khan van de Witte Horde. Hij vocht voor de macht met zijn neef Tochtamysj over de heerschappij van de Witte Horde. Tochtamysj won en verenigde uiteindelijk de Blauwe en Witte Horde onder zijn heerschappij. Tochtamysj kwam met de steun van Timoer Lenk aan de macht maar in het begin van de jaren 1390 probeerde Tochtamysj zijn onafhankelijkheid van Timoer te bevestigen. Hij deed dit door een alliantie aan te gaan met Egypte en Litouwen en door nieuw land te verwerven. Timoer viel echter eerst aan voordat Tochtamysj hem kon aanvallen. In 1395 vernietigden de Timoerese troepen Saraj, de hoofdstad van de Gouden Horde, en vluchtte Tochtamysj. De Gouden Horde werd nooit meer hersteld na deze klap. De Gouden Horde splitste zich geleidelijk op in twee verschillende groepen en geen van beiden had veel macht.

Afbeelding 20: Tochtamysj zijn belegering van de stad Moskou in zijn strijd om de macht.

Kazan was een van de weinige gebieden waar de overgebleven Mongolen uit de steppen van Zuid Rusland zich vestigden. Later vestigden zich nog drie andere Mongoolse groepen in Astrakhan, aan de Kaspische Zee en in de Krim, aan de Zwarte Zee. Ze werden bekend als de Krim-Tataren. In 1475 kwamen de Krim-Tataren onder invloed van de Osmanen.

In 1480 beledigde Ivan III (1440-1505), prins van Moskou, de khan in Saraj (Ahmad) toen hij weigerde zijn stijgbeugel te kussen. Traditiegetrouw deden de Russische vorsten dit om hun trouw te tonen. Historici beschouwen Ivans verzet als het einde van de Mongoolse heerschappij over Moskou. Ivan werd één van Ruslands machtigste tsaren. De Grote Horde, zoals de Mongolen nu heetten, was van plan Moskou aan te vallen om Ivan te straffen maar ze trok zich terug voordat ze de stad bereikte. De khan vreesde dat een oorlog met Moskou hem weerloos zou maken tegen een aanval van de Krim-Tataren. In 1502 kwam er een oorlog tussen de twee groepen Mongolen, waarbij de Krim-Tataren de Grote Horde verwoestten. Moskou was nu de dominantste macht in wat ooit de Gouden Horde was geweest. Ivan zou doorgaan met het creëren van de moderne staat van Rusland. In 1552 namen de Russen Kazan en Astrakhan over en beëindigden de Mongoolse aanwezigheid daar. De overige Mongolen, de Krim-Tataren, vormden slechts een kleine bedreiging voor de Russische macht.

²⁴ *Siege of Moscow (1382)*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via ([https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Moscow_\(1382\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Moscow_(1382)))

6 De Mongoolse politiek en samenleving

Vóór de opkomst van Djengis Khan was de clan de sociale en politieke basiseenheid van de Mongolen. Een groep verwante gezinnen vormde een clan en hun voornaamste doel was samen te werken om te overleven.

Aan het eind van de 12e eeuw begonnen de clans grotere eenheden te vormen die stammen werden genoemd. Bloedbanden, relaties binnen de clan en de stammen, bepaalden de sociale status van een persoon. De heersende clan van de Mongoolse stammen, de Borjigin clan, beschouwde zichzelf als geboren uit de hemel. Ze stonden bekend als mensen van het "witte bot", terwijl de gewone mensen, mensen van het "zwarte bot" waren. De heersende clan besliste tegen wie en wanneer de stammen zouden vechten.

Afbeelding 21: Twee personen die een bloedband met elkaar aangaan.

De stammen verkozen hun leiders bij khuriltai's. Een khuriltai was een politieke bijeenkomst maar evenals een sociaal feest. Sommige historici suggereren dat de khuriltai geen echte verkiezing was omdat niet elke Mongool kon strijden om de toppositie. De leiders kwamen voornamelijk uit de machtigste clans binnen een stam. Meestal werd de persoon verkozen die in principe al de leiding had omdat hij de vaardigheden en macht had om de stam te leiden.

De eerste stammenleiders kunnen religieuze leiders zijn geweest, sjamanen genaamd. Ten tijde van Djengis werden leiders gekozen vanwege hun militaire vaardigheden en hun banden met adellijke families. De leiders vertrouwden op nökörs (loyaal persoon van de leider) om tribale zaken uit te voeren. Nökörs verhuisden van de ene leider naar de andere op zoek naar degene die hen de grootste rijkdom of militaire macht kon bieden. Nökörs traden ook op als persoonlijke dienaren en lijfwachten voor hun leiders. Hun grootste dienst was tijdens militaire campagnes. Toen moesten ze soldaten rekruteren en leiden om te vechten voor de leider. Leiders, met name de khans, zorgden voor loyaliteit onder hun nökörs door hun rijkdommen te geven die tijdens veroveringen of via belastingen werden bemachtigd in de vreemde landen onder controle van de Mongolen.

6.1 De positie van mannen, vrouwen en slaven

De mannen waren het dominante geslacht binnen de Mongoolse samenleving. Eeuwenlang waren zij verantwoordelijk voor de macht binnen de clans, stammen en rijken. De mannen stonden in voor het bestuur van het rijk terwijl de vrouwen thuis bleven.

Vrouwen speelden normaal gesproken geen actieve rol in de politiek of het leger, behalve binnen de koninklijke familie. Een khans vrouw kon dienen als regent of tijdelijke heerser

²⁵ Youtube. (2016). *Genghis Khan – Rise of Mongol Empire*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.youtube.com/watch?v=XAFnxV2GYRU&t=1690s>)

nadat haar man stierf voordat de volgende grote Khan werd gekozen. Zo hebben we gezien dat Töregene, Ögedei's vrouw of Oghul Ghaymish, Guyuks vrouw voor een korte tijd als regentes heersten over het Mongoolse Rijk. Sommige vrouwen konden ook de beslissingen van de khan beïnvloeden. Zo nam Koebilai Khan vaak het advies van zijn favoriete vrouw Chabi aan. Ondanks dat de mannen het rijk bestuurden, hadden de Mongoolse vrouwen toch een hogere sociale status dan vrouwen in andere Aziatische samenlevingen. Velen waren herdersvrouwen en moeders maar er waren ook vrouwelijke paardenboogschutters en vrouwelijke zwaardvechters bij.

Afbeelding 22: Koebilai Khan met zijn vrouw Chabi tijdens de bereiding van een gerecht.

Mongoolse khans hadden meestal verschillende huishoudens met een andere vrouw voor elk huishouden. Onder de heersende klasse was het gebruikelijk voor een man om meer dan één vrouw te hebben. Eén werd meestal beschouwd als de favoriete, of hoofdvrouw. De Mongolen zochten ook buiten hun eigen clan naar vrouwen wat de banden tussen de clans versterkte.

De Mongolen hadden ook mensen die op slaven leken. De slavernij speelde een belangrijkere rol in de sedentaire samenlevingen. Na een succesvolle strijd namen de Mongoolse bevelhebbers de nabestaanden van hun vijand mee als *ötögus bo'ol*. De *ötögus bo'ol* waren gebonden aan de dienst van hun meesters maar zij konden wel bezittingen hebben. Na verloop van tijd werden sommige van deze *ötögus bo'ols* als familieleden behandeld terwijl zelfs sommigen als belangrijke leden van de samenleving werden beschouwd. Een lagere klasse van slaven, *bo'ol*, had niet dezelfde mogelijkheden om rijkdom of sociale invloed te verkrijgen. De *bo'ols* werden door hun families vaak verkocht via de slavenhandel.

6.2 De opkomst van de Mongoolse regering

Rond 1185 verdiende Temüjin (zijn geboortenaam Djengis) de titel van khan onder zijn stam. Het duurde nog 20 jaar voor hij alle stammen van Mongolië verenigde en de Grote Khan werd. Eenmaal die positie verworven, creëerde hij een nieuwe bestuursvorm binnen een grote en etnisch diverse samenleving. De meeste historici zeggen dat Djengis zijn ontplooiing als grote veroveraar zowel kan worden toegeschreven aan zijn politieke vaardigheid als aan zijn militaire vaardigheid. Djengis verving veel van de oude clan- en

²⁶ *The Mongols in World History*. (2004). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://afe.easia.columbia.edu/mongols/index.html>)

stamhoofden door militaire commandanten die trouw aan hem waren. Toen Djengis Grote Khan werd, verdeelde hij zijn leger in 95 groepen, die elk 1000 soldaten hadden, en eiste hij dat alle gezonde mensen in het leger dienden. Toen hij te maken had met vijandige stammen en clans, stapte hij af van de Mongoolse gewoonte om soldaten van dezelfde stam in dezelfde groep te plaatsen. In plaats daarvan verspreidde hij ze over alle eenheden. Op deze manier zouden ze niet in de verleiding komen om zich te verenigen met anderen van hun stam tegen de khan.

Van de families van de soldaten werd ook verwacht dat ze de bevelen van hun militaire bevelhebbers opvolgden. Een zoon van een commandant kon de positie van zijn vader erven. Een commandant zou ook zijn baan kunnen verliezen als de khan een andere commandant aan het hoofd wilde hebben.

In de jaren voor de khans waren de weiden eigendom van de clan, niet van individuen. Dit idee eindigde niet met de komst van de khans. Djengis regeerde het rijk voor zijn familie, niet alleen voor zichzelf. Het enige verschil was dat het land van zijn familie zich uitstrekte over een keizerrijk, niet slechts enkele weiden in Mongolië.

6.3 Mongoolse wetten

Door de samenvoeging van de Mongoolse stammen creëerde Djengis een nieuwe natie. De stammen hadden een lange geschiedenis van conflicten en de Grote Khan was vastbesloten om zijn macht te gebruiken om orde te scheppen.

Djengis regeerde bij decreet en zijn regels en verklaringen hadden kracht van wet. Tijdens zijn regeerperiode stelde Djengis Khan een wetboek op, de Yasak. De Yasak was een geheim wetboek. Het woord Yasak betekent "orde" of "decreet". Het was de feitelijke wet van het Mongoolse Rijk ook al werd de "wet" geheim gehouden en nooit openbaar gemaakt. In de afgelopen jaren zijn sommige historici echter het idee gaan bestrijden dat Djengis de Yasak in één keer heeft gecreëerd. Er is geen direct schriftelijk bewijs van deze wettelijke code, alleen de werken van latere historici zoals Rashid al-Din die soms citeerde wat er in het wetboek zou staan. Op dit moment weten we niet zeker of de Mongolen ten tijde van Djengis een geschreven wetboek hadden. Ze hadden wel ongeschreven stamwetten en veel van Djengis' decreten werden opgeschreven als formele wetten. Toekomstige khans brachten al deze decreten in boeken en voegden er hun eigen decreten aan toe waardoor ze een bundeling van deels geschreven en deels ongeschreven wetten hadden.

De grote Yasak werd een geheel van wetten die het sociale en juridische gedrag van de Mongoolse stammen en de volkeren van de landen die onder hun controle kwamen regelden. Aanvankelijk was het gebaseerd op Mongoolse tradities, gewoonrecht en precedentwerking, maar het was nooit strikt. Het stond open voor flexibele en liberale interpretaties en het was mogelijk om andere rechtssystemen te integreren. Veel van de uitspraken die deel uitmaken van de Yasak zijn gebaseerd op citaten en stelregels van Djengis Khan. Een ander belangrijk persoon inzake het Mongools rechtstelsel was Shigi Qutuqu. Hij kreeg de functie als hoofdjarhuchi (rechter) toegewezen tijdens de khuriltai in 1206. Zijn beslissingen werden in het Oeigoerse schrift vastgelegd in een blauw boek (koko debter) en als bindend beschouwd.

Net als in andere culturen omvatte ook het Mongoolse rechtstelsel belastingen. De Mongoolse leiders namen, toen ze nog strikt nomaden waren, een deel van de kuddes van hun volk als belasting. Wanneer ze heersten over de sedentaire samenlevingen lieten de Mongoolse vorsten elke persoon een belasting betalen in de vorm van geld of goederen. De

Mongolen belastten ook de handel waarbij zij een percentage van de waarde van de verkochte goederen eisten.

Omdat de ulusen en de rijkdom technisch gezien eigendom waren van iedereen binnen de khans familie, hadden de Mongoolse heersers een manier nodig om ervoor te zorgen dat de verworven bezittingen gelijk verdeeld werden. Het systeem dat daarvoor opgericht werd was de jarqu. De khan en andere clanleiders ontmoetten elkaar bij de jarqu, waar alle clanzaken werden behandeld, niet alleen geldzaken. De ambtenaren genoemd jarquchi verdeelden de rijkdom aan de clanleden. In overwonnen gebieden hield de jarquchi ook een volkstelling onder de lokale bevolking. De officiële telling werd gebruikt om te bepalen hoeveel belasting de regio verschuldigd was aan de Grote Khan.

6.4 De rol van plaatselijke ambtenaren

Toen de Mongolen vreemde landen begonnen te veroveren, moesten ze nieuwe politieke systemen creëren en beroep doen op de hulp van lokale ambtenaren. Djengis gebruikte ambtenaren, genaamd darugachi en basqaqs, die voor hem in de verder gelegen landen regeerden. Ze inden belasting, creëerden troepen en beslechtten geschillen tussen lokale ambtenaren en edelen. De darugachi waren meestal Turkse mensen die bevriend waren met de Mongoolse heerschappij vanwege hun militaire dienst voor de Grote Khan. Ze werden als gelijk met de Mongolen beschouwd. Basqaqs waren lokale mensen gekozen om te werken voor de khan. Uiteindelijk speelden ze een prominente rol in de Gouden Horde aangezien de Mongolen in Rusland nooit een sterke centrale regering hebben gevormd. In de andere ulusen gebruikten de Mongolen bestaande politieke structuren om hen te helpen bij lokale zaken.

Afbeelding 23: een darugha van de Gouden Horde in een Russische stad. Schilderij door Sergey Ivanov.

In de beginjaren van het Mongoolse Rijk was Mahmud Jalavach, een moslim uit Chorasmië, een van de belangrijkste buitenlandse ambtenaren. Onder Djengis Khan diende hij als basqaq. Ögedei gaf hem uiteindelijk de controle over heel China dat onder Mongoolse heerschappij was. Een aantal jarquchi en andere ambtenaren dienden onder hem. Zijn zoon Mas'ud Beg bekleedde een gelijkaardige functie in Turkestan, een regio gesitueerd in Centraal-Azië. De vroege Mongoolse khans vertrouwden ook op Oeigoeren en andere

²⁷ *Darughachi*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://en.wikipedia.org/wiki/Darughachi>)

Turkse volkeren van Centraal-Azië om hun gerechtelijke hoven te bemannen. De regeringen die zich in Centraal-Azië en Perzië ontwikkelden waren voor het grootste deel Turkse-Mongolen, in plaats van pure Mongolen.

Ten tijde van de dood van Ögedei in 1241, hadden de Mongolen hun land buiten Mongolië in drie hoofdprovincies verdeeld. Deze opdeling moest ervoor zorgen dat ze strikte controle konden houden over de sedentaire mensen. (Het provinciale systeem was niet geldig in Rusland dat nog niet ver gevorderd en rijk genoeg was.) Nadat het rijk zich in afzonderlijke kanaten begon op te splitsen, werd het provinciale systeem gebruikt om China op te delen in kleinere politieke eenheden. Dit systeem, dat door de Mongolen in gang werd gezet, vormde de basis voor de verdeling van de provincies die in China nog steeds worden gebruikt.

6.5 Politiek en samenleving in Mongools-China

Koebilai Khans rijk in Oost-Azië was de grootste van de vier kanaten die voortkwamen uit het Mongoolse rijk. De Grote Khan beschouwde China als de grootste prijs van het Mongoolse Rijk. Moderne historici weten meer over China ten tijde van de Mongolen dan over de andere kanaten vanwege de gedetailleerde verslagen die de Chinezen doorheen hun bestaan bewaarden. Het China van Koebilai heeft ook meer westerse belangstelling gewekt door de geschriften van Marco Polo en andere Europeanen die erheen reisden.

Als keizer van China en als de Mongoolse Grote Khan, mengde Koebilai de politieke systemen van de twee volkeren. Koebilai vertrouwde op jarquchi en darugachi om hun traditionele functies uit te oefenen hoewel veel overheidsambten en overheidsafdelingen Chinese namen kregen. Koebilai wilde op zijn minst Chinees lijken in een poging om de loyaliteit van zijn veroverde gebieden vast te houden. Kort na de khuriltai in 1260, deden enkele Chinese adviseurs van Koebilai suggesties over hoe hij zijn centrale regering moest leiden. Wel wilden ze zoveel mogelijk traditionele Chinese structuren behouden. Koebilai aanvaardde enkele van hun ideeën betreffende economie. Zo ging de overheid papiergeld gebruiken en behield ze de controle over bepaalde belangrijke sectoren zoals de mijnbouw. Maar de Grote Khan verwierp het idee dat hij het examensysteem zou moeten houden dat werd gebruikt om ambtenaren te selecteren. Het Chinese systeem werd ontworpen om ervoor te zorgen dat de meest getalenteerde mensen in de overheid dienden, ongeacht familiebanden en ongeacht wie de uitspraak deed. Kandidaten voor de ambten moesten examens afleggen over hun kennis van de Chinese geschiedenis, literatuur en filosofie. Wie voor het examen slaagde, kreeg een overheidsfunctie. Het ambtenarenexamen bestond voornamelijk uit de ideeën van Confucius, één van China's grootste denkers. Koebilai was echter meer geïnteresseerd in het selecteren van ambtenaren die loyaal aan hem waren. Hij maakte uiteindelijk een einde aan het examensysteem.

Koebilai verdeelde de mensen van zijn rijk in vier klassen. Bovenaan stonden de Mongolen, gevolgd door de West- en Midden-Aziaten en vervolgens de Jin van Noord-China. De Song van Zuid-China stond aan de onderkant. De meeste ambtenaren van de keizer kwamen uit de eerste twee groepen. Ook het leger werd opgesplitst. Het werd opgesplitst in drie delen: een Mongoolse cavalerie onder directe controle van Koebilai, een provinciale cavalerie onder leiding van lokale commandanten en een Chinese infanterie. Koebilai probeerde de overheid ook efficiënter te maken. Hij elimineerde een aantal afdelingen en regisseerde de zaken via drie hoofdkantoren. Het secretariaat behandelde de meeste civiele kwesties, de 'Privy Council' hield zich bezig met militaire aangelegenheden en de 'Censorate Council' zorgde ervoor dat lokale ambtenaren hun taken uitvoerden. Koebilai legde strenge straffen op aan overheidsambtenaren die de wet overtraden of wiens werk niet aan de normen van de khan voldeed. Dezelfde straf werd opgelegd aan corrupte ambtenaren.

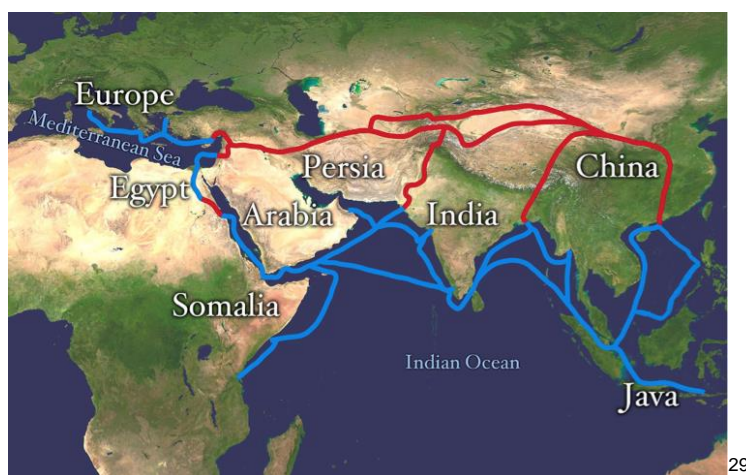
6.5.1 Communicatie en handel in Mongools China

In China vertrouwde Koeb lai op een communicatiesysteem genaamd de yam. Dit systeem werd eerst ontwikkeld door de Grote Khan Ögedei in zijn ulus en werd uiteindelijk verspreid naar de andere kanaten. De yam gebruikte een reeks militaire posten die ongeveer 40 tot 50 km uit elkaar lagen. Elke post had paarden en voorraden. Wanneer een ruiter officiële zaken zoals het verspreiden van informatie van of naar de Grote Khan moest uitvoeren, pakte hij een nieuw paard bij elke post. Door vaak van paard te veranderen, kon een boodschapper ongeveer 300 km in een dag afleggen. De yam werd ook gebruikt door diplomaten en soms door handelaars. Gebruikers van de yam moesten bewijzen dat ze het systeem mochten gebruiken. Ambtenaren of boodschappers die voor de overheid werkten droegen een paiza, een tablet dat diende als bewijs. Deze ovale plaquette was gemaakt van hout, zilver of goud. De wegen die voor de yam werden aangelegd om ruiters sneller te laten rijden speelden, een ²⁸belangrijke rol in de Mongools-Chinese handel. Koeb lai moedigde de handel aan omdat hij die kon belasten. Mongools-China vertrouwde op islamitische kooplieden uit Centraal-Azië om goederen over landroutes het rijk in en uit te brengen. Zo brachten ze onder andere kamelen, paarden, medicijnen en specerijen mee. Chinese handelaars exporteerden voornamelijk textiel, keramiek en levensmiddelen.

Kooplieden vervoerden hun goederen ook per boot vanuit Chinese havens als Fuzhou en Guangzhou. Zo was er overzeese handel met Zuid-Aziatische landen, waaronder India en Indonesië, maar ook met het verder gelegen Perzië. Boten vervoerden ook goederen langs de vele rivieren in China. Koeb lai Khan heeft ook het Chinese Grote Kanaal gereconstrueerd en uitgebreid. Het kanaal is ongeveer 1.7 km lang en loopt van Peking naar Hangzhou. Delen ervan worden nog steeds gebruikt. Het kanaal maakte het gemakkelijker om graan en andere voedingsmiddelen te vervoeren van het binnenland van China naar de hoofdstad van Khan-Baliq (Peking).

Afbeelding 24: Een paiza.

Afbeelding 25: De belangrijkste handelsroutes in het Mongoolse Rijk.

²⁸ Paiza. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://en.wikipedia.org/wiki/Paiza>)

²⁹ *The Trade Routes of the Silk Road*. (2018). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://worldhistory.us/ancient-history/the-trade-routes-of-the-silk-road-linking-ancient-empires.php>)

6.6 Politiek en samenleving in het Il-kanaat

Met Hulagu's veroveringen en de oprichting van het Il-kanaat kregen de Mongolen de controle over Perzië en de omliggende landen. De Mongolen namen een door de islam gedomineerde regering en samenleving over hoewel er grote christelijke en joodse minderheidsgemeenschappen waren. De Koran, het islamitische heilige boek, legde de wetten van de islamitische samenleving vast. Onder Hulagu werd de Mongoolse wet belangrijker hoewel de lokale bevolking ook de islamitische wet bleef naleven. Net als in China gebruikten de Il-khans een aantal van de bestaande politieke structuren om hun heerschappij op te leggen. Hulagu en zijn opvolgers maakten vaak gebruik van Perzische ambtenaren in topposities. Verscheidene belangrijke ambtenaren die de Mongoolse gouverneur hielpen kwamen uit de familie van de Perzische Baha al-Din Juvayni.

De joodse arts Sad al-Daulat was een andere belangrijke niet-Mongoolse ambtenaar. Hij werkte voor Arghun aan het eind van de 13^e eeuw. Zijn taak was om belastingwetten op te leggen, soms door middel van marteling. De Perzen hadden een hekel aan Sad al-Daulat vanwege deze harde tactiek en omdat hij Joods was. Sad al-Daulat pakte overheidsambtenaren aan die overheidsgeld stalen en zorgde ervoor dat moslims werden berecht volgens de wetten.

³⁰De eerste Il-khans regeerden over hun eigen land, maar hadden ook plichten aan het grotere Mongoolse Rijk. In tegenstelling tot de andere kanaten, bleef het Il-kanaat trouw aan de Grote Khan. Dat veranderde toen Ghazan de macht overnam. Hij leek te breken met de Mongolen van Oost-Azië toen hij de titel Il-khan liet vallen en de islamitische titel sultan aannam. Hij verwijderde ook de naam van de Grote Khan van zijn munten. De Il-khans beschouwden zichzelf niet meer als een deel van een groter Mongoolse Rijk. De Mongoolse tradities verzwakten onder Ghazan. Hij bekeerde zich tot de islam en dwong christenen en boeddhisten in zijn landen tot bekering. Hierdoor kreeg de islam meer invloed bij de heersende klasse. De regering was echter niet altijd verenigd en aanhangers van de twee hoofdtakken van de islam streden later om invloed. Een van de belangrijkste doelstellingen van Ghazan in eigen land was het hervormen van de invloed van de overheid op de lokale economie. Volgens sommige historici had de Mongoolse overheersing in Perzië geleid tot wreedheid en wanbeheer. In sommige steden waren de huizen leeg geplunderd waarbij de bewoners vermoord werden of gedwongen moesten vluchten. Door de belastingen op de handel was het moeilijk voor de steden om zich weer op te bouwen. Ghazan probeerde het berichtensysteem van de yam te verbeteren dat vergelijkbaar was met het systeem dat in China werd gebruikt.

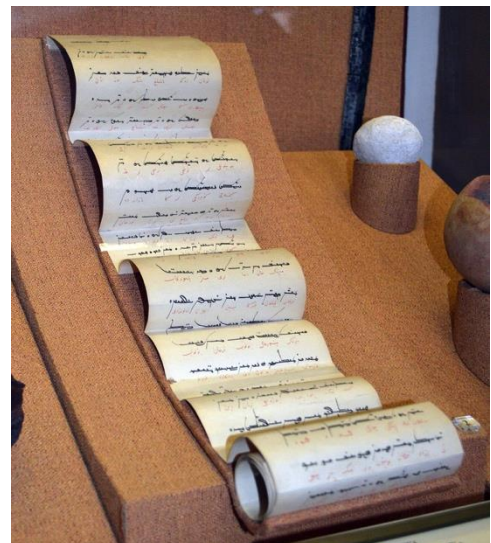
Afbeelding 26: Een munt met de naam 'Djengis Khan' op.

³⁰ Zeeming, M. (2016). *China days 13 and 14*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://www.michaelzeeming.com/2016/03/china-days-13-and-14-shanghai.html>)

6.7 Politiek en samenleving in de Gouden Horde

Vóór de Mongoolse invasie in Rusland werden de steden gedomineerd door lokale vorsten. Edelen, genaamd bojaren, dienden de vorsten. Sommige bojaren hadden op hun beurt hun eigen persoonlijke militaire en politieke helpers. De Russen hadden geen enkel concept van één machtige keizer, zoals in China en Perzië. Dit lokale politieke systeem bleef grotendeels intact na Batu's verovering en de komst van de Gouden Horde. Batu en zijn opvolgers zochten eerbetoon en wilden geen directe controle over de Russische landen. Ze waren steppe bewoners en wilden niet in de noordwestelijke bossen wonen. De Mongolen controleerden de steppegebieden van hun kanaat en lieten de steden over aan de Russische vorsten. Door zich te concentreren op de steppe konden ze ook belastingen innen op de handel langs de zijderoute en andere karavaanroutes. De meeste Mongolen hadden geen contact met de Russen. Hun directe culturele contact was met de Kyptsjak-nomaden, een Turks volk van de steppen. Beide volkeren leidden een traditionele nomadische levensstijl. Een duidelijk teken van het belang van de Turkse cultuur onder de Gouden Horde verscheen voor het einde van de 13e eeuw: De Turkse taal verving het Mongools op de munten van het kanaat.

³¹In de Russische steden stuurden de Mongolen basqaqs om belastingen te innen. Een persoon die geen belasting kon betalen, werd tot slavernij gedwongen. Als de plaatselijke bevolking weigerde om te betalen of in opstand kwam tegen de Mongoolse ambtenaren, stuurde de khan strijdkrachten naar de Russische gebieden onder Mongoolse controle. De Russen moesten ook betalen voor het voedsel en de huisvesting van de Mongoolse ambtenaren. De Mongolen baseerden deze belastingen op het aantal huishoudens in een regio. De Russische vorsten behielden het grootste deel van hun lokale macht maar de Mongolen lieten ze nooit vergeten dat ze hun macht aan de khan te danken hadden. De vorsten moesten naar Saraj of, tot 1259, naar Karakorum reizen om een yarliq te ontvangen. Dit was een document waarin het recht van de vorsten om te regeren werd vastgelegd. Ondanks de angst die ze hadden voor de Mongoolse heersers, gebruikten de Russische vorsten de Mongoolse verovering in hun voordeel. Sommige Russische vorsten gebruikten ook geweld om de orde te handhaven. Mongoolse woorden met betrekking tot straf werden onderdeel van het Russisch. Een nagaika was een soort zweep en kandaly waren kettingen. Het waren allebei Mongoolse woorden die onveranderd het Russisch binnenkwamen.

Afbeelding 27: Een yarliq ten tijde van Temü Qutlugh (1397).

Hoewel de Gouden Horde geweld met zich meebracht zagen de Russen enkele economische voordelen. Met Mongoolse bescherming konden Russische kooplieden naar de Kaspische en Zwarte Zee reizen om handel te drijven met Perzen en Turken. De Russen boden bont en granen aan, en de bonthandel hielp Moskou om te evolueren tot een grote stad. Ook met Egypte waren er handelscontacten waarbij er glas, aardewerk en slaven verhandeld werden. Zoals altijd moedigden de Mongolen de internationale handel aan omdat ze er belastingen op konden heffen.

³¹ Jarlig. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://en.wikipedia.org/wiki/Jarlig>)

6.8 Politiek en samenleving in het Chagatai-kanaat

Historici weten minder over de het Chagatai-kanaat dan over de andere Mongoolse kanaten. De regio bleef grotendeels nomadisch, en noch de Mongolen, noch de verslagen lokale volkeren hielden gedetailleerde schriftelijke verslagen bij. Zelfs de precieze grenzen van het kanaat zijn onbekend, hoewel Transoxiana en Semireche (het moderne Oezbekistan, Tadzjikistan, Kirgizië en Zuidoost-Kazachstan) en West-Xinjiang, dat nu het westelijke deel van China vormt, er deel van uitmaakten.

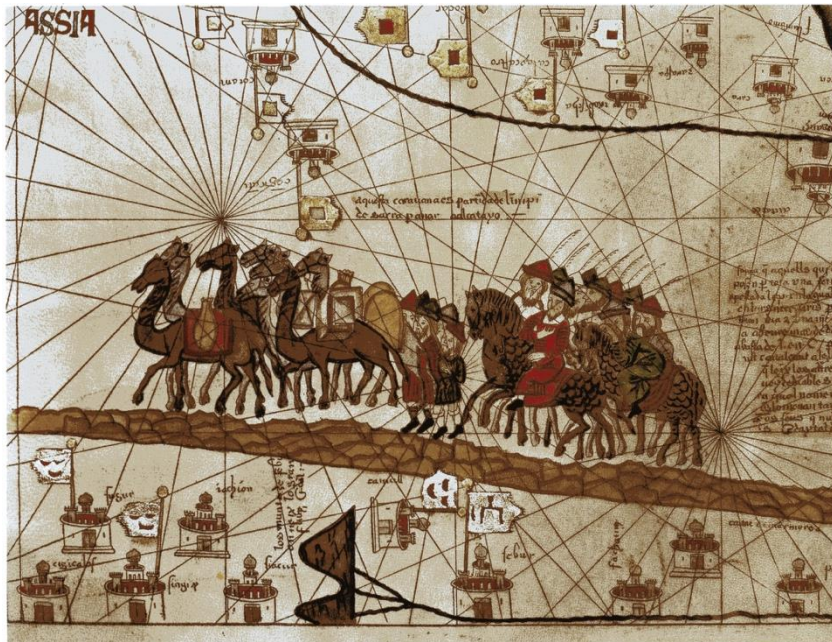
Chagatai en zijn nakomelingen namen geen groot, gevestigd rijk over, zoals de Mongolen dat in China en Perzië deden. De Chagatai-khans hadden geen echte hoofdstad en negeerden over het algemeen de steden van hun rijk. Toen ze een khuriltai hielden, ontmoetten de Mongoolse leiders elkaar meestal in de stad Almaliq, in wat nu Oezbekistan is. De rest van de tijd leefden de leiders een nomadische levensstijl langs de Ili-rivier, die van West-China naar Kazachstan stroomt. Over het algemeen volgden de Chagatai-heersers de Mongoolse yasak en traditionele politieke systemen, in ieder geval tot de khans zich in de 14e eeuw tot de islam bekeerden. Tot die tijd lieten de Mongolen de moslims in Chagatai meestal doen wat ze wilden, zolang ze hun belastinggeld maar betaalden.

Doordat het grondgebied voornamelijk uit steppegronden bestond en er een nomadische levensstijl overheerste, was er minder handel in het Chagatai-kanaat dan in de andere kanaten. De meeste economische activiteiten concentreerden zich in de weinige steden die de oorspronkelijke Mongoolse invasie overleefd hadden zoals Samarkand en Bukhara. De zijderoute verbond het kanaat met de belangrijkste handelscentra in Oost- en West-Azië.

7 Economie en handel in het Mongoolse Rijk

Al voor de opkomst van Djengis Khan en het Mongoolse Rijk waren de Mongolen voorstander van handel. Als nomadisch volk waren hun levens gericht op hun kuddes. Om die reden waren er vrij weinig ambachtslieden en was de Mongoolse handel een belangrijk aspect van hun samenleving. Veel van de spullen die de Mongoolse bevolking nodig had om te kunnen leven, moesten ze ruilen met de gevestigde agrarische volken om hen heen. Mongolen waren ook niet geïnteresseerd in andere dingen dan jagen, hoeden en leven in hun nomadische groepen. Ze vestigden zich ook niet in steden. Ze hielden echter wel van handel.

Toen Djengis zijn rijk begon uit te bouwen, realiseerde hij zich dat het Mongoolse leger veel dingen nodig zou hebben: bogen en pijlen, zwaarden en speren, spullen voor de paarden, leder voor het pantser, ... Djengis Khan had ook mensen nodig die konden lezen en schrijven om het land dat onder zijn invloed kwam te beheren. De Mongolen hadden behoefte aan handel als nooit tevoren. Om de handel te vergemakkelijken bood Djengis bescherming aan kooplieden die uit het oosten en westen kwamen. Hij gaf handelaars ook een hogere status dan de Chinezen of Perzen. Tijdens het Mongoolse Rijk kregen handelaars ook bescherming, status, belastingvrijstelling, leningen en hulp van de khans. De belangrijkste handelsroute doorheen het Mongoolse Rijk stond bekend als de zijderoute die Europa voor het eerst met Azië verbond en een vrij verkeer van ideeën, technologieën en goederen mogelijk maakte. Een bekende Europese handelaar die via deze zijderoute in contact kwam met het Mongoolse Rijk was Marco Polo.

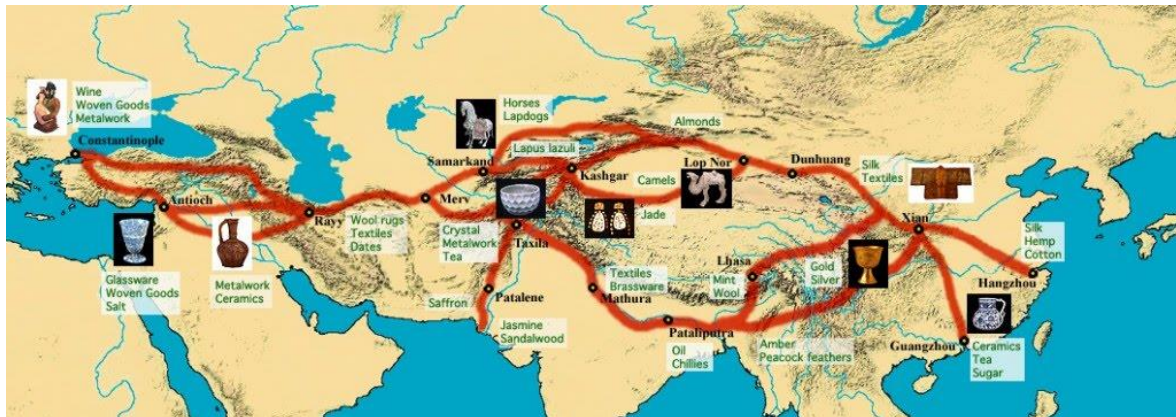
32

Afbeelding 28: Karavaanhandel. Een groep handelaars reizen doorheen het Mongoolse Rijk. De tekening is gemaakt door Marco Polo.

De Mongolen boden handelaars niet alleen het gebruik van het yam systeem aan maar richtten er ook beschermende associaties voor op, genaamd Ortogh. Deze werden specifiek opgericht om de karavaanhandel over lange afstanden te stimuleren. De Mongolen erkenden dat de karavaanhandel door Eurazië duur was voor de handelaars. Vaak waren er wel 70 tot 100 mannen betrokken bij handelsmissies waarbij ze allemaal ook nog eens gevoed en betaald moesten worden en over een lange periode van voorraden moesten worden voorzien. Heel wat karavanes hebben het niet gehaald door natuurrampen of door plunderingen door bandieten. De Mongoolse oplossing voor deze problemen was dus de oprichting van de Ortogh waarmee handelaars hun middelen konden bundelen tot één karavaan. Als een karavaan het niet zou halen, zou geen enkele handelaar failliet gaan. De verliezen werden gedeeld, de risico's werden gedeeld en natuurlijk de winst als de karavaan de eindbestemming bereikte. Als gevolg van het Mongoolse Rijk ontstond de internationale Mongoolse handel op een nooit eerder gezien niveau. Waardevolle specerijen, thee, Aziatische kunstwerken en zijde trokken westwaarts naar het Midden-Oosten en Europa. Goud, medische geschriften, astronomische boeken en porselein trokken oostwaarts naar Azië. Ideeën en nieuwe technologieën stroomden ook in beide richtingen langs de zijderoute. De Mongolen openden hun deuren voor alle religies en diplomaten van over de hele bekende wereld. Oost leerde van West en vice versa.

³² *Marco Polo's caravan.* (2018). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.alamy.com/stock-photo-marco-polos-caravan-in-an-illustration-from-the-catalan-atlas-circa-104002352.html>)

33

Afbeelding 29: Handelsroutes doorheen het Mongoolse Rijk met de belangrijkste handelsgoederen van elke gebied.

Samen met Westerse missionarissen begonnen Westerse handelaars (vooral uit Genua) naar Mongoolse gebieden te trekken, meestal naar Perzië en uiteindelijk verder naar het oosten. De Mongolen stonden hier voor open. De Mongolen waren altijd een voorstander van handel. Door hun nomadische manier van leven erkenden ze het belang van handel vanaf het allereerste begin en, in tegenstelling tot de Chinezen, hadden ze een positieve houding ten opzichte van kooplieden en ruilhandel. De Confucius Chinezen hadden een minachting voor de handel en de handelaars, die zij beschouwden als een parasitaire groep die niets produceerde en alleen betrokken was bij de uitwisseling van goederen. Mongolen veranderden die houding en probeerden in feite de internationale handel te vergemakkelijken.

Na de Mongoolse veroveringen was er een periode van welvaart doorheen het Mongoolse Rijk en ontstond er een vreedzame situatie. Er waren enkele conflicten tussen de verschillende Mongoolse kanaten maar de erkenning dat handel belangrijk was voor alle Mongoolse gebieden betekende dat de handelaars over het algemeen niet in gevaar waren tijdens het bestaan van het Mongoolse Rijk en de Mongoolse heerschappij over Eurazië. De Mongolen waren in staat om de veiligheid en zekerheid van reizigers te garanderen en doorheen het grote rijk ontstond een levendige handel. Deze vreedzame periode doorheen het Mongoolse Rijk staat bekend als de 'Pax Mongolica', de Mongoolse vrede.

8 Het Mongoolse leger

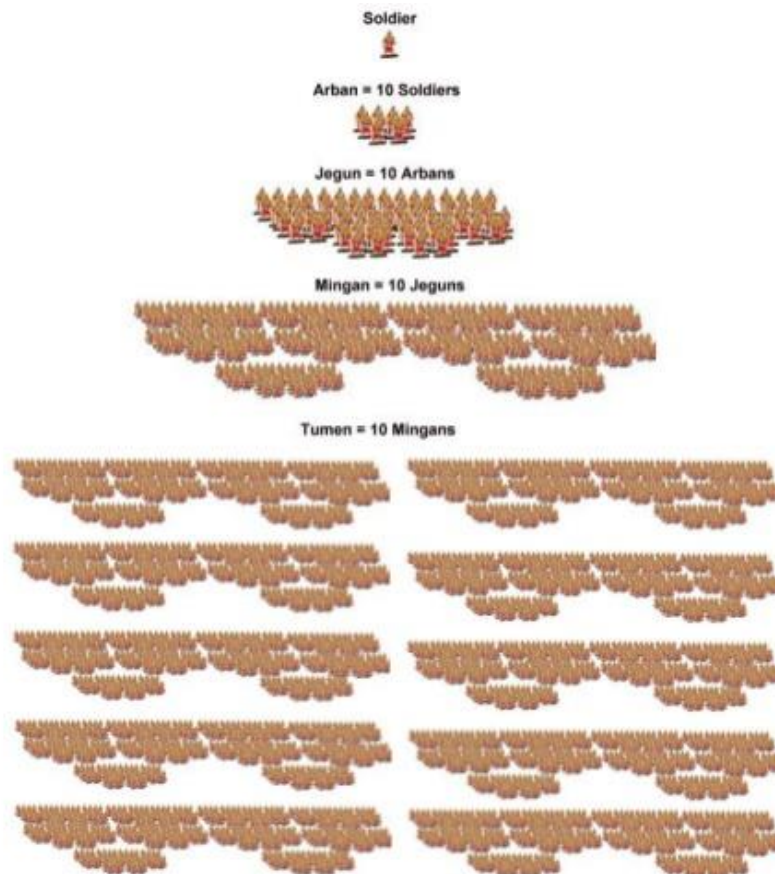
Het Mongoolse leger was het belangrijkste onderdeel van het Mongoolse Rijk. Iedereen was een deel van het leger, en iedereen was betrokken in de militaire campagnes en oorlogen. De historicus en eenmalige gouverneur Juvayni beschreef het leger als volgt: 'In tijden van actie gedroegen de Mongolen zich als getrainde wilde beesten maar in tijden van vrede en veiligheid gedroegen zij zich als schapen: het verschaffen van melk, wol en vele andere nuttige dingen.'

Na de grote Khuriltai in 1206 waar Djengis Khan zich tot khan liet kronen, begon Djengis Khan zijn macht te consolideren en zijn leger te reorganiseren in afwachting van de expansie van de steppe naar de gevestigde landen in het zuidoosten en westen. Djengis Khan wist dat de aard van zijn militaire campagnes voortaan zou veranderen en hij zijn legers moest versterken en verder ontwikkelen.

³³ *The Mongol Empire* (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://sites.google.com/site/mongolempireworldhistorybc/home/trade>)

8.1 De vroege hervormingen van het leger

Om zijn legers te versterken en te ontwikkelen introduceerde Djenghis Khan een proces van decimalisering waarin de militaire eenheden opgedeeld werden in decimale eenheden van 10 (arban), 100 (jagoen), 1.000 (minghan) en 10.000 (tümen), met de tümen als belangrijkste gevechtseenheid.

34

Afbeelding 30: De indeling van de militaire eenheden.

Daarnaast verbrak hij waar mogelijk stamstructuren en beloonde hij de personen die loyaal zijn geweest tijdens de magere jaren van zijn machtsstijging. De verbreking van de stamstructuren deed hij om ingrijpende effecten te hebben op loyaliteit, discipline en effectiviteit van zijn leger. De gevechtsstructuren van families en clans werden vervangen door eenheden. Oude stamidentiteiten verdwenen niet volledig en stammen zoals de Onggut an Qongirrat, die Djenghis Khan loyaal zijn gebleven doorheen de harde jaren, behielden wat integriteit en het gevoel van blijvende stamidentiteit. Stammen zoals de Tataren, de Merkits, de Keraits, de Naimans en andere voormalige vijandige clans werden krachtiger en grondiger verbroken. Stammenloyaliteit werd vervangen door loyaliteit binnen de eenheden en gehoorzaamheid aan de bevelhebbers van de eenheden. Een strikt discipline en een goed gedefinieerde commandostructuur met gestandaardiseerde taken en verantwoordelijkheden, gaf elke soldaat een positie binnen de dappere nieuwe wereld die de Mongolen voor zichzelf aan het maken waren.

³⁴ Thompson, A. (2014). *The Mongol Army*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.slideshare.net/fruittingles2605/mongols-weapons>)

Het basiskamp (ordoe) was een strak gereguleerde eenheid, en de lay-out en organisatie ervan waren vaak uniform zodat nieuwkomers direct wisten waar ze het arsenaal, de dokterstent of de bevelhebberstent konden vinden. De vechtende mannen, die alle mannen van 14 tot 60 omvatte, waren georganiseerd in de standaardeenheden, genaamd arbans, jagoens, minghans en tümens. Deze eenheden werden door de tümën bevelhebbers, genaamd de jurtchi, overzien. Een dergelijke organisatie betekende dat er nooit op enig moment aan meer dan 10 mannen een bevel gegeven moest worden. Overdrachten tussen eenheden waren verboden. Soldaten vochten als een deel van een eenheid, niet als individuen. Wel waren de soldaten verantwoordelijk voor hun eigen uitrusting, wapens en paarden.

8.2 Kesjig

³⁵Leven als een Grote Khan in het Mongoolse Rijk betekent dat je machtspositie waarschijnlijk ongewenste aandacht zou trekken. Djengis Khan creëerde daarom een elitekorps, genaamd kesjig. De kesjig bestond uit zijn meest loyale en langst dienende metgezellen. Deze lijfwacht wiens grootte het prestige en de macht van de Khan weerspiegelde, bestond ten tijde van de grote khuriltai in 1206 uit 10.000

Afbeelding 31: De kesjig aan de zijde van Marco Polo (uit de serie: Marco Polo).

manschappen. Hun taak was om de khan en de rest van de royalty's te beschermen. Een lidmaatschap in de kesjig werd beschouwd als een hoge eer en was alleen weggelegd voor de meest betrouwbare krijgers. De behoefte aan de Mongoolse kheshig is overduidelijk. Macht trekt altijd de verleiding van de mens en heersers als de Khan waren een duidelijk doelwit voor ontevreden bondgenoten, vijanden en spionnen. De behoefte aan een vertrouwde bewaker zoals de kesjig werd overduidelijk. De kesjig of keizerlijke lijfwacht werd gerekruteerd over alle stammen maar om een vertrouwd lid van de kesjig te worden was niet makkelijk. In de beginjaren stond de kesjig alleen open voor Mongolen of Turken. Dit was duidelijk om vertrouwensredenen. Met de groei van het Mongoolse Rijk werden ook andere nationaliteiten geaccepteerd. Lid zijn van de kesjig was een hoge eer. Het bracht niet alleen respect van je collega's, maar het bracht ook macht. Zo kon een enkel lid van de kesjig een Mongoolse commandant verwerpen. Een gewone soldaat binnen de kesjig had voorrang op een commandant van het gewone leger. Het was van deze keizerlijke eenheden dat de toekomstige generaals en top commandanten werden geselecteerd.

8.3 Militaire uitrusting

Het basis kostuum van de Mongoolse krijger was zijn alledaagse kleding. Het bestond uit een zware jas dat vastgebonden was door een leren riem. Aan deze riem zou zijn zwaard, dolk en mogelijk een bijl hangen. De jas zou eventueel bekleed kunnen zijn met vossen of wolvenvacht. Onder de jas werd meestal een hemdachtige onderkleding met lange, wijde mouwen gedragen. Materialen zoals zijde en metaaldraad werden in toenemende mate gebruikt. De rijkere soldaten droegen een kledingstuk dat van de huid van wolven en zelfs apen was gemaakt, terwijl de armere soldaat het met honden- of geitenhuiden moesten

³⁵ Fusco, J. (2016). *Was Marco Polo a 'knight' in the court of Kublai Khan?* Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://www.john-fusco.com/was-marco-polo-a-knight-in-the-court-of-kublai-khan/>)

doen. De zijden onderhemden dienden als extra bescherming. Zelfs als een pijl de maliënkolder of leren bovenkleding doorboorde, zou de zijde van het hemd uitrekken om zich rond de pijl te wikkelen wanneer deze het lichaam binnenkwam. Hierdoor zou de schade door de pijlschacht verminderen en het verwijderen van de pijl gemakkelijker zijn.

36

De laarzen waren gemaakt van vilt en leer. Ze hadden geen hiel, hoewel de voetzolen dik waren en gevoerd met bont. Gedragen met vilten sokken, was het onwaarschijnlijk dat de voeten koud werden.

De Mongolen droegen over de kledij nog een metalen en lederen harnas. Het pantser bestond uit kleine schubben van ijzer, delen maliënkolder of hard leer dat aan elkaar genaaid werd (gelamelleerd harnas). Het harnas kon 10 kilogram wegen als het alleen van leer was gemaakt en meer als het borstharnas van metalen schubben was gemaakt. Het leer werd eerst verzacht door het te koken en vervolgens bedekt in een laag pek waardoor het waterdicht werd. Soms was de zware vacht van de soldaat eenvoudigweg versterkt met metalen platen.

Helmen hadden een kegelvorm en waren samengesteld uit ijzeren of stalen platen inclusief ijzeren nekbeschermers. De Mongoolse muts was conisch van vorm en gemaakt van gewatteerd materiaal. Of de helm van een soldaat leer of metaal was, was afhankelijk van zijn rang en rijkdom.

А. Санчес. Монгольские воины XIII в. 1. Хобитсул. 2. Хорчи. 3. Лубошати (или турхасут).

Afbeelding 32: Verschillende Mongoolse troepen. Doorheen het rijk waren de militaire uitrustingen verschillend.

37

Afbeelding 33: Een Mongoolse kegelvormige helm. De uitrusting vertoont de kenmerken van een soldaat met een hoge rang.

³⁶ Sanchez, J. (z.j.). *13th century Mongol soldiers*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.pinterest.com/pin/422282902539580209/?lp=true>)

³⁷ *Maker onbekend (Chinese website)*

Afbeelding 34: Verschillende Mongoolse troepen van de Gouden Horde.

8.4 De Mongoolse paarden

De Mongolen beschermden hun paarden op dezelfde manier als zichzelf en bedekten ze met een gelamelleerd harnas. Het paardenharnas was verdeeld in vijf delen en ontworpen om elk deel van het paard te beschermen inclusief het voorhoofd dat een speciaal vervaardigde plaat had die op elke kant van de nek was vastgemaakt.

De Paarden van de Mongolen waren klein maar krachtig. Deze paarden konden overleven in klimaten die andere rassen zouden hebben gedood. De krachten van de paarden stonden aan de basis van succesvolle winteraanvallen zoals op Rusland. Mongoolse paarden hadden meestal geen dagelijkse graanvoorraad nodig. De paarden waren zelfstandig genoeg om zelf gras te foerageren en doordat ze niet afhankelijk waren van het voer van hun ruiters hielp dit het leger van de Khans doordat ze geen extra bevoorradingslijnen moesten aanleggen.

Afbeelding 35: De Mongoolse paarden. Ze zijn kleiner van gestalte maar hebben een uitstekend uithoudingsvermogen.

³⁸ *Medieval Kingdoms: Total War*. (2014). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.moddb.com/mods/medieval-kingdoms-total-war/images/new-mongolian-unit-cards>)

³⁹ *Horsing around! Snaps show Mongolian nomads saddling up*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.catersnews.com/stories/amazing/horsing-around-snaps-show-mongolian-nomads-saddling-up-on-adorable-horses/>)

Tijdens de kindertijd leerden alle Mongolen paardrijden en werden zo onafscheidelijk van hun paarden. Naar schatting had elke man tussen de 2 en 18 paarden, met 5 of 6 als norm waarvan ze er minimum 2 meenamen naar de strijd. De paarden werden niet bereden tot ze de leeftijd van drie jaar bereikten. Nadat ze werden opgeëist door een Mongool liepen ze nooit meer weg. Wanneer de Mongolen ten oorlog trokken konden duizenden paarden probleemloos worden verzameld. Oorlogscampagnes in droge streken zoals Centraal-Azië of beboste gebieden zoals in Zuid-China waren kwetsbaar wegens te weinig begrazing voor de paarden. Zelfs in het ideale steppeterrein moesten de Mongolen in beweging blijven om te zorgen voor voldoende begrazing voor de enorme paardenkudde.

⁴⁰De paarden stonden bekend om hun uithoudingsvermogen en het is een feit dat een paard 600 mijl in negen dagen kon afleggen. In traditionele races van 30 km tussen Mongoolse paarden en rassen zoals de Arabische of Volbloed, is gebleken dat de laatstgenoemde sneller zijn, maar dat Mongoolse paarden beter in staat zijn om lang te lopen. De onvermoeibare aard van het Mongoolse paard betekende dat het langer fris in de strijd zou zijn waardoor de legers van Djengis Khan een uithoudingsvoordeel zouden hebben.

Afbeelding 36: Een Mongoolse ruiter.

Gezien als een "oorlogsmachine", is het Mongoolse paard een voertuig dat weinig gas of onderhoud nodig heeft, uitstekende kilometers levert en toepasbaar is in meerdere terreinen en weeromstandigheden. Een krijger vertrouwde op zijn kudde paarden om hem te voorzien van voedsel zoals melk en vlees; huid voor boogstrings, schoenen en harnessen; gedroogde mest als stookmateriaal voor zijn vuur; haar voor touw, helmdecoraties, enz. Als een paard in de strijd stierf, werd het occasioneel geofferd om de ruiter in het hiernamaals van een rijpaard te voorzien.

Als er enig nadeel was aan de Mongoolse paarden, dan was dit hun gebrek aan snelheid. Ze zouden korte afstandsrennen onder gelijke omstandigheden verliezen met paarden uit andere regio's maar omdat de meeste andere legers echter zwaardere harnessen droegen, konden de Mongolen de meeste vijandige ruiters toch ontlopen. Bovendien waren Mongoolse paarden duurzaam en stevig waardoor de Mongolen snel grote afstanden konden overbruggen. Dit was vaak verrassend voor vijanden omdat verwacht werd dat de Mongolen dagen of zelfs weken later zouden aankomen.

Alle paarden waren uitgerust met stijgbeugels. Dit technische voordeel maakte het gemakkelijker voor de Mongoolse boogschutters om hun bovenlichaam te draaien en in alle richtingen te schieten, ook achteruit. Mongoolse strijders timeden het moment waarop ze een pijl loslieten met het moment wanneer een galopperend paard alle vier de poten van de grond had waardoor een stabiel, goed gericht schot werd gegarandeerd.

⁴⁰ *What Made the Mongol Army so Successful?* (2008). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.historyonthenet.com/what-made-the-mongol-army-so-successful/>)

8.5 Wapens

De Mongolen waren beroemd voor hun beheersing van het schieten van hun pijlen in elke richting terwijl ze gezadeld waren en op volle snelheid galoppeerden.

⁴¹Op hun rug hadden ze een pijlkoker van ca. 60 pijlen en twee bogen gemaakt van bamboe, pezen en de hoorns van jakken. Deze composietbogen werden eerst aan elkaar gelijmd en vervolgens zo gebonden dat ze een solide, extreem sterk en duurzaam stuk werden. De boog werd gespannen tegen zijn natuurlijke curve. Dit zorgde voor een uitzonderlijk sterke trekkracht en stelde de boogschutter in staat om een zeer nauwkeurig en dodelijk schot af te leveren. De boog had een kracht van 76 kg en een destructief bereik van tussen de 150 en 280 meter. Een boogschutter zou twee of drie bogen toegankelijk houden in een beschermende boogkoffer samen met extra pijlkokers, pijlen en een assortiment pijlpunten. De Mongolen creëerden verschillende types pijlpunten geschikt voor verschillende vijanden en gelegenheden. De pijlpunten werden verhard door ze eerst te verwarmen boven een vuur en vervolgens onder te dompelen in pekels. Zulke pijlen waren in staat om harnassen te doorboren. Soms werd zelfs gif toegevoegd aan de pijlen. Voor de pijlen gebruikten de Mongolen voornamelijk adelaarsveren. De veren konden zo gemaakt worden dat wanneer ze afgeschoten werden ze een fluitend geluid maakten voor eventueel signaleringsdoeleinden.

Afbeelding 37: Een Mongoolse composietboog.

In een man-tegen-man gevecht was de beste bescherming van de soldaat het schild. Het was meestal klein, rond, en gemaakt van hout en vlechtwerk. Het moest licht genoeg zijn voor de soldaat zodat hij ook zijn sabel-vormig zwaard en bij makkelijk kon vastnemen. De Mongolen probeerden altijd een man-tegen-mangevecht te vermijden. Ze waren superieur in hun paard- en boogschiettechnieken en probeerden hier optimaal gebruik van te maken. De franciscaanse monnik Carpini⁴² beweerde dat de schilden alleen in dienst waren van kampbewakers. Speren en strijdnotsen van verschillende ontwerpen, vormen en gewichten zouden ook worden gebruikt. Alsof het dragen en het gebruik van deze wapens nog niet genoeg was, werd de Mongoolse krijger ook nog verzwaard met een lasso, een vijl, een ijzeren kookpot, twee leren flessen en een leren tas om uitrusting en kleding droog te houden bij het oversteken van rivieren. Een tent, gedeeld door 10 mannen, moest ook worden gedragen. Op oorlogscampagnes werd van alle vechtende mannen verwacht dat ze hun uitrusting en proviand zelf droegen, evenals hun wapens.

De lichte cavalerie was bewapend met een klein zwaard en twee of drie speren, terwijl de zware ruiters een lange lans voorzien met een haak, een strijdnots of bijl en een

⁴¹ Hays, J. (2008). *Mongol Army: Tactics, Weapons, Revenge and Terror*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://factsanddetails.com/asian/cat65/sub423/item2696.html>)

⁴² De Franciscaanse monnik Giovanni DiPlano Carpini reisde tussen 1245 en 1247 als een afgevaardigde van paus Innocentius IV naar het hof van de Mongoolse khan Güyük. Hij was in wezen een spion.

kromzwaard droegen. De haken aan de lans werden gebruikt om een tegenstander van hun paard te slepen.

Afbeelding 38: Reconstructie van een Mongoolse cavalerist.

⁴⁴Technologie was een van de belangrijke aspecten van de Mongoolse oorlogsvoering. Zo waren belegeringsmachines een belangrijk onderdeel van de oorlogsvoering van Djengis Khan. De typerende Mongoolse tactiek om de vijand via de flanken aan te vallen tijdens veldslagen was niet overal van toepassing en succesvol. De Mongolen stuitten ook op versterkte steden. Ze moesten nieuwe methodes zoeken om belegeringen winnen. Vernieuwende methodes vonden ze tijdens hun verovering van China. De Chinezen waren superieur op vlak van technologieën. Een merkwaardig wapen dat de Mongolen van de Chinezen hebben overgenomen is een

Afbeelding 39: Een handkanon. Werd gebruikt na 1250 door de Mongolen.

vlammenwerper (Pen Huo Qi). Hoewel deze vlammenwerpers eerder primitief waren, waren ze toch effectief tijdens gevechten.

Deze wapens vuurden een verbrande chemische stof genaamd nafta af dat vervolgens alles verbrandde wat het aanraakte. Tegen 1250 gebruikten de Mongolen ook buskruit om zo enkele pijlen uit buizen te schieten. Dit was een andere techniek die ze van de Chinezen leerden en was een eerste stap op weg naar moderne raketten.

De Mongolen begonnen belegeringsmachines te gebruiken tijdens hun veroveringscampagnes. Enkele voorbeelden zijn: trebuchets, katapulten en belegeringstorens. Ze gebruikten veel van de belegeringsmachines die gebruikt werden in de

⁴³ Echevarria, I. (z.j.). *The Mongol dynasty*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://themongolschina.weebly.com/military.html>)

⁴⁴ *Hand cannon from the Mongol Yuan Dynasty*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.pinterest.com/pin/118078821458680715/?lp=true>)

regio's en beschavingen die onderworpen waren aan hun verovering, vooral beschavingen met geavanceerde belegeringskennis zoals China. Ze kwamen in contact met enkele opmerkelijke belegeringsmachines die een prominente rol hebben gespeeld in de veroveringscampagnes doorheen de Mongoolse geschiedenis. De belegeringsmachines van de Mongolen werden in vele gevallen niet gedemonteerd om vervolgens getransporteerd te worden door paarden om nadien heropgebouwd te worden op de plaats van het gevecht. In plaats daarvan reisden de Mongolen met bekwame ingenieurs die belegeringsmachines konden bouwen van materialen ter plaatse. Dit is een groot verschil met het transport van de belegeringsmachines bij de Europeanen. Door de grootte, het gewicht en omvang van sommige machines was het noodzakelijk om trekdieren te gebruiken. De ingenieurs die de machines bouwden, werden gerekruteerd onder gevangenen, meestal uit China. Toen de Mongolen gehele bevolkingen afslachtten van nederzettingen die zich verzetten of zich niet overgaven, spaarden ze vaak de ingenieurs en andere bruikbare personen. Deze personen werden geassimileerd in de Mongoolse legers. Ingenieurs in Mongoolse dienst vertoonden een aanzienlijke mate van vindingrijkheid en planning; tijdens de belegering van de Assassijnse vesting van Alamoet verzamelden de Mongolen grote rotsen en stapelden ze op in depots zodat een enorme voorraad beschikbaar was voor de trebuchets tegen de machtige citadel. De Mongolen verkenden ook de heuvels rond de stad om een hoger gelegen gebied te vinden waarop bijvoorbeeld ballistas konden worden gebouwd, die dan werden bemand door Noord-Chinese ingenieurs. Door de voordelige hogere ligging kon men pijlen afvuren naar het interieur van de forten. De Mongolen maakten effectief gebruik van de belegeringstechnologieën ontwikkeld door hun onderworpen volkeren. Djengis Khan gebruikte de Chinese ingenieurs en tractie trebuchets tijdens zijn campagnes doorheen Chorasmië, terwijl Koeblai Khan later Moslim-ingenieurs uit het Il-kanaat opriep om contragewicht trebuchets te bouwen.

45

Afbeelding 40: De Mongolen gebruikten belegeringswapens in hun Europese campagnes, die hierboven worden geïllustreerd in een manuscript van Rashid al-Din.

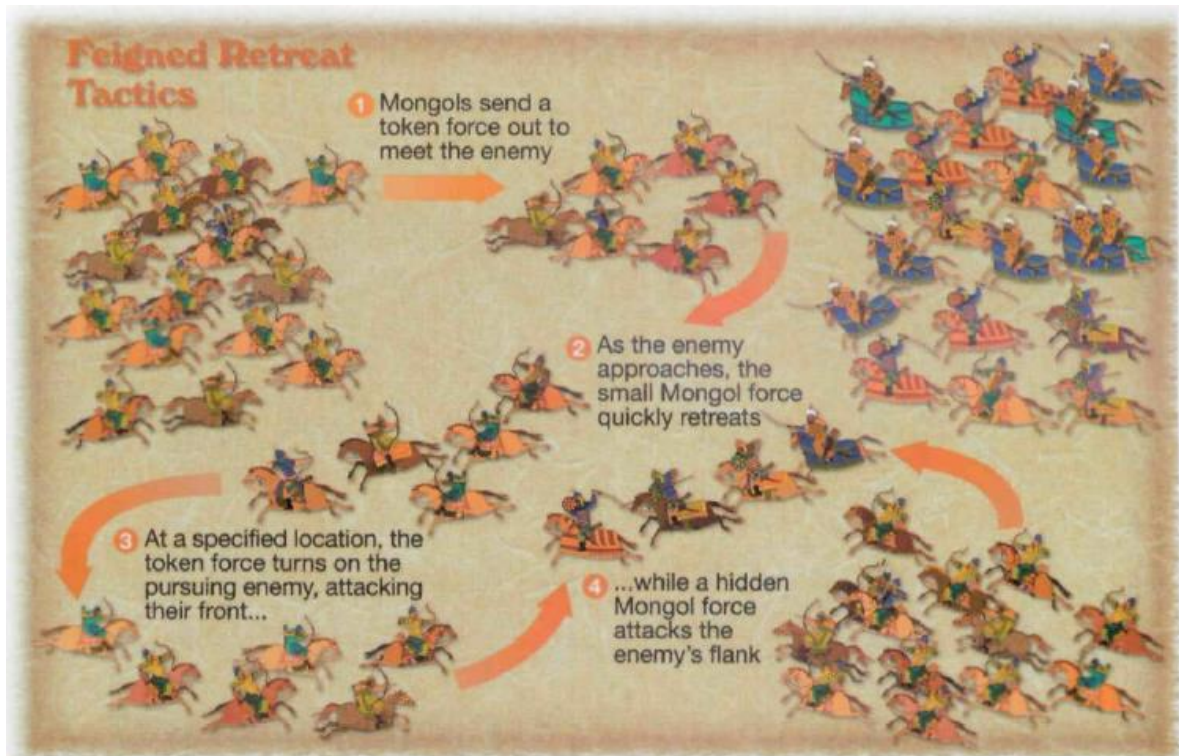
⁴⁵ Lagnese, L. (z.j.). *Trebuchet*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.pinterest.com/pin/733101645563275149/?lp=true>)

8.6 Gevechtsstrategieën

Het Mongoolse leger werkte volgens het principe van “mars verdeeld, aanval verenigd”. Ze reisden in wijd verspreide colonnes, hoewel ten allen tijde goede communicatie werd onderhouden. Boodschappers met verse, klaar gezadelde paarden waren bij elke eenheid meteen inzetbaar, en rooksignalen werden ook gebruikt om constant contact te houden. Deze hoge mate van communicatie betekende dat de verspreide colonnes van het leger zeer snel herenigd konden worden en stelde de Mongolen ook in staat gebruik te maken van een van hun favoriete militaire tactieken, de geveinsde terugtocht. Ontelbare keren werd de onwetende vijand na de achtervolging van een terugtrekkende Mongoolse colonne in een dodelijke val gelokt.

Voordat ze de strijd aangingen, gebruikten de mongolen hun enorme inlichtingennetwerk van spionnen en verkenners. Het fysieke landschap werd doorzocht op informatie die voordelig was voor het oprukkende leger. Weidegrond, watervoorzieningen, voedselbronnen, veilige kampeerplaatsen, mogelijke slagvelden en uitkijkpunten moesten allemaal worden beoordeeld en overwogen worden voordat het leger zich verplaatste. Bovendien werd menselijke intelligentie verzameld om de voordelen van de zwakheden van de vijand te maximaliseren. Om intelligentie te verzamelen, zaaiden de spionnen en verkenners ook desinformatie om twijfel te veroorzaken om zo het moreel van de vijand te verzwakken. Niemand heeft de mongolen ooit verrast. De Mongolen hechtten veel belang aan inlichtingen en beseften al vroeg de voordelen van een grondige kennis van het vijandige terrein en eventuele rivaliteiten en splitsingen binnen de vijandelijke groepen, vooral de groepen die ze konden exploiteren. Psychologische oorlogsvoering was een essentieel onderdeel van hun oorlogsvoering.

Wanneer de Mongolen contact maakten met de vijand, begon het hoofdleger zijn linies uit te rekken om de vijandelijke troepen te omsingelen. Kleine aanvallen werden uitgevoerd om de sterkte van de vijand te testen, maar grootschalige gevechten tussen de twee legers werden vermeden totdat de Mongolen klaar waren. Als de vijand zwak en klein was, zou de voorhoede van het Mongoolse leger de situatie zelf kunnen aanpakken, maar als het vijandige leger geducht en sterk zou zijn, zou de voorhoede van het Mongoolse leger de vijandige troepen in de wachtende armen van het hoofdleger proberen te lokken. Zodra de val was ontstaan, was er geen ontsnapping meer mogelijk en was het vijandige leger ingesloten.

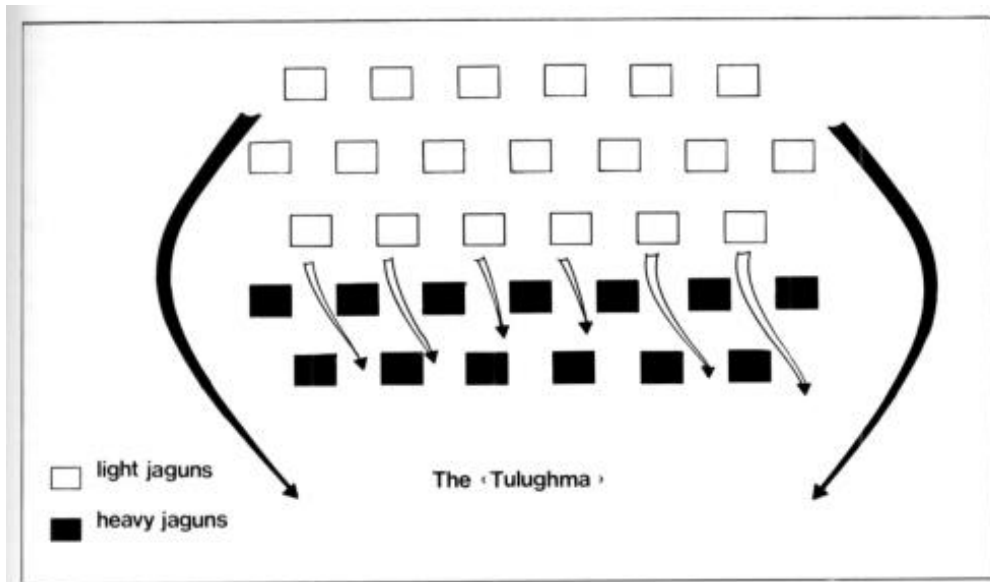

46

Afbeelding 41: De geveinsde terugtocht was één van de vele militaire tactieken.

Het scenario werd vele malen gerepeteerd tijdens de 'nerge', waarin alle Mongolen deelnamen. Een standaard gevechtsformatie bestond uit vijf jagoens gescheiden door grote intervallen. De voorste twee jagoens waren samengesteld uit zware cavalerie, bewapend met knotsen, zwaarden, lansen en gepantserde paarden. Achter hen waren de andere drie jagoens samengesteld uit lichte cavalerie met weinig of geen harnas en gewapend met bogen en speren. De lichte cavalerie zou door de openingen in de rijen van de zware cavalerie oprukken en salvo's van pijlen en speren in de vijandelijke troepen schieten. Tegelijkertijd zouden de flanken aan beide kanten voortbewegen en een omcirkelende beweging maken om zo de vijand vanuit te flanken te bestoken. Deze strategie staat bekend als de tulughma. Als de vijandige aanval werd teruggedrongen, zouden de Mongoolse boogschutters stoppen met het afvuren van pijlen en zouden hun posities vervangen worden door verse lichte cavalerie. Zodra de vijand voldoende verzwakt en ontmoedigd was, rukten de zware cavalerie op om de coup de grâce te bezorgen.

⁴⁶ DWD. (2017). *The Battle of Legnica (1241)*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://attwiw.com/2017/04/09/today-in-european-history-the-battle-of-legnica-1241/>)

A diagram showing the *tulughma*, a manoeuvre whereby the light cavalry on the wings spread round to envelop the enemy while the centre was engaged. For full description see text.

47

Afbeelding 42: De tulughma.

Alle gevechtsformaties en tactieken die werden uitgevoerd vóór de aanval van de zware cavalerie, werden in stilte uitgevoerd, waarbij orders en communicatie zonder woorden werden uitgevoerd met behulp van zwarte en witte vlaggen en tijdens de nacht lantaarns. Zodra het signaal voor de aanval op de zware cavalerie was gegeven, ging een machtig gebrul omhoog en de beukende worpen op de oorlogstrommels ontketende de schreeuwende hordes Mongolen. Tegelijkertijd rukte de lichte cavalerie van beide kanten op naar binnen, door ze via een tangbeweging in te sluiten. Echter werd deze tangbeweging nooit volledig gesloten om zo de vijand niet in wanhoop te laten vechten tot de laatste man. Een dergelijke ontreddeering zou de Mongolen levens kosten die ze graag wilden vermijden. deze vluchtende achterblijvers konden dan op het gemak en in de vrije tijd van de Mongolen worden opgepikt. Een geslagen en gedemoraliseerd leger kon dagenlang worden achtervolgd, niet alleen als sport voor de Mongoolse soldaten, maar ook als uitstekende propaganda doordat de achtervolgde en hongerige vijand het platteland terroriseerde en plunderende en zo de minachting en haat voor het volk kreeg.

Hoewel de tactiek van de Mongolen van een geveinsde terugtocht alom bekend was, bleef het toch steeds werken. Een beroemd voorbeeld van de geveinsde terugtocht duurde langer dan negen dagen. Dit gebeurde tijdens een verkenningsreis van de nojons (generaals) Subedei en Jebe circa 1222 in een confrontatie met Russische vorsten en hun Koemaanse bondgenoten. De Mongolen trokken zich terug voor de achtervolgende vijand, maar op hetzelfde moment verspreidden ze hun krachten wijd zodat ze uiteindelijk in staat waren om de voortschrijdende voorhoede van de Russen en Koemanen, die uiteindelijk gescheiden waren van het hoofdleger, aan te vallen in een tangbeweging en ze zo in te sluiten. De franciscaanse spion Carpini waarschuwde zijn lezers voor deze tactiek in zijn rapport aan de paus: "zelfs als de Tataren zich terugtrekken, moeten onze mannen zich niet opsplitsen want de Tataren doen alsof ze zich terugtrekken om een vijand te verdelen." Carpini raadde aan om kruisbogen te gebruiken en lansen met haken om ze uit hun zadels te trekken. Carpini

⁴⁷ Matos, T. (2017). *How did the Mongols create the world's largest land empire?*

Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.quora.com/How-did-the-Mongols-create-the-world%E2%80%99s-largest-land-empire>)

rekende erop dat Mongolen gemakkelijk van hun paarden konden worden getrokken met behulp van deze lansen en haken.

8.7 De jacht als training

⁴⁸de jacht of hulega was niet alleen een bron van vermaak en voedsel, maar was ook van groot belang voor de opleiding van het Mongoolse leger als een gedisciplineerde en gecoördineerde strijdmacht. De voorbereiding en de logistiek die nodig waren voor de jacht konden worden omgezet naar een oorlogvoerende positie als het leger nodig was om te gaan vechten. De jacht was een vast onderdeel van het leven en cultuur van Eurazië, waaraan gehele stammen deelnamen. Iedereen was betrokken bij de verschillende taken, plichten en eisen van de jacht. Al op jonge leeftijd leerden alle Mongoolse kinderen paardrijden en boogschieten. Dit was wettelijk voorgeschreven. De manoeuvres en tactieken van het slagveld werden door constante oefening in de Mongoolse bevolking gedrield. Djengis Khan formaliseerde de Grote Jacht, als een militaire trainingsoefening. De jacht was een uitgebreide, goed georganiseerde en strikt gereguleerde jacht die op zijn minst de vleesvoorraden van de stammen voor de komende winter aanvulde. Echter, zoals Juvayni, een ooggetuige, historicus en latere gouverneur van Bagdad voor de Mongoolse il-Khans, snel opmerkte, was deze achtervolging veel meer dan een jachtpartij voor voedsel.

Afbeelding 43: Mongoolse vorsten aan het jagen.

De jacht was een trainingspraktijk voor oorlog en strijd. Onzichtbaarheid, goede communicatie, paardrijdkunst en coördinatie waren allemaal essentiële vaardigheden die tijdens de jacht werden aangescherpt en geperfectioneerd. De Mongolen leerden omgaan met het gedisciplineerde teamwork waarvoor ze werden bewonderd en gevreesd. De jacht zou in de winter worden gehouden en zou drie maanden duren. Elke soldaat en het grootste deel van de stam nam deel. Het zou een morele booster zijn en een uitstekende oefening voor het echte werk. Alle militaire vaardigheden zouden in de loop van de Grote Jacht worden aangescherpt, in het bijzonder discipline, coördinatie van eenheden, en het meest essentiële, de communicatie.

De algemene strategie en ontwikkeling van de jacht was meestal hetzelfde. Een startlijn, mogelijk 100 km lang, zou bepaald worden met behulp van vlaggen op verschillende verzamelpunten om de deelnemers van de jacht te positioneren. Een andere vlag, honderden kilometers ver weg, zou geplant worden om het geschikte eindpunt te markeren. Op een signaal van de khan zou deze enorme reeks volledig bewapende, oorlogsklare troepen naar voren komen en vóór hen zouden alle dieren in het wild vluchten. In de loop

⁴⁸ *Mongol Bow*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Mongol_bow)

van de volgende paar weken, in een periode dat de hoeveelheid wild en andere dieren toenamen, zouden de twee flanken van dit enorme leger vooruitgaan en langzaam dichterbij hun prooi komen. De twee flanken zouden dichterbij komen om elkaar uiteindelijk te ontmoeten, waardoor de opgejaagde dieren in een cirkel worden gevangen. De jagers vormden een enorme kring over een groot gebied. Deze kring zou dan langzaam kleiner worden en elk levend beest naar het midden drijven. Shiften werden gebruikt om ervoor te zorgen dat er te allen tijde een wacht werd gehouden. Elke jager die zich niet hield aan de regels, zou een zware straf kunnen krijgen, net als iedereen die een dier voor de toegewezen tijd doodde. De eerste rij bestaande uit zware cavalerie, zouden nu samenkomen tot een hechte menselijke arena met een kern vol hysterische dieren.

Wanneer de razende, brullende en doodsbanige dieren eindelijk samen werden verzameld, zou de khan de eerste moord plegen. Deze moord diende als het beginsignaal voor de afslachting van de dieren. Dieren die bestemd zijn voor de keuken kunnen netjes en snel worden gedood, terwijl anderen hun dood moeten verdienen. Soms zouden de Grote Khans hen zelf niet op de voorgrond schuiven om zo de kleinere vorsten te laten beginnen. Wanneer deze vorsten op hun beurt hun sport beu waren, zouden de gewone soldaten worden losgelaten op de dieren. Iedereen wist dat de Grote Khan en de commandanten aanwezig waren, en daarom werd de jacht gezien als een kans voor de soldaat om hun vaardigheden en dapperheid te tonen. Ongewapende gevechten, zwaard- en mesgevechten, te voet en te paard, en andere krijgskunsten zouden allemaal worden getoond in de hoop de aandacht van de commandanten te vestigen op de behendigheid en talenten van de individuele soldaat. De jacht perfectioneerde het communicatiesysteem van de Mongolen, dat koeriers, vlagsignalen, fakkels en een efficiënt netwerk van militaire posten (yam) gebruikte. Het belangrijkste van de jacht was gevechtservaring opdoen voor de troepen.

8.8 De grootte van het leger

In het algemeen deed grootte er toe in de Middeleeuwen, en is het geweten dat grote legers kleine legers voornamelijk versloegen. Dit bleek echter onwaar, in het geval van Mongoolse legers toch. De Mongoolse discipline, training en gevechtsstrategieën zorgden er vaker voor dat er gewonnen werd, in plaats van de brute kracht van aantallen. Zo grondig was de training, voorbereiding en discipline van de Mongolen waardoor weinige middeleeuwse legers een kans maakten tegen het Mongoolse leger. Een bekend voorbeeld uit de geschiedenis toont aan dat tactiek uitermate belangrijk was en zelfs belangrijker dan de troepensterkte. Toen de Mongolen in 1260 op beroemde wijze werden verslagen in de slag van Ain Jalut, kwam dit doordat De Mongolen een weerspiegeling van hun eigen tactiek zagen bij het leger van de Mammelukken, de geveinsde terugtrekking. Beide legers bevatten een gelijke troepensterkte maar ditmaal waren het de Mongolen die verslagen werden door de cruciale rol van de vijandige gevechtsstrategie.

Het Mongoolse leger werd vaak groter gedacht dan dat het in werkelijkheid was vanwege hun mobiliteit en tactiek om het leger er extra reusachtig te doen laten uitzien. Het leger was georganiseerd in twee zijvleugels en een centraal lichaam dat vaak zou bestaan uit de keizerlijke garde of elitetroepen. 'The Secret History of the Mongols' suggereert dat in de tijd van de Grote Kurultai in 1206, de Mongolen een leger van 105.000 manschappen hadden. Wanneer het Mongoolse Rijk zich naar het zuiden, het oosten en het westen uitbreidde, steeg het aantal manschappen enorm. De veroverde gebieden werden ingepalmd en bruikbare krachten werden opgenomen in het Mongoolse leger. Ten tijde van Ögodei's dood

in 1241 was het Mongoolse leger aanzienlijk toegenomen. Minhaj Juzjani⁴⁹, beweerde dat de Mongoolse krachten die Chorasmië aanvielen met 700.000 tot 800.000 waren, terwijl de veertiende-eeuwse kroniekschrijver al-Umari schatte dat de Il-khans een leger hadden van tussen de 200.000 en 300.000. Hij beweert dat de Gouden Horde aan het einde van de dertiende eeuw een leger van 250.000 stuurde om Transoxianië binnen te vallen.

Het merendeel van het Mongoolse leger zou te paard zijn, met ongeveer vijf paarden toegewezen aan elke soldaat. Voeg daar nog andere voorzieningen aan toe, waaronder een slaaf of twee, karren vol wapens, een kleine kudde schapen en geiten en het leger zou al veel groter ogen. Het was niet alleen een logistieke moeilijkheid voor de commandanten maar ook een grote ramp voor de steden, dorpen en landen waar deze storm van soldaten doorheen wilde gaan. Sommige hedendaagse historici hebben het Mongoolse leger geschat op 800.000 in 1220. In dit geval zouden er alleen al een 4 miljoen paarden doorheen Centraal-Azië zijn getrokken. De kwestie van de werkelijke omvang van het Mongoolse legers is echter nog steeds niet volledig bepaald door historici.

Een reden voor de onzekerheid en verwarring is dat hedendaagse bronnen vaak het aantal troepen of het aantal commandanten van tūmens vermelden. Hoewel theoretisch een tūmen uit 10.000 mannen bestond en een commandant van een tūmen 10.000 mannen onder zijn bevel had, was dit zelden het geval en konden de aantallen in werkelijkheid minder zijn. Het was vrijwel onmogelijk om het troepenaantal te schatten wanneer het Mongoolse leger in beweging was, vooral tijdens het marcheren of tijdens gevechten. De Mongolen deden er alles aan om hun leger bombastischer te doen lijken, zo plaatsten ze poppen op reserve paarden en bevestigden ze takken op de cavalerie als middel om stof te doen opwaaien om zo het leger indrukwekkender te maken.

De Mongoolse historicus David Morgan⁵⁰ beweert dat de overdreven cijfers in de bronnen voor de grootte van de Mongoolse troepen niet letterlijk genomen kunnen worden, simpelweg omdat het land niet in staat zou zijn geweest om zo'n grote kracht te onderhouden. Juvayni heeft laten zien hoe de Mongolen in staat waren om om te gaan met logistieke problemen en het leveren van een enorm bekwaam leger. Maar wat het niveau van bekwaamheid ook was van een leger, als het land droog was kon geen enkele hoeveelheid bekwaamheid van een leger, voldoende voedsel verzamelen of produceren voor een leger van de grootte dat door sommige bronnen werd gesuggereerd, met name de bron van Minhaj al-Siraj Juzjani.

De enige conclusie die kan worden gesteld is dat het Mongoolse legers veel groter was dan Europese legers uit die tijd, maar waarschijnlijk kleiner dan de legers die konden worden ingezet door de Song-dynastie, Jin-dynastie of door de Chorasmeden. Desondanks de grotere troepensterkte werden deze drie grootmachten wel verslagen. Dit concludeert nogmaals dat troepensterkte geen cruciale rol speelde in het geval van de Mongolen.

---

⁴⁹ Minhaj al-Siraj Juzjani was een Perzische historicus. Hij schreef in opdracht voor sultan Nasiruddin Mahmud 'Tabaqat-i Nasiri' waarin een hoofdstuk aan de Mongolen is toegewijd.

⁵⁰ Morgan, D. (2007). *The Mongols*, pp. 210. Hoboken, New Jersey: Blackwell Publishing.

9 Het dagelijks leven van de Mongolen

Het Mongoolse leven in de tijd van Djengis Khan richtte zich op de kudde. Landbouw was bijna onmogelijk op de steppen door het ruwe weer en weinig regen. Een familie, stam of clan was voor zijn levensonderhoud afhankelijk van de dieren.

De kuddes moesten door de steppen verplaatst worden om er zeker van te zijn dat er genoeg gras was om te grazen. Daarom waren de Mongolen nomaden. De belangrijkste dieren waren schapen en paarden. Schapen leverden voedsel (zowel vlees als melk), wol voor doek, en brandstof. De Mongolen gebruikten het voedsel en de kleding die van hun schapen kwamen voor zichzelf en als handelswaar met andere sedentaire gemeenschappen. De Mongolen handelden met boeren en kooplieden voor granen, textiel en luxegoederen.

51

Afbeelding 44: Een Mongoolse herder met zijn kudde dieren.

Paarden waren de belangrijkste bron van transport en speelden een grote rol in het succes van het Mongoolse leger. Paarden zorgden ook voor melk. Bij de fermentatie werd deze melk een licht alcoholische drank, kumiss genaamd. Met de rijkdom van hun rijk kochten de khans ook enorme hoeveelheden sterke alcoholische dranken, zoals wijn gemaakt van druiven of rijst. Sommige historici suggereren zelfs dat bepaalde Mongoolse heersers op jonge leeftijd stierven aan alcoholisme.

In hun oorspronkelijke thuislanden brachten de Mongolen hun zomers door op de wijd open steppen en trokken voor de winter naar de bergdalen. De reis van de ene weide naar de andere kon wel 200 km beslaan. Als een weiland niet meer genoeg gras leverde voor hun grazende dieren, konden de Mongolen andere stammen of buitenlanders aanvallen om hun land over te nemen.

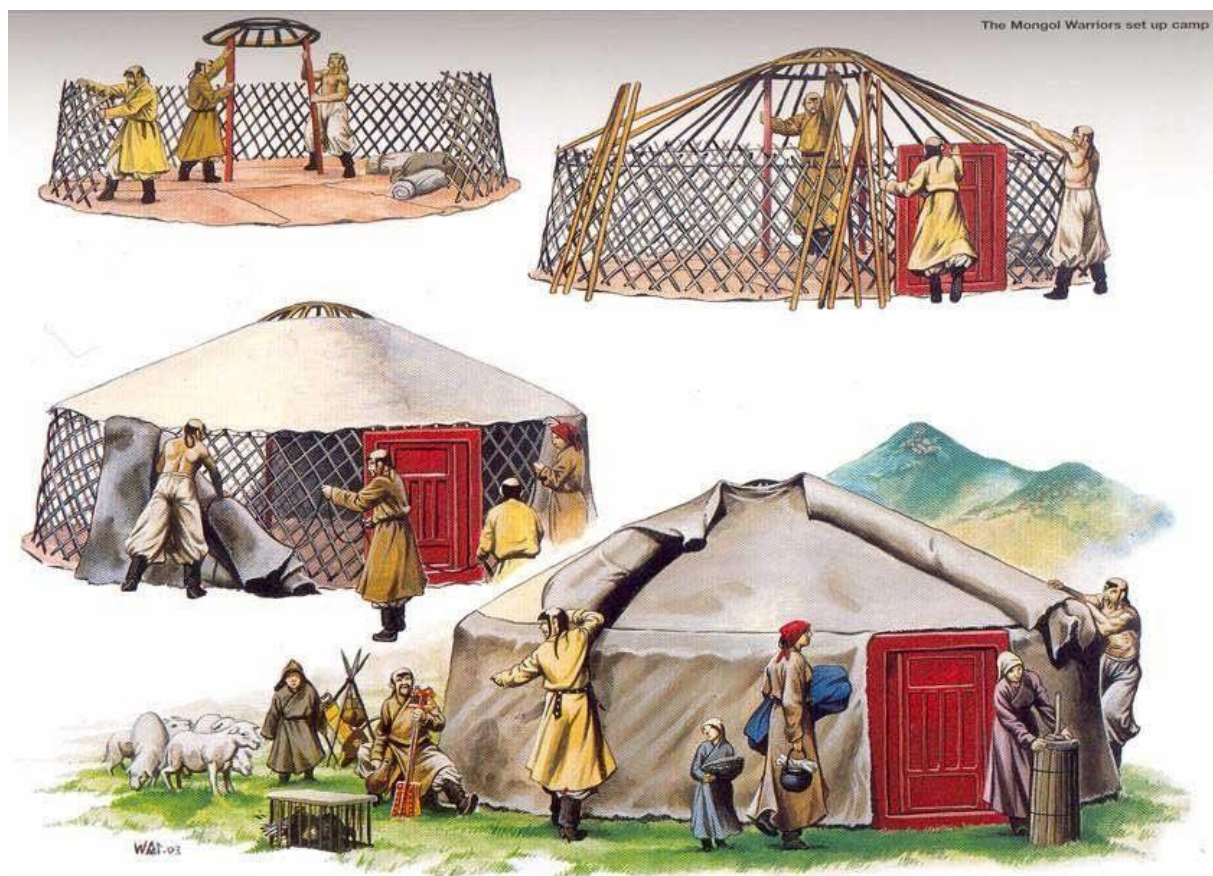
Op de steppen woonden de Mongolen in tenten die yurten worden genoemd. Vilt van schapenwol werd over een houten frame gedrapeerd. De yurten waren rond, met een gat in het midden dat dienst deed voor licht en schoorsteen. De vloer was bedekt met dierenhuiden. De kamer binnen was in twee helften gesplitst, één voor mannen en één voor

⁵¹ *Nomad's Day Festival Program*. (2015). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.selenatravel.com/59/the-nomads-day-festival>)

vrouwen. Yurten waren gemakkelijk op te zetten en af te breken, zodat ze zonder veel moeite konden worden verplaatst. In de periode van het Mongoolse Rijk hadden de Mongolen ook grotere yurten, die op grote wagons werden opgesteld en verplaatst.

Sommige Mongolen die dicht bij de Gobi-woestijn woonden, gebruikten ook tenten die maikhans werden genoemd. Een maikhan was rechthoekiger dan een yurt, en gebruikte palen om de vilten bedekking omhoog te houden. Deze tenten werden nooit als leefruimte gebruikt. In plaats daarvan waren het plaatsen voor entertainment en andere speciale functies.

52

Afbeelding 45: Een reconstructie van de opbouw van een yurt.

9.1.1 Eten en kledij

Mongoolse mannen en vrouwen droegen gelijkaardige kleren, te beginnen met een mantel genaamd 'deel'. De mantel kan bekleed zijn met bont voor de warmte. Het was gesloten met een riem. Het buitenste deel van de mantel was meestal bedekt met zijde. Arme mensen kleedden hun kleding gevoerd met wol of katoen. Onder de 'deel' droegen Mongolen een broek en een soort onderhemd. Bij koud weer droegen ze overjassen van vilt of bont. Ook droegen ze dikke kousen en laarzen van leer. Bij zeer koud weer droegen ze vilten laarzen.

⁵² *What is Mongolian Ger?* (2006). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.amicusmongolia.com/news-blog/63-mongolia-ger-mongolia-yurt.html>)

Het enige grote verschil tussen mannelijke en vrouwelijke kleding was het hoofddeksels. Mannen droegen meestal bontmutsen met flappen die de oren bedekten. Rijke vrouwen droegen hoge, mooie hoeden. Ze waren bedekt met moeilijk verkrijgbare items (veren en parels) die alleen door de handel verkregen konden worden. Carpini schreef dat alleen getrouwde vrouwen deze hoeden droegen. Dit maakte het moeilijk om een ongehuwde vrouw van een man te onderscheiden, omdat ze geen hoed zou dragen en de rest van haar kleding net zo was als die van een man.

⁵³Het basisvoedsel bestond uit zuivelproducten en vlees van hun kudde of van dieren zoals konijnen en kippen die tijdens hun jacht werden gedood. Ook werd er soms gevestigd. Een deel van het vlees werd gedroogd in de zon, waardoor het bewaard bleef en het gemakkelijk te eten was tijdens het paardrijden. Beenderen met nog vlees op werden gekookt tot een bouillon genaamd shulen. Plantaardig voedsel omvatte zaden, bessen, fruit en paddenstoelen. Voor de Mongoolse veroveringen was een typische maaltijd beperkt tot gekookt vlees en zuivelproducten. Maar naarmate het rijk groeide, werden nieuwe voedingsmiddelen geïntroduceerd, zoals geroosterd vlees en gerechten gemaakt met graanproducten. Veel van dit voedsel kwam van de Turkse volkeren van Centraal-Azië. De Mongolen ontwikkelden ook een smaak voor gerechten uit China en Perzië.

Afbeelding 46: Een mannelijke (links) en een vrouwelijk (rechts) deel.

In de tijd van de kanaten voorzagen de gewone mensen in voedsel voor de koninklijke familie en andere leiders. De bewoners aten alle gewassen die ze verbouwden en die ze niet aan de Mongoolse adel gaven. Ze aten ook voedsel dat ze kregen door de handel.

9.1.2 Mannen, vrouwen, en kinderen

In het dagelijks leven deelden Mongoolse mannen en vrouwen veel taken, hoewel ze elk ook een aantal specifieke taken hadden. Zo zetten vrouwen de tenten op, naaien ze de kleren en zetten ze melk om in andere zuivelproducten, zoals kaas en boter. Wanneer ze niet in oorlog waren, waren de belangrijkste taken van de mannen het maken van gereedschap en de jacht. De mannen moesten hun eigen militaire uitrusting maken, waaronder zadels en stijgbeugels, en zij zorgden voor de paarden.

Mongoolse mannen hadden vaak veel vrouwen, soms vrouwen van naburige stammen. Djengis Khan zou honderden vrouwen hebben gehad, hoewel hij altijd heel dicht bij zijn

⁵³ *Deel (clothing)*. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via ([https://en.wikipedia.org/wiki/Deel_\(clothing\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Deel_(clothing)))

eerste vrouw Börte bleef. Gezinnen regelden huwelijken tussen hun jonge kinderen. Ouders uit de heersende klasse deden dit om politieke banden te creëren die generaties lang zouden blijven bestaan. De jonge Djengis Khan kreeg via deze manier op zijn negende zijn eerste vrouw, hoewel de eigenlijke huwelijksceremonie ongeveer zes jaar later plaatsvond.

Voor de uitbouw van het rijk gingen de Mongoolse kinderen niet naar school. De Mongolen hadden geen geschreven taal totdat Djengis Khan er één introduceerde. Zonen en dochters leerden de vaardigheden die ze nodig hadden van hun ouders. Voor zonen waren jacht en boogschieten de belangrijkste vaardigheden. Dochters keken toe hoe hun moeders de typische vrouwenklusjes uitvoerden. Het onderwijs veranderde toen de Mongoolse heersers in contact kwamen met de culturen van Perzië en China. Rijke families huurden docenten in om hun kinderen te leren de lokale talen te lezen en te spreken. De armen bleven hun kinderen gewoon de vaardigheden aanleren die ze nodig hadden wanneer ze volwassen waren.

9.1.3 Leven in de veroverde landen

De omstandigheden voor Europeanen en Aziaten die onder Mongoolse heerschappij vielen, hingen van veel dingen af. Mensen die over de vaardigheden beschikten die de khans nodig hadden, werden over het algemeen goed behandeld. De armen en ongeschoolden werden geconfronteerd met dezelfde moeilijke omstandigheden die ze onder hun plaatselijke keizers en vorsten moesten doorstaan. Doorheen de 13de en 14de eeuw zagen de meeste heersers de boerenklasse als een bron van belastingen en inkomsten, niet als burgers met rechten. Het was een tijd waarin de meeste mensen in Europa en Azië in armoede leefden en koningen en vorsten de samenleving domineerden.

In China richtte Koebilai Khan vier klassen van burgers op. De Mongolen waren duidelijk de heersende klasse, hoewel ze slechts een klein percentage van de bevolking uitmaakten. Koebilai haalde de meeste van zijn adviseurs uit de tweede klasse, de buitenlanders. De twee onderste klassen, de Noord- en Zuid-Chinezen, leverden het grootste deel van het geld en de arbeid die de Khan nodig had voor zijn regering.

Koebilai dwong Chinese boeren om zijn paleizen en projecten te bouwen. Maar hij probeerde ook de Chinese boeren te helpen. Na de Mongoolse veroveringsoorlogen was het land van de boeren vernietigd. Koebilai verbood de Mongolen hun dieren te laten grazen op de overblijvende landbouwgrond, zodat de boeren konden overleven en het rijk konden helpen voeden. Koebilai hielp andere boeren door de belastingen te verlagen, en hij gaf graan aan arme Chinezen die het zich niet konden veroorloven om voedsel te kopen. Op het platteland bewaarden de Mongolen het Chinese systeem 'she'. Dit is een systeem dat 50 boerenfamilies verenigde in één groep. De overheid geloofde dat als de boeren zouden samenwerken, ze sneller beschadigde grond zouden kunnen terugwinnen en hun gewasproductie zouden kunnen verhogen. De zuidelijke boeren richtten zich op rijst en thee, terwijl de noordelijke boeren gerst, tarwe en katoen verbouwden. Chinese boeren verbouwden ook groenten en fruit. Dit systeem zorgde ook voor de eerste scholen op het platteland waar jongens landbouvaardigheden leerden.

Koebilai Khan had ook de geschoolde arbeiders en kooplieden in de steden nodig. Ambachtslieden, zoals juweliers en wevers, ontvingen voedsel en kleding van de overheid en konden een deel van hun goederen op de open markt verkopen. De handelaars profiteerden van het feit dat de Mongolen de handel toejuichten. Traditionele Chinese heersers beschouwden het kopen en verkopen van goederen als een onwaardig beroep en

zagen handelaren als hebzuchtig. De Mongolen hielpen de kooplieden door hen vrijelijk geld te lenen en een oude Chinese beperking op te heffen op hoeveel winst ze konden maken.

9.1.4 Leven in het Il-kanaat

De eerste decennia van de Mongoolse overheersing in Perzië en de aangrenzende landen zorgden voor grote veranderingen bij de lokale bevolking. Het gebied was grotendeels sedentair, hoewel enkele nomadische Turken er al vóór de Mongolen hadden geregeerd. Oorlogen en het Mongoolse beleid om landbouwgrond om te zetten in weiland hebben de landbouweconomie verwoest in het Il-kanaat. Net als in China daalde de lokale bevolking sterk tijdens de eerste jaren van de Mongoolse overheersing. Veel mensen werden tot slavernij gedwongen.

Vóór de invasies hadden de inwoners van Perzië een gezonde economie. De boeren produceerden maïs, rijst en andere granen, fruit en groenten, katoen en zijde. Onder de heerschappij van de Mongolen hadden de boeren het moeilijker om hun velden weer productief maken. Dit veranderde onder de heerschappij van Ghazan Khan aan het eind van de 13e eeuw. Zijn belastingverlaging hielp de boeren. De landbouwproductie keerde echter niet terug naar het niveau van voor de komst van de Mongolen. Boeren hadden niet de vrijheid om te leven en te werken waar ze wilden. De overheid dwong hen om te blijven op het land waar hun families altijd hadden gewoond. En, net als in China, konden boeren gedwongen worden om bouwwerkzaamheden te verrichten zonder loon. Dit schaadde hun inspanningen om hun eigen land te bewerken.

Het stadsleven in Perzië ondervond dezelfde harde gevolgen van de Mongoolse verovering. De wederopbouw van sommige steden werd vertraagd door de zware belastingen van de Mongolen op de handel. Andere steden slaagden er echter in het goed te doen, vooral nadat Ghazan Khan een deel van de belastingen op handel had verlaagd. Een typische stadsbewoner kon ambachtelijk werk doen, zoals kleding, keramiek of tapijten maken. Ambachtslieden die in hetzelfde ambacht werkten, woonden en werkten vaak samen in een bepaald deel van een stad. Andere stadsbewoners hielpen bij het vervoeren of opslaan van goederen die met buitenlandse steden werden verhandeld. De machtigste lokale bevolkingsgroepen in Perzië waren de landeigenaars en ambtenaren. Zij bezaten meestal grond buiten de steden en waren actief in de handel. De landeigenaren en de rijke kooplieden vormden de hogere klasse, met ambachtslieden en boeren aan de onderkant.

9.1.5 Leven in de Gouden Horde

De heersers van de Gouden Horde speelden geen rol in de dagelijkse gang van zaken in hun Russische land. Het vrijwel enige contact was met de Russische ambtenaren die belastingen inden en de vorsten die de lokale gebieden regeerden.

De Russen in de steden van het oosten waren Slaven en waren verwant met andere Slavische volkeren van Oost-Europa. Voor de gemiddelde bevolking van Slavisch Rusland veranderde het leven onder Mongoolse heerschappij niet veel, tenzij ze in het leger werden gedwongen. In de beboste gebieden rond de bovenloop van de Wolga was het moeilijk om gewassen te telen. Boeren kaptten de bomen maar hadden te maken met korte zomers en onvruchtbare bodems. Gezinnen joegen en visten om er zeker van te zijn dat ze genoeg te eten hadden. Ze woonden in blokhutten gemaakt van de bomen die ze kaptten. In het huis leefden de grootouders, hun kinderen en kleinkinderen allemaal samen.

Verder naar het zuiden langs de rivier was de landbouw beter. Het gebied waar de Wolga de Oka rivier ontmoet, trok veel Russische kolonisten. Dat gebied bleef een belangrijke bron van tarwe onder Mongoolse heerschappij.

Grond was de belangrijkste bron van rijkdom in de geïsoleerde regio's van Rusland. Gezinnen met grote boerderijen gebruikten slaven of boeren om het land voor hen te bewerken. De boeren waren niet verplicht om slechts op één stuk land te werken. Ze konden ook voor andere grondeigenaar gaan werken als ze dat wilden. Maar als ze een landeigenaar geld verschuldigd waren, konden de boeren niet vertrekken. Daarom probeerden de landeigenaars ervoor te zorgen dat de boeren altijd schulden hadden.

In zekere zin hadden de Russen baat bij de oprichting van de Gouden Horde. De buitenlandse handel nam toe toen Rusland toetrad tot het internationale handelsnetwerk dat door de Mongolen werd gesteund. De Mongoolse aanwezigheid hielp ook om de Russen te verenigen en een gevoel van Russisch zijn te creëren, een nationale identiteit te hebben en niet alleen een onderdaan van de lokale vorst te zijn. De Russisch-orthodoxe kerk speelde een rol bij het ontstaan van dit nationalisme. Het was de enige inheemse, centrale macht in het land. Het volk keek naar kerkleiders en hun eigen geloof voor de kracht om de buitenlandse indringers te weerstaan.

9.1.6 Leven in het kanaat van Chagatai

Het dagelijkse leven in het kanaat Chagatai leek het meest op het leven dat de Mongolen in hun thuisland kenden. De meeste mensen in de veroverde gebieden waren nomadische Turken, dus ze deelden veel culturele overeenkomsten met de Mongolen. In de loop der tijd vermengden de Mongolen zich volledig met de Turken. Dit leidde tot de creatie van een nieuwe taal, Chagatai Turks. Hun nomadische cultuur bleef in wezen onveranderd. De enige uitzondering is dat de Mongolen in het midden van de 14de eeuw de islam als hun belangrijkste geloof aannamen.

Niet alle inboorlingen van Centraal-Azië waren strikt nomaden. Sommige waren semi-nomaden. Dat betekent dat ze een deel van het jaar in een kamp of dorp verbleven, maar gedurende een deel van het jaar naar verdere gelegen weiden trokken. Omdat de Mongolen van Centraal-Azië trouw bleven aan hun nomadische afkomst, negeerden ze grotendeels de steden.

9.2 Religie in het Mongoolse Rijk

9.2.1 Liberaliteit

In het Mongoolse rijk groeiden religieuze ordes over het algemeen goed. De Mongolen stonden bekend om hun tolerantie wat betreft het geloof van degenen onder hun heerschappij. De Mongolen hielden zich niet aan één bepaald geloof en in latere jaren was religie niet de basis van vijandelijkheden, hoewel verschillende geloofsovertuigingen officieel waren afgekondigd in de belangrijkste Mongoolse staten. Binnen en buiten de grenzen van het Mongoolse Rijk, pasten de Mongoolse heersers een laissez-faire houding aan tegenover de overtuigingen van mensen. Deze houding was echter niet helemaal altruïstisch. Naast deze liberale houding, was het de wens van de Grote Khan dat al zijn onderdanen voor hem en zijn welzijn zouden bidden. De Mongolen waren vastbesloten om de welwillendheid van de God in de hemel te behouden. Als gevolg van dit beleid werden islamitische rechters en geestelijken, Christelijke priesters en monniken, en boeddhistische monniken allemaal vrijgesteld van dwangarbeid en belastingen.

Bewijs van de aandacht die de Mongolen hechtten aan religie bleek uit de eerste jaren van de veroveringen. Tijdens de veroveringen van Djengis Khan op de islamitische landen van Centraal-Azië in 1218-1222, stopte hij buiten de poorten van Chorasmië om niet alleen het traditionele Mongoolse ultimatum te geven aan de burgers van de belegerde stad, maar ook om een veilige doorgang te bieden aan de soefi-leider, sjeik Najm al-Din Kobra (1145-1221), wiens naam en reputatie bekend was bij de Grote Khan. De heilige weigerde echter het aanbod, maar accepteerde wel de doorgang voor 70 van zijn discipelen. Zulke gebeurtenissen waren geen uitzondering maar een regel. Dertig jaar later stond zijn kleinzoon, Hulagu, voor de poorten van de islamitische hoofdstad Bagdad en bood de religieuze (niet-vechtende) mensen zoals geestelijken en priesters veiligheid.

9.2.2 Sjamanisme

De religie die veel Mongolen traditioneel beoefenden, wordt beschreven als sjamanisme. Sjamanisme gelooft in het bestaan van verschillende geesten die in wisselwerking staan met de tijdelijke wereld en die gecontacteerd en beïnvloed kunnen worden door heilige mannen of sjamanen. De sjamaan was er om het materiële welzijn van de stam en het individu te bevorderen. Als zodanig bekleedde hij een zeer machtige positie in de Mongoolse samenleving en werd hij gerespecteerd en vaak gevreesd door de hele stam, in sommige gevallen meer dan de eigen khan of chieft van de stam. De sjamaan kreeg een zekere mate van autonomie, daarom was enige rivaliteit tussen de Khan en sjamaan onvermijdelijk wanneer hun belangen samenvielen. Politieke rivaliteit tussen de sjamaan en de khan brak vaak uit wanneer de sjamaan een machtsbasis vormde of te geïdentificeerd raakte met de tegenstanders van de khan of andere facties binnen de clan. Djengis Khan kwam in deze situatie terecht wanneer met de sjamaan, Teb-tengri, de autoriteit van de nieuwe keizer probeerde uit te dagen.

Afbeelding 47: Een Mongoolse sjamaan tijdens de uitvoering van een ritueel.

De botsing tussen Djengis Khan en Kōkōchu (Teb-tengri), de zoon van Mōnglik, illustreert de rol en invloed van de sjamaan in de traditionele Mongoolse samenleving. Djengis Khan beseftte dat deze invloed van de sjamaan moest worden beteugeld als hij enige kans wilde

⁵⁴ Dulam, B. (2007). *Transmission and source of Prophecy in Contemporary Mongolia*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://mongolianhistory.blogspot.com/2007/05/transmission-and-source-of-prophecy-in.html>)

hebben om zijn hervormingen door te voeren want Teb-tengri was tegen elke verandering of hervorming. Djengis Khan had zijn leven te danken aan de vader van Teb-tengri, Mönglik. Mönglik werd zo groot geacht dat hij Temüjin's moeder, Hoelun, als vrouw kreeg bij de dood van Yesükhei. Teb-tengri ondersteunde Temüjin in de beginjaren en daarvoor verdiende hij de dankbaarheid van Djenghis Khan. Als stammensjamaan met een groot respect op zijn eigen verdiensten, onderschreef hij Temüjin's aanspraak op koningschap. Nadat hij tijdens een bittere winter naakt rondliep door steppe en bergen, keerde Teb-tengri terug om te verkondigen: "God heeft met mij gesproken en gezegd: 'Ik heb Temüjin en zijn kinderen het gezicht van de aarde gegeven en hem Djengis Khan genoemd. Bid dat hij op die manier recht doet.' Teb-tengri had nog steeds grote invloed op Temüjin, die zijn advies zocht voor alle zaken, maar hij wilde zelf meer macht. Hij probeerde zijn ambities te bevorderen door tweedracht en ontevredenheid te zaaien binnen de koninklijke familie, in het bijzonder tussen Temüjin en zijn broer Khasar. Wanneer Djengis Khan de bedoelingen van Teb-tengri doorhad, handelde hij direct. Djengis Khans broer Temüge koos een gevecht met Teb-tengri. De twee begonnen te vechten tijdens een feest maar Djengis Khan beval hen om buiten, weg bij de gasten, de strijd voort te zetten. Toen Temüge terugkeerde kondigde hij aan dat Teb-Tengri dood was. Het gevecht was een afgesproken plot om van Teb-tengri af te geraken. Djengis Khan verscheen sterker uit deze beproeving. Hij benoemde een nieuwe sjamaan, Usun. Usun was toegewijd aan Djengis Khan en zijn zaak, en zodoende werd de suprematie van de keizerlijke macht over de priesters gevestigd.

De Mongolen geloofden in een hemelgod, Tengri, die in de hemel woonde en een aardgodin, Itügen, die de vruchtbaarheid vertegenwoordigde. Het beoefenen van hun religie draaide veel rond voorouderverering en contact met de geesten van de doden. De familieleden hielden vaak beeltenissen van hun voorouders op speciaal toegewezen plaatsen in hun yurten. Toen ze reisden, werden de beeltenissen, genaamd ongghot, onder toezicht van de sjamanen in een aparte wagon geplaatst. Niemand anders dan de sjamanen kreeg toegang tot deze wagons. Deze ongghot werden gemaakt van vilt.

Waarzeggerij was een belangrijk onderdeel in het Mongoolse leven en een essentiële taak van de sjamaan. De sjamaan was de tussenpersoon met de geestenwereld. Hij kon bemiddelen met de geesten en voorspellen wat de geesten hadden gepland en wat de toekomst inhield voor de stam. Profetie werd uitgevoerd in een trance of door het rituele verbranden en interpreteren van schouderbladen van schapen. De scheuren en spleten die na het ritueel in de botten verschenen, hadden een betekenis die alleen de sjamaan kon bepalen.

9.2.3 Islam

Tijdens hun westwaartse reis door Azië kwamen ze in contact met de islam, het dominante geloof in die tijd. Het Midden-Oosten en delen van Centraal-Azië werden geregeerd door islamitische leiders. De religie had zich ontwikkeld tijdens de zevende eeuw onder de oprichter, Mohammed. Moslims geloofden dat hij de laatste profeet was die door God werd gezonden. Zijn leer werd zowel religieus als burgerlijk recht.

De moslims geloofden in dezelfde god van de joden en christenen. Maar Mohammed zei dat alleen mensen, die zijn eigen leer met betrekking tot Gods woord accepteerden, ware volgelingen van Allah waren. Mohammed en zijn volgelingen wonnen een reeks oorlogen die de islam hebben geholpen zich te verspreiden vanaf het beginpunt in Mekka, in wat nu Saoedi-Arabië is. In het land dat zij veroverden, lieten moslims christenen en joden hun geloof belijden, maar duldden zij geen andere religies. De komst van de Mongolen markeerde de eerste keer dat grote islamitische bevolkingsgroepen niet door medemoslims

werden geregeerd. De moslims geloofden dat zij een heilige missie hadden om de hele wereld onder islamitische heerschappij te plaatsen. Hun veroveringen waren echter grotendeels tot stilstand gekomen tegen de tijd dat de Mongolen in Azië aan de macht kwamen.

De khans van de Gouden Horde bekeerden zich als eersten tot de islam, hoewel de religie in Rusland niet zo sterk was. Uiteindelijk waren alle kanaten behalve de Yuan-dynastie overwegend islamitisch. Toen de Mongolen zich bekeerden, zetten ze ook hun sjamanistische praktijk voort. Na verloop van tijd stierven de traditionele geloofsovertuigingen echter uit buiten de Mongoolse thuislanden.

In Perzië (hedendaags Iran) zagen de Mongolen uiteindelijk waarde in het delen van dezelfde religie als het grootste deel van de bevolking. Zij hielden de traditionele moslimtolerantie ten opzichte van christenen en joden in stand. Maar gelovigen van andere geloofsovertuigingen, zoals het Boeddhisme, verloren hun vrijheid van godsdienst. Bijna alle sporen van het boeddhisme in Perzië werden vernietigd toen de Il-khans zich bekeerden tot de islam.

De eerste il-khan die zich tot de islam bekeerd was Ahmed Teguder (1282-84). Sinds hem was elke heerser in Perzië (nu Iran) een moslim. Öljeitü, de volgende Mongol Il-khan na Ghazan, omarmde de sjiitische tak van de Islam, wat leidde tot de verspreiding ervan in Perzië. Vandaag de dag volgen de Iraanse heersers en de meeste Iraanse burgers nog steeds het sjiisme. De Mongoolse bekering in Perzië en elders heeft veel Mongolen ertoe gebracht de inheemse islamitische culturen te omarmen en hun eigen Mongoolse tradities te verliezen.

9.2.4 Christendom

De Christenen in Mongolië behoorden tot de Kerk van het Oosten, gevormd door het Assyrische volk in wat nu Irak is. Europese christenen noemden hen Nestorianen. De Assyrische christenen hadden een andere kijk op de aard van Jezus als zowel een god als een mens dan andere christenen. In de kerk, gebruikten zij de Syrische taal, die nauw verwant is met het Aramees, de taal die Christus sprak. Tijdens de middeleeuwen verspreidde de Kerk van het Oosten zich over Azië. Het was de eerste vorm van christendom die India en China bereikte. Sommige Mongoolse stammen omarmden het. Enkele latere leden van Djengis' eigen familie waren christenen, inclusief de vrouwen van Hulagu en Tolui. Toen de Europese missionaris William van Rubroek in 1254 Karakorum bereikte, ontmoette hij deze Nestorianen en merkte op dat zij in de hoofdstad een eigen kerk hadden. Rond 1280 vestigde zich het hoofd van de Assyrische Kerk in het Il-kanaat en de Mongoolse leiders wendden zich soms tot hem voor advies. De groei van de Kerk van het Oosten en berichten van Assyrische priesters brachten sommige Europeanen ertoe te geloven dat de Mongoolse khans christen waren geworden, of in ieder geval overwogen.

55

Afbeelding 48: Een Nestoriaans kruis ten tijde van de Yuan-dynastie (eind 13de eeuw)

Door verovering en diplomatie legden de Mongolen voor het eerst contact met het rooms-katholicisme en de oosterse orthodoxie, twee andere vormen van het christendom in het middeleeuwse tijdperk. Rooms-katholicisme, geleid door de paus in Rome, domineerde West- en Midden-Europa. De Oostelijke Kerk was gecentreerd in Constantinopel (het moderne Istanbul). De nadruk lag op Oost-Europa, inclusief Rusland, en delen van het Midden Oosten. Verschillen tussen de religies leidden soms tot politieke conflicten tussen heersers van deze twee religies. Deze conflicten namen toe tijdens de kruistochten, die begonnen in de 11e eeuw en enkele honderden jaren duurden. Tijdens deze reeks oorlogen hebben katholieke soldaten en hun leiders gestreden voor de controle over de landen in het Midden-Oosten. Deze landen werden gecontroleerd door moslims, maar ze grensden aan de grote orthodoxe natie, het Byzantijnse Rijk. Politieke en religieuze verschillen weerhielden de katholieken en de orthodoxe christenen ervan zich te verenigen om hun gemeenschappelijke vijand, de moslims, te bestrijden.

De eerste gevechten tegen christenen, was in Georgië tijdens Djengis' westerse campagne in het begin van de jaren 1220. De Europeanen beschouwden de Mongolen als heidenen die de wereld wilden domineren. Tegen de tijd dat het Mongoolse rijk stevig gevestigd was in Azië, begonnen de Rooms-katholieken van Europa ambassadeurs en zendelingen te sturen naar Karakorum en andere delen van het rijk. In 1245 stuurde Paus Innocent IV (1243-1254) de Italiaanse priester Giovanni DiPlano Carpini naar Mongolië op een diplomatieke missie. De monnik ontmoette zowel Batu als Guyuk. Geen van beide was geïnteresseerd in het bekeren naar het katholicisme. Echter, deze en andere khans verwelkomden de christenen die naar hun land kwamen als diplomaten en missionarissen.

9.2.5 Boeddhisme

Het boeddhisme werd meer dan 2.500 jaar geleden in India ontwikkeld. Het is gebaseerd op de leerstellingen van de Boeddha ("verlichte"), een vorst die zijn rijkdom opgaf om de betekenis van leven en dood te begrijpen. Boeddha's geloofsovertuigingen waren gebaseerd op Indiase religieuze leerstellingen, die reïncarnatie benadrukte. Wanneer een levend wezen sterft, leeft het volgens het boeddhisme voort en wordt het herboren in een andere persoon of een ander dier. Het doel van het Boeddhisme is om mensen te helpen de eindeloze cyclus van leven, dood en wedergeboorte te stoppen. Wanneer boeddhisten deze cyclus beëindigen, zeggen ze dat ze verlicht zijn, net als de Boeddha, en dat ze een staat van

⁵⁵ *Nestorian Cross* (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Nestorian_cross)

bestaan hebben bereikt die nirwana wordt genoemd. Er zijn vele vormen van Boeddhisme, maar ze hebben allemaal dezelfde kernovertuigingen. Het boeddhisme bestond in China honderden jaren voordat de Mongolen arriveerden. Soms was het de officiële religie van het land. De eerste vorm van boeddhisme die zich onder de Mongolen verspreidde was Chan, de Chinese versie van het zenboeddhisme die nog steeds in Japan en andere landen wordt beoefend.

Afbeelding 49: Een Boeddhabeeld in het huidige Karakorum. Het boeddhisme is vandaag de heersende religie in Mongolië.

Onder Koeblai Khan kreeg het boeddhisme sterke koninklijke steun. Toch riep de Grote Khan, volgens het Mongoolse gebruik, het niet uit tot staatsgodsdienst. Het boeddhisme van Koeblai werd echter niet door Chan of andere vormen in China beoefend. Hij wendde zich tot Tibet voor religieuze inspiratie. Het Tibetaanse boeddhisme wordt soms lamaïsme genoemd afgeleid van het woord lama, wat "leraar" betekent in het Tibetaans. In China strenden de boeddhisten voor invloed bij het hof van Koeblai met de aanhangers van een inheemse Chinese religie, het taoïsme. Het taoïsme is gebaseerd op de leringen van de filosoof Laozi (ca. 600-400 v.C.) en heeft ook enkele elementen van magie en waarzeggerij. Uiteindelijk wonnen de boeddhisten en één van Koeblai's belangrijkste adviseurs was de Phags-pa Lama (1235-1280). De lama hielp Koeblai gunst te winnen bij de Chinese boeddhisten door de Grote Khan te associëren met boeddhistische heilige figuren. Koeblai verbood vervolgens de praktijk van het taoïsme.

Tijdens de piekjaren van het rijk hielpen de Mongolen het boeddhisme naar andere delen van Azië te verspreiden. De eerste heersers van de Il-kanaten, met name Arghun, steunden het lamaïsme en bouwden boeddhistische tempels. Maar Het boeddhisme is nooit een officiële godsdienst geweest, aangezien de Il-khanen het Mongoolse beleid volgden om alle geloofsovertuigingen te tolereren, totdat Il-khan Ghazan het boeddhisme verbood.

⁵⁶ Drozdov, A. (z.j.). *Buddha statue in Karakorum*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://www.123rf.com/photo_95079873_buddha-statue-in-karakorum-erdenzoo-monastery-mongolia.html)

9.2.6 Begrafenisrituelen

Openbare religieuze erediensten speelden geen rol in de Mongoolse samenleving, hoewel verschillende sociale formaliteiten, praktijken en taboes religieuze betekenis hadden. De algemene bewering dat de Mongolen goddeloos en niet religieus waren, kwam voort uit de afwezigheid van religieuze diensten in de Mongoolse samenleving. Uitvaartdiensten vormden een uitzondering en legendes en mythen hebben dit onderwerp omgeven, vooral als het over de begrafenissen van hun leiders ging.

Wanneer een van hen sterft of gedood werd, deden de Mongolen het als volgt: sommigen lichamen namen ze enkel dagen met zich mee omdat ze geloofden dat een duivel het lichaam binnendrong en frivole dingen zou zeggen, er waren personen die de lichamen meteen verbrandden en anderen begroeven ze in de grond, samen met hun wapens, kleding, zijn paarden en andere spullen. En als de overledene een belangrijker persoon was, werden zelfs zijn dienaren mee begraven om hem te kunnen dienen in het hiernamaals.

De begrafenissen van Djengis Khan en andere grote leiders zijn tot op de dag van vandaag een mysterie en zullen waarschijnlijk ook een mysterie blijven zolang de begraafplaatsen niet zijn ontdekt. Er wordt beweerd dat de Grote Khan zijn begrafenis geheim wilde houden om publieke rouw of andere tekenen van verdriet te laten zien aan zijn vijanden. Alle Grote Khans en al de afstammelingen van Djengis Khan, werden naar de berg Altaj gebracht om begraven te worden. Waar de khan ook mag sterven, hij werd naar zijn begrafenis in die berg met zijn voorgangers gebracht. Het maakte niet uit of de plaats van zijn dood 100 dagen reisafstand was, hij zou naar zijn begrafenis in die berg gebracht worden.

9.3 Gezondheid en geneeskunde in het Mongoolse Rijk

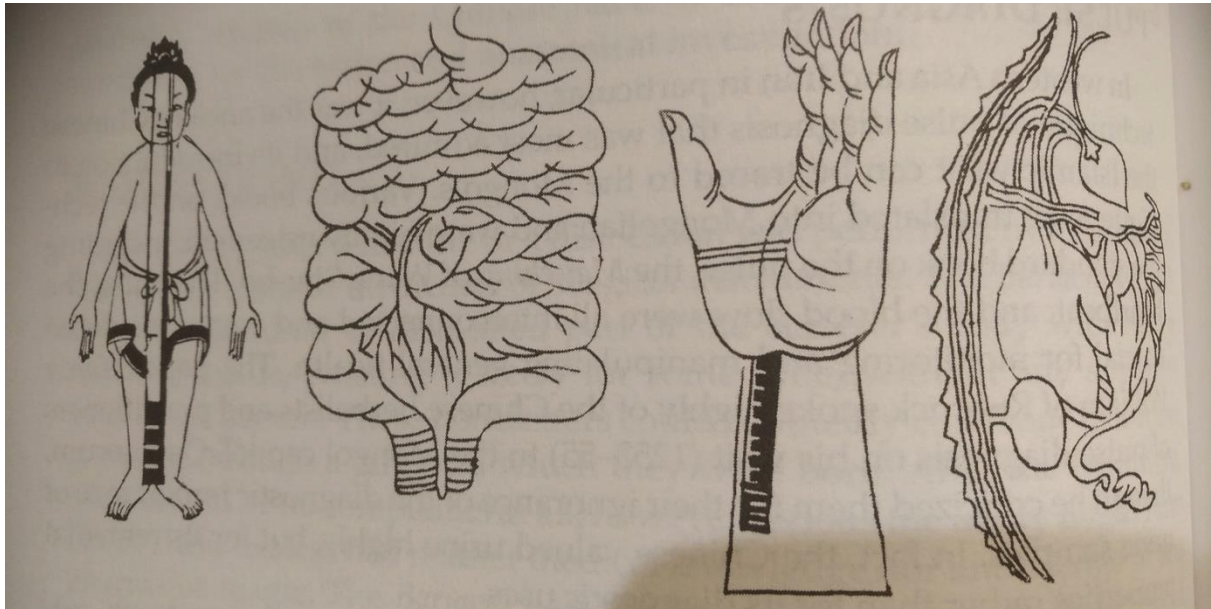
9.3.1 Vroege praktijken

Op de steppe werden de vaardigheden van de sjamaan opgeroepen in het geval van ziekte en een van zijn eerste taken was om vast te stellen of de aandoening zijn oorsprong had in natuurlijke bronnen of in kwaadaardige hekserij. Deze middeleeuwse sjamanen werden soms aangeduid als artsen (tabib), hoewel hun belangrijkste vaardigheid in de profetie bleef. Sommige van hun praktijken lijken niet alleen bizar maar ook verdacht barbaars.

9.3.2 Chinese geneeskunde

Ondanks het bestaan van andere systemen, was de Chinese geneeskunde het meest doorgedrongen in het Mongoolse Rijk. Uit verslagen blijkt dat alle Mongoolse heersers die westwaarts reisden, artsen meenamen die waren opgeleid in de Oost-Aziatische geneeskunde, om hun praktijken onder de plaatselijke bevolking toe te passen.

De Perzische bronnen uit de Il-kanaat-periode (1256-1335), toen de Mongolen over Iran regeerden, tonen duidelijk de invloed van de Chinese geneeskunde in West-Azië aan. De eerste minister voor Ghazan Khan en Öljeitü Khan (+1216), de historicus en staatsman Rashid al-Din, begon zijn carrière als chef en als arts. Beide beroepen werden op dit moment zeer gewaardeerd en de interesse van Rashid al-Din voor geneeskunde wordt weerspiegeld in zowel zijn geschriften als in zijn succesvolle pogingen om de Chinese geneeskunde in zijn thuisland Iran te introduceren.

57

Afbeelding 50: Tekeningen door Rashid al-Din over het menselijke lichaam.

De Chinezen introduceerden verschillende medische praktijken bij de Mongolen. Deze omvatten het gebruik van drugs, verschillende volksgeneesmiddelen en drankjes, acupunctuur, dat naalden gebruikt om krachtpunten en energiekanalen in het lichaam te stimuleren en moxibustie, dat dezelfde resultaten bereikt door het gebruik van warmte, aangebracht via de gedroogde, verpoederde en verbrande bladeren van de bijvoet.

Hulagu van het Il-kanaat, had Chinese artsen bij zich toen hij naar het westen kwam, en ze bleven hem behandelen, inclusief de behandeling met kalmeringsmiddelen, totdat hij bezweek aan zijn laatste kwalen in 1265. Hulagu's kleinzoon, Arghun, grootgebracht in West-Azië, bleef voornamelijk afhankelijk van de oost Aziatische geneeskunde. Er wordt algemeen aangenomen dat hij dood is gegaan door de medische behandeling die hij ontving. Hoewel de artsen die hem behandelden Indiaas waren, voedden ze hem een brouwsel van de Chinese geneeskunde met cinnaber, een bron van kwiksulfide, soms beschouwd als een levenselixer. Ondanks de geschiedenis van dodelijke slachtoffers en een indrukwekkende lijst van edele en elite slachtoffers bleven kwik en cinnaber populair bij taoïstische alchemisten. Ghazan Khan zette de afhankelijkheid van de Chinese geneeskunde in het Il-kanaat voort. Toen lokale moslimartsen niet in staat bleken om zijn aandoening met ophthalmia (oogontsteking) te verlichten, zocht hij hulp bij Chinese artsen in Tabriz die moxibustie gebruikten om de Mongoolse sultan te behandelen. Het is waarschijnlijk dat de aanhoudende populariteit van de Chinese geneeskunde in het Il-kanaat Iran veel te danken heeft aan de intellectuele en wetenschappelijke nieuwsgierigheid van Rashid al-Din, die Oost-Aziatische medische praktijken actief aanmoedigde en ook de wetenschap in zijn uitgebreide geschriften verspreidde.

9.3.3 Acupunctuur en moxibustie

Zowel acupunctuur als moxibustie werden op grote schaal gebruikt in de Yuan-periode. Procedures voor het toepassen van acupunctuur en moxibustie waren door de eeuwen heen anders ontwikkeld.

⁵⁷ Lane, G. (2006). *DAILY LIFE in the MONGOL EMPIRE*, pp. 142. Indianapolis/Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc..

⁵⁸Zheng He (1281-1358) kreeg bekendheid door zijn medisch onderzoek en theorieën over de opwekking van interne hitte tijdens fysiologische en pathologische veranderingen in het lichaam, uiteengezet in zijn werk *Gezhi Yulun*. Zoals met zoveel Chinese medische theorieën, concentreerden zijn ideeën zich op de balans tussen de yin en yang elementen. Yang-energie is van vitaal belang voor het functioneren van het lichaam. Het bestaat hoofdzakelijk in de nieren en lever. Zheng He geloofde dat tijdens perioden van ziekte de yang-elementen van het lichaam toenamen naarmate de ziekte zich ontwikkelde. De behandeling bestond uit het voeden van de yin. Strikte voeding en gereguleerde seksuele activiteit werd aanbevolen, waarvan verondersteld werd dat ze de yin zouden bevatten.

De Mongolen droegen bij aan medische kennis over acupunctuur en moxibustie. Therapeutische methoden zoals de Mongoolse traditie van moxibustie werd later geïntegreerd in het Tibetaanse medische systeem. Botvorming na een breuk, traumachirurgie en de ontwikkeling van externe geneeskunde waren gebieden waarin de Mongolen uitblonden vanwege hun nomadische levensstijl, die vaak samenhang met een continue militaire activiteit. Chirurgie en anatomie waren ook goed gekend om dezelfde reden maar ook vanwege de Chinese gewoonte om de lichamen van

Afbeelding 51: Een persoon krijgt een dosis moxa.

geëxecuteerde criminelen te gebruiken voor dissectie en anatomisch onderzoek.

9.3.4 Herstel van botbreuken

Het herstellen van een botbreuk of een dislocatie werd uitgevoerd door een bariachi zonder medicijnen of chirurgische instrumenten. De bariachi zou het gebroken of ontwrichte deel van het lichaam vasthouden en het gedurende enige tijd vrij draaien, zonder zichtbare pijn voor de patiënt. Deze 'bottenmakers' zouden botaandoeningen perfect kunnen genezen door middel van een geschenk waarmee ze geboren zijn. Na de behandeling zouden er helemaal geen klachten zijn, hoe ernstig de verwonding ook was. Deze genezers hadden geen medische kennis of kennis van magie. De bariachis hadden het geheim in hun bloed zitten, en de kunst is van generatie of generatie doorgegeven.

9.3.5 Dieet

Een Mongoolse arts die zich bewust was van het verband tussen gezondheid en voeding was Hu Sihui, wiens boek *Yinshan Zhengyao* (Belangrijke beginselen van eten en drinken), het belang van een evenwichtige voeding, zowel bij het eten als bij het drinken benadrukte. In zijn boek somde hij de heilzame eigenschappen op van 230 granen, vis, schelpdieren, vlees, fruit en groenten. Hij waarschuwde voor maaguitzetting en bijhorend opgeblazen gevoel veroorzaakt door het eten van te veel appels en leveraandoeningen veroorzaakt door het overmatig eten van appelsienen. Hij adviseerde druiven voor een versterkend karakter en extra energie, en beweerde dat hondenvlees niet giftig was en de 'zang' organen (lever, milt, hart, longen en nieren) kalmeerde.

⁵⁸ *Moxibustie* (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Moxibustie>)

9.3.6 Polsdiagnose

Vooraf in West-Azië en Iran was de oude Chinese techniek van polsslagdiagnose het meest bewonderenswaardig en de introductie ervan in het islamitische westen is terug te voeren tot de Mongolen die de verschillende boeken over de techniek vertaalden. De polsslag, de hartslag en de bloedstroom waren allemaal met elkaar verbonden en werden als cruciaal beschouwd voor de controle van de algemene gezondheid. Polsgeneeskunde werd stevig in de voorhoede van de Mongoolse medische praktijk geplaatst toen Koeblai Khan de geleerde An-ts'ung opdracht gaf om het oude Chinese handboek, de Nan-chinh, naar het Mongools te vertalen. In 1305 zette zijn opvolger Tëmur Khan, polsdiagnose voor volwassenen en kinderen bovenaan de lijst van tien verplichte vakken dat medische studenten kregen.

9.3.7 Geneesmiddelen en medicijnen: De oost-west uitwisseling

Als gevolg van het grote enthousiasme voor medicijnen en kruidengeneesmiddelen, was er in het uitgestrekte Rijk een grote uitwisseling tussen het oosten en het westen. Rabarber werd vanuit China naar Iran geëxporteerd, waar het een belangrijk onderdeel werd in de Perzische Geneeskunde. Specerijen uit het oosten met geneeskrachtige eigenschappen, zoals staartpeper, kaneel en witte peper, waren zeer gewild bij Perzische apothekers.

Van de artsen in West-Azië wordt gedacht dat ze een aantal geneesmiddelen in het oosten hebben geïntroduceerd via het agentschap van de Mongoolse rechtbanken. Twee farmaceutische bureaus werden opgericht door de Yuan-rechtbank om de toestroom van moslimgeneesmiddelen te beheren. Mastiek (hars), de braaknoot, het samengestelde medicijn theriak, gebruikt als een tegengif voor gif van dieren en insecten, zijn slechts de enkele voorbeelden van deze west-oost uitwisseling.

De populaire 'alles genezende' theriak, een belangrijk onderdeel van moslim- en oosterse christelijke farmaceutische behoeften, werd een belangrijk geneesmiddel bij de Mongoolse elite. Verschillende bronnen registreren grote beloningen voor leveranciers van theriak door Mongoolse heersers. Een verklaring voor deze belangstelling voor theriak is waarschijnlijk de reputatie van het brouwsel als tegengif tegen alle bekende toxines en gifstoffen omdat de Mongoolse heersers een grote angst hadden voor vergiftiging.

10 Praktische verwerking

In het huidige onderwijs zien we steeds meer de overgang naar inclusief onderwijs. Het is van groot belang dat we elk individu apart kunnen benaderen en de klas niet als één geheel zien. Elk individu heeft het recht op evenveel begeleiding door de leerkracht om het maximale uit zijn leeromgeving te halen. Om dit idee te bereiken heb ik een lessenreeks ontwikkeld met de nadruk op differentiatie. Het is echter een gegeven dat de maatschappelijke diversiteit stijgt en daarmee ook de druk op leraren om differentiatie onder verschillende omstandigheden toe te passen, dus ook geschiedenis. Aan de hand van een interactief ICT-groepswerk gaan de leerlingen op zoek naar de kerninhouden over de Mongolen. Differentiatie kan op verschillende manieren toegepast worden: de doelstellingen, de lesinhouden, wijze van instructie geven, werkvormen, begeleiding/ondersteuning, tempo, evaluatie, verwerking, enz. Tijdens deze lessenreeks (drie lessen) zullen er een aantal mogelijkheden gehanteerd worden.

leerinhoud	doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> - op cognitief en affectief vlak - gemeenschappelijke (basis-) of differentiële (verbreding, verdieping) doelstellingen
	beginsituatie	<ul style="list-style-type: none"> - uniforme beginsituatie - instap op basis van niveau, vorderingen, leeftijd, belangstelling
	lesinhoud	<ul style="list-style-type: none"> - inhoudelijke aspecten: gemeenschappelijke inhouden en differentiële, inhouden op basis van niveau, vordering, leeftijd, belangstelling, leerprofiel, motivatie... van de leerlingen - volgorde van de leerinhoud: dezelfde of verschillende volgorde - op grond van leermiddelen, met als basis het niveau, leervordering, leeftijd
leerproces	wijze van instructie geven	<ul style="list-style-type: none"> - instructie door de leraar - volgens de didactische werkvormen of het leermateriaal - klassikaal, in groepen of individueel
	werkvormen	<ul style="list-style-type: none"> - zelfstandig werk - in duo's - groepswerk
	begeleiding/ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> - gericht op cognitieve of affectieve - ook aandacht voor zwakke en/of meer begaafde leerlingen - tijdens de gewone lestijd of daarbuiten - binnen of buiten de groep
	tempo	<ul style="list-style-type: none"> - voor de hele groep hetzelfde of verschillend
	evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> - aangepaste evaluatie, groeperijsvormen, voorgeschiedenis in lesfasen...
	leerproduct	verwerking
	evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> - aangepaste evaluatie volgens moeilijkheidsgraad - aangepaste evaluatie volgens interesse - aangepaste evaluatie volgens afgeleverd product - aangepaste evaluatie volgens presentatie

59

Afbeelding 52: Mogelijkheden van differentiatie.

⁵⁹ Goemans, A. & Steegen, A. (2015). *Differentiatie in de lessen aardrijkskunde: een haalbare kaart!*, pp. 34. Leuven: Uitgeverij Acco.

Wat is nu de meerwaarde van mijn verwerking over het Mongoolse Rijk? Ik heb expliciet gekozen voor het doelmatig integreren van ICT binnen mijn lessen geschiedenis. De leerlingen zullen in groepjes de beschikbare informatie grondig analyseren. De leerlingen krijgen een zelfgemaakte website ter beschikking maar zijn vrij om ook andere websites te raadplegen. Aan de hand van verschillende ICT-tools zullen ze op het einde van het hoofdstuk de nodige kerninhouden kennen over het Mongoolse Rijk. Met het interactief groepswork in combinatie met verschillende toepassing van differentiatie hoop ik om een motiverende les te bereiken. Bijkomend heeft de site niet alleen een meerwaarde voor de leerlingen, maar voor iedereen die informatie over de Mongolen wil opzoeken aangezien er een gebrek is aan goede Nederlandstalige websites over de Mongolen.

10.1 Selecteren van kerninhouden

Zoals reeds vermeld, is het van cruciaal belang om een goede selectie van de lesinhouden te maken. Omdat er maar een twee tot drietal uren bestemd zijn voor het historisch onderzoek van een niet-westerse beschaving tussen 375 en 1500, is het niet mogelijk om elk onderwerp te bestuderen in de les. Om een goede selectie te maken wordt er gebruik gemaakt van het historisch referentiekader.

10.1.1 Historisch referentiekader geschiedenis

Geschiedenis is werken met tijd:

Bij de situering in de tijd bedoelen we een specifieke datum of een periode in de geschiedenis. De leerlingen kennen het systeem van situeren in tijd op een historische tijdbalk, dewelke een overzichtelijk geheel weergeeft van de gebeurtenissen uit het verleden. Binnen de studie van het theoretisch luik worden tal van data gebruikt. Ook hier moet een selectie gemaakt worden. Niet alle data zijn even belangrijk voor de leerlingen. Slechts enkele scharnierdata zijn van belang voor de leerlingen, meer specifiek gaat het om de begindatum van het Mongoolse Rijk tot de splitsing na Koebilai Khan in 1294 en de regeerperiodes van de verschillende Grote Khans binnen deze periode.

Geschiedenis is werken met ruimte:

Situeren in de ruimte doen we door gebruik te maken van historische kaarten. Wanneer we over de ligging van een plaats spreken, is het vaak noodzakelijk om duidelijk aan te geven waar ze gesitueerd is. Bij de onderdelen 'De stichting van een imperium onder Djengis Khan en zijn opvolgers' en 'De voltooiing van het Mongoolse Rijk', worden er veel veldslagen en oorlogscampagnes besproken. Zonder historische kaarten is het vrij moeilijk om een duidelijk beeld te schetsen. De Oost-Aziatische gebieden zijn vrijwel onbekend voor de leerlingen. Een duidelijke historische kaart is noodzakelijk voor de leerlingen om de oorlogscampagnes te kunnen situeren.

Geschiedenis is werken rond mensen:

Mensen leven niet alleen in een tijd of in een bepaalde ruimte. In elke tijd en ruimte zoeken mensen een antwoord op enkele levensnoodzakelijke uitdagingen: "Hoe organiseert de mens zijn leven?" De historische socialiteit kunnen we onderverdelen in vier groepen:

- De politieke sector
- De sociale sector
- De economische sector
- De culturele sector

Het theoretisch luik bevat een uitgebreid aanbod van informatie omtrent bovenstaande sectoren of domeinen. Elke leerkracht heeft zijn eigen voorkeur in het selecteren van informatie. Wel is het noodzakelijk om een evenwichtige verhouding tussen de verschillende domeinen te vinden. Omdat de leerlingen maar drie lesuren hebben om het Mongoolse Rijk te bestuderen, zal een goede selectie van kerninhouden gemaakt worden. Belangrijke gebeurtenissen, evoluties of verandering tijdens de besproken periode zullen zeker aan bod komen.

10.2 Situering in de eindtermen en leerplannen

De lessenreeks kan gekoppeld worden aan onderstaande vakgebonden eindtermen.

10.2.1 Vakgebonden eindtermen

De leerlingen...

2	geven enkele overeenkomsten en verschillen aan tussen de ontwikkelingsfasen van de westerse samenleving onderling en tussen westerse en andere samenlevingen, op basis van kenmerken uit de socialiteitsdimensie.
5	omschrijven fundamentele kenmerken van één niet-westerse samenleving in een bepaalde periode.
10	formuleren verklaringselementen voor éénzelfde fundamentele maatschappelijke probleemstelling voor elk van de ontwikkelingsfasen van het historisch referentiekader.
11	tonen aan dat agrarische samenlevingen een aantal gemeenschappelijke structurele kenmerken vertonen.
13	lichten uit de bestudeerde samenlevingen enkele elementen toe die in latere samenlevingen of vandaag invloed uitoefenen.
27	brengen waardering op voor de creatieve kracht waarmee samenlevingen uit het verleden de uitdagingen waarvoor ze stonden hebben aangepakt.
28	zijn bereid waarden en normen uit heden, verleden en andere culturen vanuit de historische en actuele context te benaderen.

De leerlingen kunnen...

14	doelgericht informatie opzoeken over het verleden en het heden op basis van duidelijk afgebakende opdrachten met gevarieerd en gedifferentieerd leermateriaal.
16	op basis van duidelijk afgebakende opdrachten een verantwoorde en doelgerichte selectie maken uit het informatieaanbod. Daartoe kunnen ze een werkplan opmaken en een overzicht opstellen van te raadplegen informatiekanalen.
17	aan de hand van vragen en op hun niveau geformuleerde opdrachten, de nodige gegevens voor het beantwoorden van een historische probleemstelling halen uit informatiemateriaal zoals tekeningen, schema's, tabellen, diagrammen, kaarten, cartoons, dagboekfragmenten, brieven, reisverslagen, memoires.
18	in historische informatie hoofd- van bijzaken onderscheiden in een duidelijk op hun niveau omschreven probleem.
19	aan de hand van vragen en op hun niveau omschreven opdrachten, informatie interpreteren en mogelijke betekenislagen achterhalen.
23	informatie uit historisch bronnenmateriaal en historiografische documentatie structureren en synthetiseren.
24	het resultaat van een beperkt historisch onderzoek onder vorm van een eigen deelopdracht of van een groepswork op een heldere manier weergeven in een mondelinge of schriftelijke uiteenzetting, of uitbeeldend of grafisch.

10.2.2 Leerplannen (GO!, VVKSO, OVSG)

Gemeenschapsonderwijs GO!:

Het gemeenschapsonderwijs ziet de studie van een niet-westerse beschaving als een historisch onderzoek dat wordt uitgevoerd door de leerlingen. De leerlingen doen, onder begeleiding van de leerkracht, eenmaal per jaar een klein historisch onderzoek. De praktische verwerking sluit ideaal aan bij de leerplandoelstellingen van het gemeenschapsonderwijs. De leerlingen worden in groepjes onderverdeeld en elk groepje behandelt een verschillend domein over de Mongolen aan de hand van een probleemstelling.

Leerplan: AV Geschiedenis 2012/010

DECR. NR.	LEERPLANDOELSTELLINGEN De leerlingen kunnen over minstens één duidelijk afgebakende en door de leraar geformuleerde onderzoeksvraag betreffende de periode 375-1500 (of de actualisering daarvan), onder begeleiding een op hun niveau geformuleerde opdracht (= historisch onderzoekje) verrichten, waarbij ze	LEERINHOUDEN
ET 14	54 doelgericht informatie zoeken over hun onderzoeksvraag in het door de leraar aangeboden informatiemateriaal.	<ul style="list-style-type: none"> • toe te passen op minstens 1 onderzoeksvraag, door de leraar gekozen uit de ontwikkelingsfasen van de bestudeerde westerse en niet-westerse samenlevingen tussen 375 en 1500 (of de actualisering daarvan). • waar en hoe kan men informatie vinden over geschiedenis? • soorten informatie: tekstuele, auditieve, visuele, audiovisuele, multimediale. • zoekmethodes internet.
ET 15	55 de gevonden informatie ordenen op basis van de criteria historische bron of historiografisch materiaal.	<ul style="list-style-type: none"> • toe te passen op minstens 1 onderzoeksvraag, door de leraar gekozen uit de ontwikkelingsfasen van de bestudeerde westerse en niet-westerse samenlevingen tussen 375 en 1500 (of de actualisering daarvan). • de begrippen historische bron en historiografisch materiaal.
ET 15	56 de correcte referentie noteren voor de gevonden informatie volgens de door de leraar gegeven regels.	<ul style="list-style-type: none"> • toe te passen op minstens 1 onderzoeksvraag, door de leraar gekozen uit de ontwikkelingsfasen van de bestudeerde westerse en niet-westerse samenlevingen tussen 375 en 1500 (of de actualisering daarvan). • regels om te citeren en/of te refereren.
DECR. NR.	LEERPLANDOELSTELLINGEN De leerlingen kunnen over minstens één duidelijk afgebakende en door de leraar geformuleerde onderzoeksvraag betreffende de periode 375-1500 (of de actualisering daarvan), onder begeleiding een op hun niveau geformuleerde opdracht (= historisch onderzoekje) verrichten, waarbij ze	LEERINHOUDEN
ET 16	57 een verantwoorde selectie maken uit de gevonden informatie.	<ul style="list-style-type: none"> • toe te passen op minstens 1 onderzoeksvraag, door de leraar gekozen uit de ontwikkelingsfasen van de bestudeerde westerse en niet-westerse samenlevingen tussen 375 en 1500 (of de actualisering daarvan). • selectiecriteria, waaronder betrouwbaarheid.
ET 17 ET 18	58 in de geselecteerde informatie hoofd- van bijzaken onderscheiden en daaruit de nodige gegevens halen om de onderzoeksvraag te beantwoorden.	<ul style="list-style-type: none"> • toe te passen op minstens 1 onderzoeksvraag, door de leraar gekozen uit de ontwikkelingsfasen van de bestudeerde westerse en niet-westerse samenlevingen tussen 375 en 1500 (of de actualisering daarvan).
ET 19 ET 23 ET 25*	59 de gegevens uit de geselecteerde informatie interpreteren, structureren en synthetiseren.	<ul style="list-style-type: none"> • toe te passen op minstens 1 onderzoeksvraag, door de leraar gekozen uit de ontwikkelingsfasen van de bestudeerde westerse en niet-westerse samenlevingen tussen 375 en 1500 (of de actualisering daarvan).
ET 24 ET 25*	60 over het resultaat van hun beperkt historisch onderzoek rapporteren.	<ul style="list-style-type: none"> • toe te passen op minstens 1 onderzoeksvraag, door de leraar gekozen uit de ontwikkelingsfasen van de bestudeerde westerse en niet-westerse samenlevingen tussen 375 en 1500 (of de actualisering daarvan). • manieren van rapporteren (schriftelijk, mondeling, grafisch ...) en enkele principes die hierbij dienen in acht genomen te worden.

Gesubsidieerd vrije onderwijs: VVKSO:

Het leerplan van het katholiek onderwijs geeft geen concrete leerplandoelstellingen over een niet-westerse samenleving tussen 375-1500. Terwijl bij de leerplannen van het GO! en het OVSG concrete doelstellingen omschreven staan, verkiest het katholiek onderwijs om de leerkracht meer vrijheid te geven. De leerplandoelstellingen zijn vrij algemeen beschreven zodat elk onderwerp perfect toepasbaar is op de doelstellingen. Er is een duidelijke variatie tussen kennis, vaardigheid en attitudedoelstellingen.

Leerplan: AV geschiedenis D/1999/0279/026

- 2 De leerlingen kunnen systematisch verbanden leggen tussen de dimensies tijd, ruimte en socialiteit, tussen de verschillende domeinen binnen de socialiteit, tussen de geschiedenis van onze gewesten en de algemene Europese geschiedenis, de westerse cultuur en de niet-westerse culturen, de eigentijdse levensproblemen en deze van vroeger (*E2, 5, 8, 9, 13*) (*E2, 5, 9, 10, 11*).
- 4 De leerlingen tonen aan dat agrarische samenlevingen een aantal gemeenschappelijke structurele kenmerken vertonen (*E11*) (*E13*).
- 7 De leerlingen formuleren verklaringselementen voor éénzelfde fundamentele maatschappelijke probleemstelling voor elk van de ontwikkelingsfasen van het historisch referentiekader (*E10*) (*E12*).
- 8 De leerlingen verdiepen, verfijnen en verruimen de vaardigheden van de eerste graad die verband houden met het formuleren en toepassen van elementaire aspecten van de historische methode (heuristiek, kritiek en synthese) en met het ordenen van informatie in tijd, ruimte en maatschappelijk kader (*E14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25*, 26**) - (*E12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20*, 21**).
- 10 De leerlingen formuleren een beargumenteerde 'historische' redenering, dat betekent het selecteren en ordenen van historische gegevens met het oog op analyse, toetsing van een hypothese, het leggen van zinvolle verbanden, het formuleren van conclusie of waardeoordeel (*E17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24*).
- 11 De leerlingen onderscheiden oorzaak en gevolg, continuïteit en discontinuïteit, feit en fictie, gewilde en ongewilde gevolgen, gelijktijdigheid en ongelijktijdigheid (*E7*).
- 16 De leerlingen kunnen argumenten geven voor verschillende interpretaties van het bestudeerde verleden.
- 17 De leerlingen zijn nauwkeurig bij het verzamelen, ordenen, analyseren en interpreteren van informatie over de historische en actuele werkelijkheid.
- 19 De leerlingen beseffen dat de kennis van het verleden niet exact de historische werkelijkheid weergeeft en dat onze historische kennis onvolledig en voorlopig is.
- 20 De leerlingen beseffen dat de fundamentele problemen van mens en samenleving dezelfde blijven maar dat de oplossingen veranderlijk zijn en met de historische context verbonden (*E28*) (*E23**).
- 21 De leerlingen tonen belangstelling voor de overblijfselen uit het verleden en voor de actuele samenleving.

10.3 Lesvoorbereiding het Mongoolse Rijk

10.3.1 Werkwijze groepswork

Opzet:

- De klas wordt ingedeeld in groepjes van 3 tot 4 leerlingen (groepjes worden ingedeeld op basis van de beginsituatie van de leerlingen)
- Elk groepje kiest een hoofdstuk naar eigen keuze. Een voorwaarde is wel dat elk onderwerp minstens eenmaal gekozen wordt.
- Elke leerling krijgt een werkbundel.

Opdracht:

- De leerlingen lezen aandachtig de vragen die ze moeten oplossen in de werkbundel.
- De groepjes vullen de werkbundel in aan de hand van de voorziene Weebly.
- De leerlingen zijn vrij op welke manier ze de werkbundel invullen (opdrachten verdelen of alles in groepsverband invullen).
- De Weebly dient als informatieve site waar de leerlingen de nodige informatie kunnen opzoeken over het gekozen onderwerp. Het is ook toegelaten om andere websites te gebruiken.
- De Weebly kan je terugvinden via volgende link:
<https://hetmongoolserijkbachelorproef.weebly.com/>

Presentatie van de opdracht:

- Elk groepje presenteert kort zijn gekozen onderwerp aan de rest van de klas.
- De groepjes zijn vrij in de keuze van presentatie (fotocollage, PowerPoint presentatie, poster, Prezi, ...).
- De inleidende poster dient als inspiratie voor de leerlingen.
- Na de presentaties moeten de leerlingen een peerevaluatie invullen. Dit telt mee voor het eindpunt van de leerlingen.

Onderwerpen:

- De oprichting van het Mongoolse Rijk
- Politiek en samenleving
- Het Mongoolse leger
- Het dagelijkse leven en religie

Departement PXL-Education
Vildersstraat 5, 3500 Hasselt
Tel: +32 11 77 50 62
education@pxl.be
www.pxl.be

10.3.2 Lesvoorbereidingsformulier

Naam student: Vincent Leenaerts Opleidingsonderdeel: Geschiedenis Didactische oefening - BACHELORPROEF	Contactpersoon opleidingsinstelling Pedagoog: Tom.Janssen@pxl.be Vakdidacticus: John.Aelbrecht@pxl.be
---	--

Identificatie van de les School: PXL Hasselt Klas (+ aantal ln.): 3 ^{de} jaar Optie/Richting: ASO Vakmentor naam: / e-mailadres: / telefoon: /	Leervak: Geschiedenis Lesonderwerp: H10: Het Mongoolse Rijk, een historisch onderzoek. Datum: 29/08/2018 Lesuur: 1 Werkbundel Groepswerk Bijlagen: Weebly: Het Mongoolse Rijk
---	--

Situering in het leerplan

Zie bachelorproef-document (10.3 Situering in de eindtermen en leerplannen)

Informatie over de didactische beginsituatie

Praktisch (lokaal, materiaal, leraar, school,...)

Laptop en beamer zijn noodzakelijk.

Leerling (belangstelling, onderlinge relaties, leer- en gedragsproblemen)

N.V.T

Persoonlijke aandachtspunten

- Letten op mijn taal.
- Klasmanagment tijdens het groepswerk. Ervoor zorgen dat al de leerlingen actief bezig zijn.

Verwachte knelpunten (!) en differentiatie (inhoudelijk, organisatorisch,...) (vanaf 2^e jaar)

- 1 Er zijn 3 lessen voorzien voor het historisch onderzoek. Ervoor zorgen dat de leerlingen doelgericht tewerk gaan en niet teveel tijd verliezen.

Departement PXL-Education
Vildersstraat 5, 3500 Hasselt
Tel: +32 11 77 50 62
education@pxl.be
www.pxl.be

Doelstellingen

Kennis (K):

+ verwijzing naar nummer van leerplandoel en eventueel VOET

- K1: De leerlingen kunnen het Mongoolse Rijk situeren in tijd en ruimte.
- K2: De leerlingen kennen de verschillende Grote Khans en kunnen deze chronologisch ordenen.
- K3: De leerlingen kennen de belangrijkste kenmerken over de Mongoolse politiek en samenleving.
- K4: De leerlingen kennen de belangrijkste kenmerken over het Mongoolse leger.
- K4: De leerlingen kennen de belangrijkste kenmerken over het Mongoolse dagelijkse leven en religie.

Vaardigheden (V):

+ verwijzing naar nummer van leerplandoel en eventueel VOET

- V1: De leerlingen kunnen zelfstandig een poster analyseren en kenmerken afleiden.
- V2: De leerlingen kunnen websites raadplegen en doelgericht informatie opzoeken.
- V3: De leerlingen kunnen informatie uit kaarten, video's, teksten en foto's halen.
- V4: De leerlingen kunnen een selectie van kerninhouden maken uit de gevonden informatie.
- V5: De leerlingen kunnen de kerninhouden omzetten in een presentatie.

Attitudes (A):

+ verwijzing naar nummer van leerplandoel en eventueel VOET

- A1: De leerlingen kunnen in groepsverband samenwerken.
- A2: De leerlingen zijn bereid om zichzelf en hun groepsleden te evalueren.
- A3: De leerlingen werken doelbewust aan de opdracht.

Leermiddelen (voor leraar en leerling; handboeken, transparanten, werkblaadjes, cursus,...)

- Werkbundel: Het Mongoolse Rijk
- Weebly: <https://hetmongoolserijkbachelorproef.weebly.com/>
- Poster over het Mongoolse Rijk

Geraadpleegde bronnen (internet, bijkomende handboeken, handleidingen,...)

ZIE BIBLIOGRAFIE

Te noteren in de schoolagenda

H10: Historisch onderzoek: Het Mongoolse Rijk

LESUITWERKING				
Doelstelling n	Tijd	Didactische principes Werkvormen Materiaal	Activiteit leraar Vragen, bijvragen leraar • Activiteit leerlingen	!
Motivatiefase				
V1	LES 1	Motivatieprinc e Differentiatieprin cipe Aanschouwelijk heidsprincipe Activiteitsprinc e Individuele opdracht <u>Poster</u> <u>Kladblad</u> Groepswork	Leraar toont Poster over het Mongoolse Rijk (ZIE BIJLAGE !) De poster is een weergave van de belangrijkste kenmerken over het Mongoolse Rijk. Zo staat er een foto van Djengis Khan op, een kaart van het Mongoolse Rijk, een tijdsbalk, een yurt, een foto van het Mongoolse leger, enz... De titel "Het Mongoolse Rijk" is nog afgeplakt voor de leerlingen. De leerlingen weten in het begin van de les nog niet over welk onderwerp de poster gaat. De eerste opdracht is dat ze de middeleeuwse beschaving moeten afleiden uit de poster. De leerlingen nemen een kladblad en krijgen 2 minuten de tijd om 3 kenmerken op te schrijven die ze kunnen afleiden uit de poster en eventueel al kunnen situeren. De beginfase gebeurt individueel. Na 2 minuten zegt elke leerling kort zijn 3 kenmerken. Sommige leerlingen zullen makkelijk 3 kenmerken gevonden hebben, anderen zullen het moeilijker gehad hebben. Het doel van de beginfase is om te evalueren of de leerlingen toonbare kenmerken hebben kunnen afleiden uit de poster zonder te weten over welke beschaving het gaat. <ul style="list-style-type: none"> • Kunnen ze het afleiden dat het over het Mongoolse Rijk gaat? • Kunnen ze aan de hand van de kaart afleiden dat de beschaving zich situeert in Oost-Azië? • Kunnen de leerlingen aan de hand van de foto van Djengis Khan afleiden dat er een Aziatische man wordt afgebeeld? • Kunnen ze de typische yurten situeren? De leerlingen worden op basis van de beginsituatie ingedeeld. Leerlingen die goed scoorden op de beginoefening worden samen geplaatst met leerlingen die minder goed scoorden.	

<i>Uitvoeringsfase</i>			
K1 – K4 V2 - V5		Differentiatieprincipe Aanschouwelijkheidsprincipe Activiteitsprincipe	<p style="color: blue; margin: 0;">Introductie groepswork</p> <ul style="list-style-type: none"> De leerlingen gaan in groep samenzitten. De leraar deelt de werkbundels uit. Het groepswork wordt klassikaal overlopen. De leerlingen mogen de gsm al klaarleggen op de bank en de QR-code app opstarten (De leerlingen moesten de app tegen deze les downloaden in de App Store). Afspraken worden overlopen. <p>De groepjes kiezen elk een onderwerp over het Mongoolse Rijk na het lezen van de korte inleiding op de Weebly. De groepjes geven hun keuze door aan de leraar. Elke onderwerp moet minimaal eenmaal gekozen zijn. Wanneer elk groepje een onderwerp heeft mogen ze van start gaan. Ze proberen eerst zelfstandig een onderzoeksvraag te formuleren over het gekozen onderwerp. Wanneer ze deze hebben, laten ze de onderzoeksvraag controleren door de leerkracht. De leerkracht stuurt indien nodig bij. Ze vullen eerst de werkbundel in aan beginnen nadien aan de presentatie. Het is belangrijk dat de presentatie een antwoord geeft op de onderzoeksvraag.</p> <p style="color: blue; margin: 0;">Groepswork</p> <ul style="list-style-type: none"> De leerlingen werken in groepsverband en vullen de werkbundel in (enkel het gekozen onderwerp). De leerlingen kiezen zelf op welke manier ze de werkbundel invullen (verdelen van de taken of in groepsverband). De leerlingen laten de werkbundel door de leerkracht verbeteren en mogen nadien verderwerken aan de presentatie. Het is belangrijk dat de leerlingen zich aan de timing houden. De eerste les moet de werkbundel zeker klaar zijn en zijn ze al gestart met de presentatie. De 2de les krijgen ze nog een kwartier de tijd om aan de presentatie te werken (ook hebben ze thuis moeten werken aan de presentatie om het zeker af te krijgen!). <p><u>Taak leerkracht:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> De leerlingen ondersteunen waar nodig, zowel individueel als in groepje (de leraar als coach). Bij elk groepje meermaals langsgaan om te controleren of de opdracht lukt. Eventueel extra informatie geven indien de leerlingen dit vragen. De leerlingen stimuleren om een creatieve presentatie te maken!.

<p>K1 – K4 V2 - V5</p>	<p>LES 2 + LES 3</p>	<p>Differentiatieprincipe Aanschouwelijkheidsprincipe Activiteitsprincipe Differentiatieprincipe Presentatie (PPT, Prezi, ...)</p>	<p>Presentatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen werken een presentatie uit over het gekozen onderwerp. Het is belangrijk dat ze informatie leren selecteren en dit kunnen verwerken in een korte presentatie. • Het is belangrijk dat de leerlingen het werk goed verdelen en zeker iedereen aan bod komt. • Elk groepje krijgt 10 tot maximum 15 minuten per presentatie. Na elke presentatie krijgt het groepje een korte evaluatie door de leerkracht en eventueel door de medeleerlingen. 	
Afrondingsfase				
		<p>Activiteitsprincipe Differentiatieprincipe Peerevaluatie</p>	<p>Peerevaluatie</p> <p>De leerlingen krijgen elk 3 minuten de tijd om de peerevaluatie in te vullen. Ze evalueren zichzelf en de groepsleden aan de hand van de voorziene evaluatie in de werkbundel. De peerevaluatie wordt afgegeven aan de leraar en de punten worden verwerkt in het eindpunt van de leerlingen.</p>	

BORDSCHEMA

<p>Agenda: H10: Historisch onderzoek: Het Mongoolse Rijk</p>	<p>Zie poster motivatiefase in bijlage</p>	
--	--	--

10.3.3 Werkbundel leerlingen

Les 10

Historisch onderzoek: Het Mongoolse Rijk

1. Introductie

Beste leerlingen, welkom bij dit historisch onderzoek over het Mongoolse Rijk. Aan de hand van een ICT-groepswork zullen jullie de komende lessen het middeleeuwse Mongoolse Rijk bestuderen en presenteren.

Opdracht:

- Per groep gaan jullie een onderwerp over het Mongoolse Rijk bestuderen en nadien presenteren aan jullie klasgenoten. Elk groepje kiest één van onderstaande onderwerpen:
  - De oprichting van het Mongoolse Rijk
  - De Mongoolse politiek en samenleving
  - Het Mongoolse leger
  - Het dagelijkse leven in religie
- Elk groepje vult zijn onderwerp in de werkbundel in met behulp van de Weebly en eventueel andere websites indien nodig (vergeet niet eerst de inleiding tot het Mongoolse Rijk te lezen!)
- Wanneer de werkbundel ingevuld is gaan jullie een presentatie maken over het onderwerp. Denk goed na wat je in de presentatie laat zien, selecteren van inhoud is belangrijk. Elk groepje krijgt 10 minuten per presentatie, zorg dat iedereen aan bod komt!
- De keuze van presentatie mogen jullie zelf kiezen (PowerPoint, Prezi, fotocollage, mindmap, poster,...) Laat je creativiteit werken!
- Iedereen vult na de presentaties een peerevaluatie in. De evaluatie telt mee voor jullie eindpunt.

Scan de QR-code om naar de website te gaan! Link: <https://hetmongoolserijkbac.helorproef.weebly.com/>

Groepsverdeling:

- Elk groepje bestaat uit 3 tot 4 personen (de groepjes worden ingedeeld door de leerkracht).

Afspraken:

- Elk onderwerp moet aan bod gekomen zijn.
- Werk samen in groep, iedereen komt aan bod.
- Indien er vragen zijn, roep je de hulp van de leerkracht in.

2. De oprichting van het Mongoolse Rijk

Het Mongoolse Rijk situeert zich tussen 1206 en 1294. In 1294 viel het grote rijk in meerdere delen uiteen en spreekt men niet meer van één rijk onder één grote leider. Voor 1206 was er sprake van verschillende stammen en binnen deze stammen clans. Alles begon bij de Mongoolse stam onder leiding van Djengis Khan. Hij slaagde er in de Mongoolse stammen te verenigen en één groot Mongoolse Rijk op te richten.

1. Welk probleem deed zich voor tijdens de jeugd van Djengis Khan?

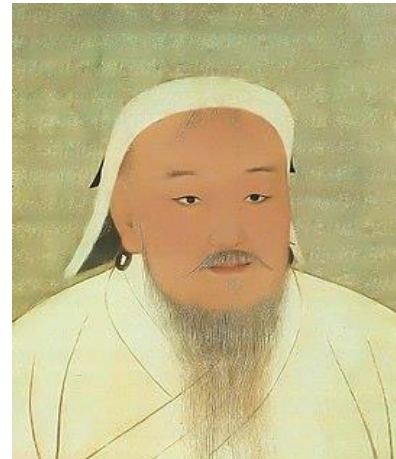
.....

.....

Hoe heeft Djengis Khan deze situatie kunnen ombuigen?

.....

.....

Afbeelding 53: Djengis Khan

2. Onder Djengis Khan kende het Mongoolse Rijk 4 belangrijke uitbreidingen. Welke?

.....

.....

Onder de tweede Grote Khan, Ögedei Khan, trokken de Mongolen op oorlogstocht naar Europa. Bestudeer de kaart 'Mongol Invasions of Europe' en beantwoord onderstaande vragen.

3. Welk Rijk heerste over West-Europa ten tijde van de Mongolen?

.....

Om Hongarije te bereiken stonden de Mongolen voor een uitdaging, welke?

.....

Waar vond de laatste grote veldslag plaats in Europa?

.....

4. Welk gebied wilde Möngke Khan veroveren?

.....

Wie werd na de verovering van dit gebied de khan en welke naam kreeg het?

.....

.....

Afbeelding 54: Möngke Khan

5. Waarom zijn de Mongolen nooit verder geraakt dan Damascus?

.....

6. Waar verbleef Koeblai Khan voornamelijk en hoe noemde hij zijn dynastie?

.....

7. Benoem de verschillende kanaten op onderstaande foto.

8. Rangschik de verschillende Grootkhans in chronologische volgorde.

- 1 Koeblai Khan
- 2 Guyuk Khan
- 3 Djengis Khan
- 4 Möngke Khan
- 5 Ögedei Khan
- 6 Töregene Khatun
- 7 Oghul Ghaymish Khatun

--	--	--	--	--	--	--

3. Politiek en samenleving

1. Wat betekenen onderstaande begrippen:

Clan:.....

.....

Bloedband:.....

.....

Nökör: .....

.....

2. Welke verandering pastte Djengis Khan in het leger toe?

.....

.....

3. Wat kan je concluderen over de positie van de vrouwen in het Mongoolse Rijk?

.....

.....

4. Tijdens het Mongoolse Rijk was er sprake van een Pax Mongolica, verklaar.

.....

.....

.....

.....

Afbeelding 55: Een Mongoolse munt.

5. Wat was het voordeel van de yam?

.....

.....

6. Welke veranderingen kwamen er onder Ghazan Khan in het Il-kanaat?

.....

.....

7. Hoe werden de Russische steden bestuurd in de Gouden Horde?

.....

.....

4. Het Mongoolse leger

1. Rangschik de verschillende militaire eenheden van klein naar groot en schrijf het juiste aantal bij de verschillende eenheden.

- 1. Tümen
- 2. Arban
- 3. Jagoen
- 4. Minghan

--	--	--	--

2. Wie waren de kesjig en welke status hadden zij binnen het Mongoolse Rijk?

.....

.....

.....

3. Wat was het voordeel van de Mongoolse paarden?

.....

.....

.....

Afbeelding 56: Kesjig

4. Wat was de specialiteit van de Mongolen tijdens veldslagen?

.....

.....

5. Welke belegeringsmachines gebruikten de Mongolen?

.....

6. Via welke beschaving kwamen de Mongolen in contact met vernieuwende technologieën?

.....

7. Bekijk de video over de strategie van het Mongoolse leger. Leg het principe van de geveinsde terugtocht uit aan de hand van het videofragment.

.....

.....

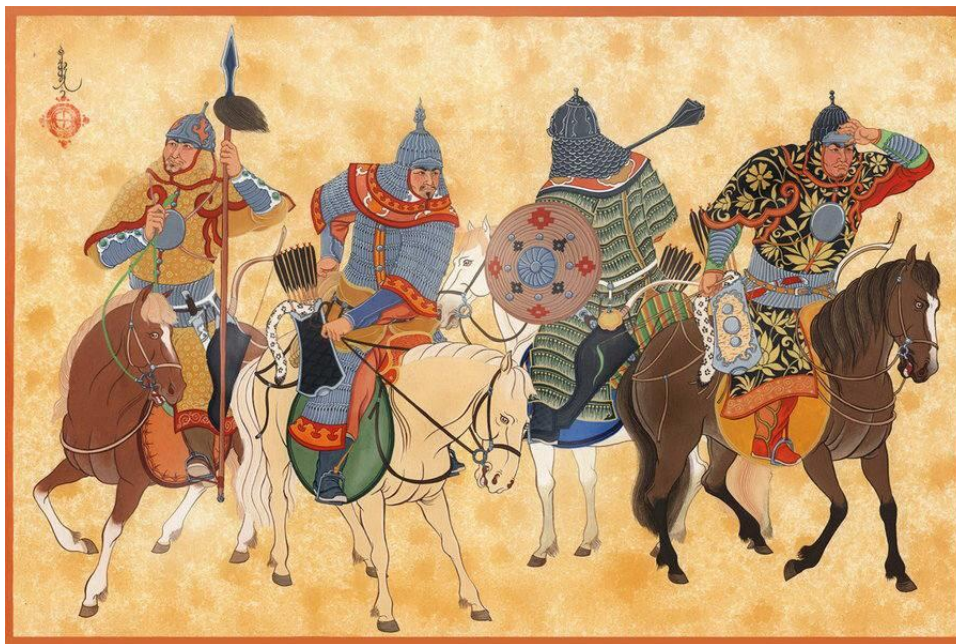
.....

.....

8. Waarom was het inlichtingennetwerk van cruciaal belang voor de Mongolen?

.....

.....

Afbeelding 57: Mongoolse verkenners

5. Het dagelijkse leven en religie

1. Waarom waren de Mongolen vee-nomaden?

.....
.....

2. Wat waren de voornaamste taken van de mannen?

.....
.....

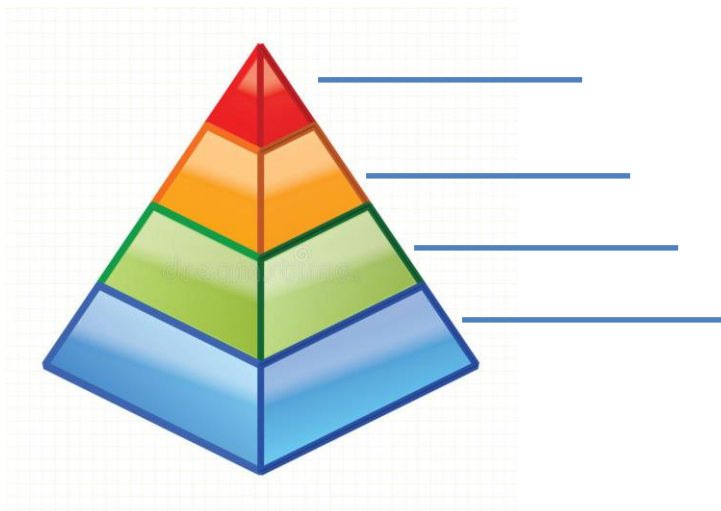
3. Waarom regelden gezinnen huwelijken tussen hun kinderen?

.....
.....

4. Hoe was het leven van de bevolking in de veroverde landen?

.....
.....

5. Koeblai Khan richtte in China vier klassen van burgers op. Noteer de verschillende klassen bij de piramide.

6. Wat was de functie van een sjamaan binnen het Mongoolse Rijk?

.....
.....

7. Welke benamingen kregen de christenen van de Kerk van het Oosten?

.....

8. Welke religie namen vele Mongolen aan binnen het Mongoolse Rijk?

.....

Afbeelding 58: De bekering van Guyuk Khan.

Peerevaluatie

- Evaluatieschaal: 1: zeer zwak
 2: zwak
 3: nipt voldoende
 4: goed
 5: uitstekend

Persoon 1 (jezelf):	1	2	3	4	5
Is makkelijk om mee samen te werken?					
Brengt positieve dingen aan bod tijdens het groepswork?					
Houdt zich aan de gemaakte afspraken in de groep?					
Heeft goed meeg geholpen tijdens het groepswork en deed wat van hem/ haar verwacht werd?					
Totaal score:	/20				

Persoon 2:	1	2	3	4	5
Is makkelijk om mee samen te werken?					
Brengt positieve dingen aan bod tijdens het groepswork?					
Houdt zich aan de gemaakte afspraken in de groep?					
Heeft goed meeg geholpen tijdens het groepswork en deed wat van hem/ haar verwacht werd?					
Totaal score:	/20				

Persoon 3:	1	2	3	4	5
Is makkelijk om mee samen te werken?					
Brengt positieve dingen aan bod tijdens het groepswork?					
Houdt zich aan de gemaakte afspraken in de groep?					
Heeft goed meeg geholpen tijdens het groepswork en deed wat van hem/ haar verwacht werd?					
Totaal score:	/20				

Persoon 4:	1	2	3	4	5
Is makkelijk om mee samen te werken?					
Brengt positieve dingen aan bod tijdens het groepswork?					
Houdt zich aan de gemaakte afspraken in de groep?					
Heeft goed meegewerkt tijdens het groepswork en deed wat van hem/ haar verwacht werd?					
Totaal score:	/20				

10.3.4 Werkbundel leerkrachten

Les 10

VERBETERSLEUTEL: Het Mongoolse Rijk

1. Introductie

Beste leerlingen, welkom bij dit historisch onderzoek over het Mongoolse Rijk. Aan de hand van een ICT-groepswork zullen jullie de komende lessen het middeleeuwse Mongoolse Rijk bestuderen en presenteren.

Opdracht:

- Per groep gaan jullie een onderwerp over het Mongoolse Rijk bestuderen en nadien presenteren aan jullie klasgenoten. Elk groepje kiest één van onderstaande onderwerpen:
  - De oprichting van het Mongoolse Rijk
  - De Mongoolse politiek en samenleving
  - Het Mongoolse leger
  - Het dagelijkse leven in religie
- Elk groepje vult zijn onderwerp in de werkbundel in met behulp van de Weebly en eventueel andere websites indien nodig (vergeet niet eerst de inleiding tot het Mongoolse Rijk te lezen!)
- Wanneer de werkbundel ingevuld is gaan jullie een presentatie maken over het onderwerp. Denk goed na wat je in de presentatie laat zien, selecteren van inhoud is belangrijk. Elk groepje krijgt 10 minuten per presentatie, zorg dat iedereen aan bod komt!
- De keuze van presentatie mogen jullie zelf kiezen (PowerPoint, Prezi, fotocollage, mindmap, poster,...) Laat je creativiteit werken!
- Iedereen vult na de presentaties een peerevaluatie in. De evaluatie telt mee voor jullie eindpunt.

Scan de QR-code om naar de website te gaan! Link: <https://hetmongoolserijkbac.helorproef.weebly.com/>

Groepsverdeling:

- Elk groepje bestaat uit 3 tot 4 personen (de groepjes worden ingedeeld door de leerkracht).

Afspraken:

- Elk onderwerp moet aan bod gekomen zijn.
- Werk samen in groep, iedereen komt aan bod.
- Indien er vragen zijn, roep je de hulp van de leerkracht in.

2. De oprichting van het Mongoolse Rijk

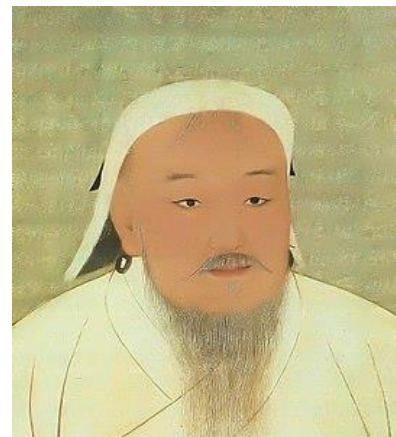
Het Mongoolse Rijk situeert zich tussen 1206 en 1294. In 1294 viel het grote rijk in meerdere delen uiteen en spreekt men niet meer van één rijk onder één grote leider. Voor 1206 was er sprake van verschillende stammen en binnen deze stammen clans. Alles begon bij de Mongoolse stam onder leiding van Djengis Khan. Hij slaagde er in de Mongoolse stammen te verenigen en één groot Mongoolse Rijk op te richten.

1. Welk probleem deed zich voor tijdens de jeugd van Djengis Khan?

Zijn vader stierf en hij werd op negenjarige leeftijd de nieuwe leider. De volgelingen van zijn vader lieten hem in de steek, nauwelijks in staat om te overleven.

Hoe heeft Djengis Khan deze situatie kunnen ombuigen?

Op zestienjarige leeftijd zocht hij allianties. Samen trokken ze ten oorlog en veroverden ze andere clans waardoor ze macht kregen.

Afbeelding 59: Djengis Khan

2. Onder Djengis Khan kende het Mongoolse Rijk 4 belangrijke uitbreidingen. Welke?

Westelijke Xia
Jin-dynastie
Kara-Kitan
Chorasmië

Onder de tweede Grote Khan, Ögedei Khan, trokken de Mongolen op oorlogstocht naar Europa. Bestudeer de kaart 'Mongol Invasions of Europe' en beantwoord onderstaande vragen.

3. Welk Rijk heerste over West-Europa ten tijde van de Mongolen?

Het Heilige Roomse Rijk

Om Hongarije te bereiken stonden de Mongolen voor een uitdaging, welke?

Ze moesten de Karpaten over.

Waar vond de laatste grote veldslag plaats in Europa?

Liegnitz in 1241

4. Welk gebied wilde Möngke Khan veroveren?

Perzië

Wie werd na de verovering van dit gebied de khan en welke naam kreeg het?

Zijn broer Hulagu. Hij vormde dit gebied om in het Il-kanaat.

Afbeelding 60: Möngke Khan

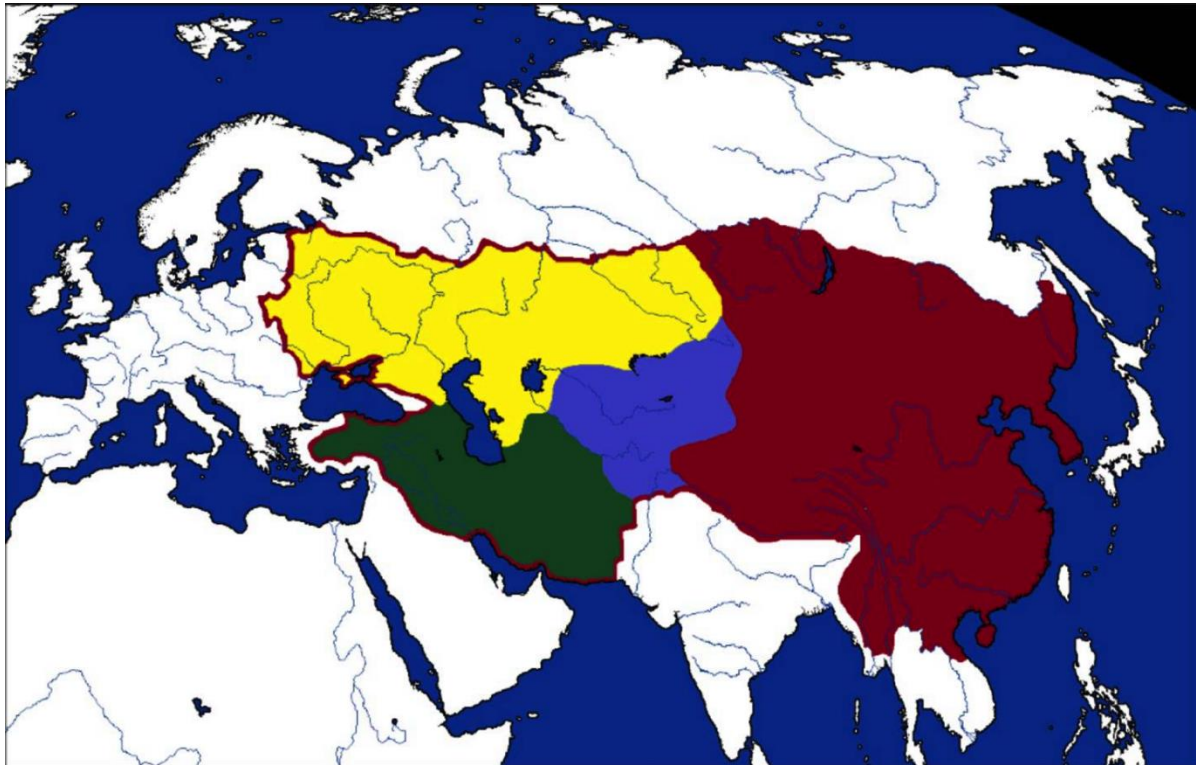
5. Waarom zijn de Mongolen nooit verder geraakt dan Damascus?

Ze werden verslagen door de Mamelukken en Hulagu moest terug naar Mongolië voor de verkiezing van de nieuwe Grote Khan.

6. Waar verbleef Koeblai Khan voornamelijk en hoe noemde hij zijn dynastie?

China en de Yuan-dynastie.

7. Benoem de verschillende kanaten op onderstaande foto.

8. Rangschik de verschillende Grootkhans in chronologische volgorde.

- 1 Koeblai Khan
- 2 Guyuk Khan
- 3 Djengis Khan
- 4 Möngke Khan
- 5 Ögedei Khan
- 6 Töregene Khatun
- 7 Oghul Ghaymish Khatun

3	5	6	2	7	4	1
---	---	---	---	---	---	---

3. Politiek en samenleving

1. Wat betekenen onderstaande begrippen:

Clan: Een groep verwante gezinnen dat als voornaamste doel hadden om samen te werken om te overleven.

Bloedband: een relatie binnen een clan of stam. Dit was een teken van loyaliteit tussen twee personen.

Nökör: een loyaal persoon van de leider. Nökör hoefde niet perse een bloedband te hebben.

2. Welke verandering pastte Djengis Khan in het leger toe?

Hij verspreidde soldaten van dezelfde stammen doorheen de verschillende eenheden. Dit om complotten te voorkomen.

3. Wat kan je concluderen over de positie van de vrouwen in het Mongoolse Rijk?

Geen actieve rol in de politiek behalve binnen de koninklijke familie. Vrouwen konden dienen als regentes nadat haar man stierf. Vele vrouwen waren herdersvrouwen

4. Tijdens het Mongoolse Rijk was er sprake van een Pax Mongolica, verklaar.

De Mongoolse Vrede. De Mongolen waren in staat om de veiligheid van de handelaars te garanderen doorheen het grote rijk. Handel was van cruciaal belang voor de Mongolen.

5. Wat was het voordeel van de yam?

Ruiters die de yam gebruikten konden zich over een korte tijd over verre afstanden verplaatsen.

Afbeelding 61: Een Mongoolse munt.

6. Welke veranderingen kwamen er onder Ghazan Khan in het Il-kanaat?

Hij brak met het Mongoolse Rijk. Hij beschouwde zichzelf niet meer als een deel van een groter Mongools Rijk.

7. Hoe werden de Russische steden bestuurd in de Gouden Horde?

Door lokale vorsten. De Mongolen hadden geen interesse om de Russische steden persoonlijk te bestuderen, ze verbleven liever op de steppe. Wel zochten ze eerbetoon van de lokale heersers.

4. Het Mongoolse leger

1. Rangschik de verschillende militaire eenheden van klein naar groot en schrijf het juiste aantal bij de verschillende eenheden.

1. Tümen
2. Arban
3. Jagoen
4. Minghan

2	3	4	1
---	---	---	---

2. Wie waren de kesjig en welke status hadden zij binnen het Mongoolse Rijk?

Een elitekorps dat instond voor de bescherming van de royale familie. Lid zijn van de kesjig werd beschouwd als een hoge eer en was alleen voor de meest betrouwbare krijgers.

3. Wat was het voordeel van de Mongoolse paarden?

Ze waren klein maar krachtig. Ze hadden een uitstekend uithoudingsvermogen.

Afbeelding 62: Kesjig

4. Wat was de specialiteit van de Mongolen tijdens veldslagen?

Ze waren in staat om uit alle richtingen pijlen te schieten. Dit werd van kinds af aan getraind. Ze waren meester in het boogschieten en paardrijden.

5. Welke belegeringsmachines gebruikten de Mongolen?

Trebuchets, katapulten, ballista's.

6. Via welke beschaving kwamen de Mongolen in contact met vernieuwende technologieën?

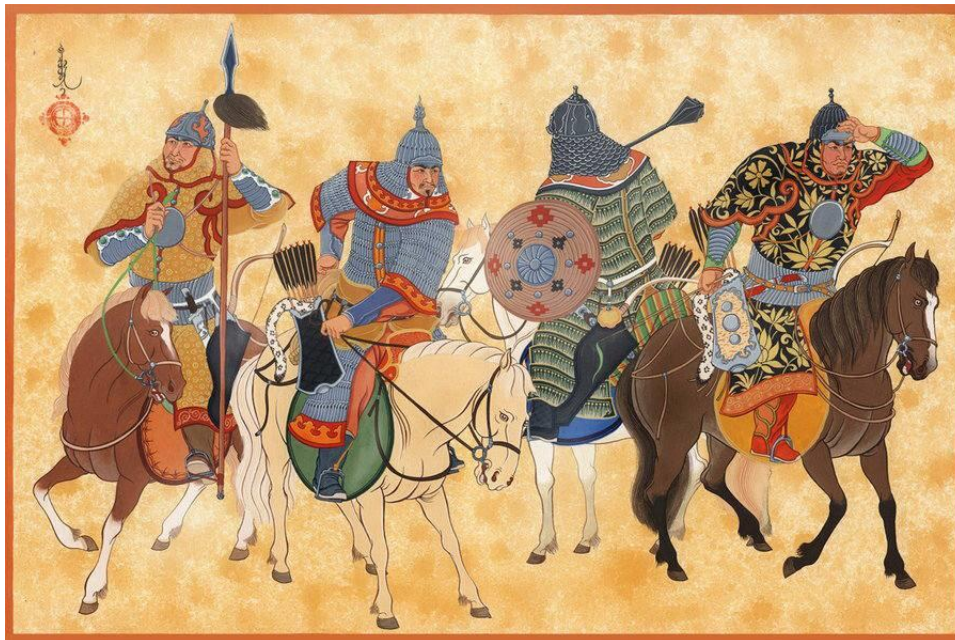
De Chinese beschaving.

7. Bekijk de video over de strategie van het Mongoolse leger. Leg het principe van de geveinsde terugtocht uit aan de hand van het videofragment.

Een kleine militaire eenheid trekt ten aanval tegen een groter leger. Op een gegeven moment trekt de kleine eenheid zich terug om de vijand mee te lokken om zich dan te laten verrassen door boogschutters. De vijand maken geen schijn van kans en worden neergeschoten.

8. Waarom was het inlichtingennetwerk van cruciaal belang voor de Mongolen?

Het landschap werd onderzocht op informatie. Het gaf een groot voordeel wanneer ze het vijandige terrein al kenden.

Afbeelding 63: Mongoolse verkenners

5. Het dagelijkse leven en religie

1. Waarom waren de Mongolen vee-nomaden?

Landbouw was bijna onmogelijk op de steppen door het ruwe weer en weinig regen. Een familie was voor zijn levensonderhoud afhankelijk van de dieren. Ze moesten rondtrekken zodat de kuddes genoeg gras hadden.

2. Wat waren de voornaamste taken van de mannen?

Soldaat zijn, jagen en gereedschap/ militaire uitrusting maken.

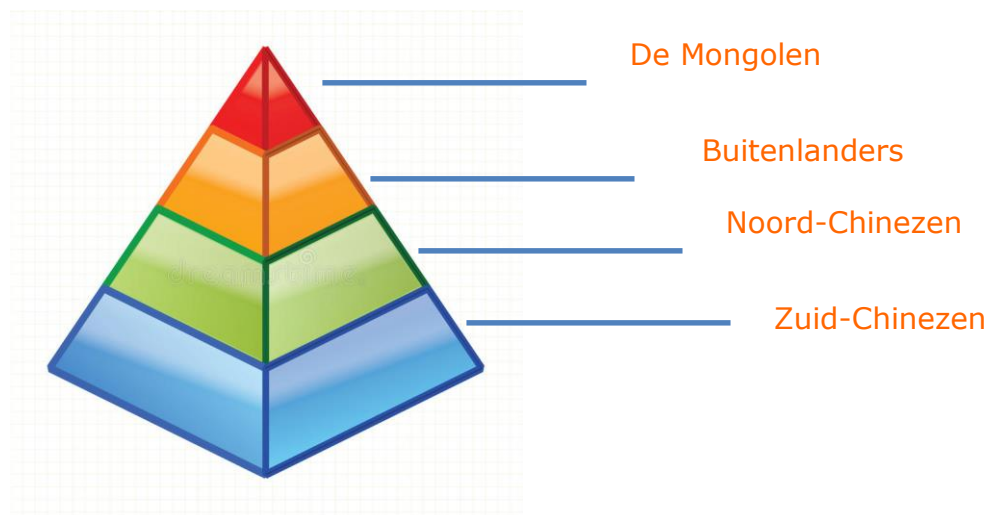
3. Waarom regelden gezinnen huwelijken tussen hun kinderen?

Om politieke banden te creëren.

4. Hoe was het leven van de bevolking in de veroverde landen?

Het merendeel van de bevolking leefde in armoede. Enkel mensen met bruikbare vaardigheden werden goed behandeld, de armen moesten belastingen betalen.

5. Koebilai Khan richtte in China vier klassen van burgers op. Noteer de verschillende klassen bij de piramide.

6. Wat was de functie van een sjamaan binnen het Mongoolse Rijk?

De sjamaan stond in contact met de doden. De sjamaan werd ook gezien als een arts. Hij bepaalde of de ziektes natuurlijk waren of dat hekserij de oorzaak was.

7. Welke benamingen kregen de christenen van de Kerk van het Oosten?

Nestorianen

8. Welke religie namen vele Mongolen aan binnen het Mongoolse Rijk?

De islam

Afbeelding 64: De bekering van Guyuk Khan.

Besluit

De weg naar het voltooide werk was niet altijd even gemakkelijk. Ik had de opdracht onderschat en stootte op een groot probleem: de beperkte Nederlandstalige bronnen over het Mongoolse Rijk. Bibliotheek na bibliotheek werden zonder succes bezocht, ook internetbronnen waren mager in aantal en inhoudelijke uiteenzetting. Ik ben de uitdaging aangegaan om voornamelijk Engelstalige bronnen te gebruiken en besloot om enkele boeken aan te schaffen.

Ondanks de grote, rijke geschiedenis van het Mongoolse Rijk was het niet mogelijk om elke inhoud uitgebreid te bestuderen. Voor een niet-westerse beschaving tussen 375 en 1500 is maar een tweetal, maximum drie lesuren voorzien, selecteren van kerninhouden was essentieel. Het was een uitdaging om het theoretisch gedeelte om te zetten naar een realistische hoeveelheid leerstof in de praktische verwerking. De keuze om een website te ontwikkelen, in combinatie met een presentatie door de leerlingen, heeft mij wat meer vrijheid gegeven. Op deze manier kan ik de leerlingen extra informatie geven via de website en gaf ik hen de opdracht om zelf de kerninhouden te selecteren.

Spijtig genoeg heb ik het ontwikkelde materiaal niet kunnen uittesten in de praktijk omdat de bachelorproef pas in augustus klaar was. Wel heb ik het vertrouwen dat de praktische verwerking tot een goed einde zou komen in de klaspraktijk. Doorheen mijn stageperiode heb ik meermaals werkbundels ontwikkeld waar ICT werd geïntegreerd. Door het ontwikkelen van een website als extra hulpmiddel, kan er tijd bespaard worden. De informatie is dan ook betrouwbaarder, dan wanneer de leerlingen zelf op zoek moeten naar informatie voor de presentatie.

Ik heb voornamelijk geleerd dat het maken van een degelijke planning op voorhand zeer belangrijk is om de bachelorproef zoals dit, tot een goed einde te kunnen brengen. Het bestuderen van Engelstalige boeken was een uitdaging voor mij wat erg tijdrovend was maar ik kan met voldoening zeggen dat het een interessante en leerrijke ervaring was om de bachelorproef te realiseren.

Literatuurlijst

Boeken

Brent, P. (1979). *Het Mongoolse Rijk: van Djengis Khan tot Timoer Lenk*. Helmond: Uitgeverij Helmond.

Burgan, M. (2009). *Empire of the Mongols*. New York: Chelsea House.

Goemans, A. & Steegen, A. (2015). *Differentiatie in de lessen aardrijkskunde: een haalbare kaart!*. Leuven: Uitgeverij Acco.

Heissig, W. (1980). *De Mongolen: Het 'barbaarse' ruitersvolk van de steppen*. Amsterdam/Brussel: H. Meulenhoff.

Lane, G. (2006). *DAILY LIFE in the MONGOL EMPIRE*. Indianapolis/Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc..

Man, J. (2014). *The Mongol Empire: Genghis Khan, his heirs and the founding of modern China*. Londen: Transworld Publishers.

Onon, U. (2001). *The Secret History of the Mongols: The life and times of Chingiss Khan*. Londen: RoutledgeCurzon Press.

Stewart, S. (2003). *In het Rijk van Dzjengis Khan*. Amsterdam: Uitgeverij Atlas.

Weatherford, J. (2005). *Genghis Khan and the making of the modern world*. Manhattan: Random House Usa Inc..

Internetbronnen

Acient Warriors, Warriors and Legends. (2013). Geraadpleegd op 14 december 2017, via (<https://www.warriorsandlegends.com/>)

Alvarez, S. (2014). *The Art of War under Chinggis Qahan (Genghis Khan)*. Geraadpleegd op 26 december 2017, via (<http://deremilitari.org/2014/06/the-art-of-war-under-chinggis-qahan-genghis-khan/>)

Gabriel, R. (z.j.). *Genghis Khan's Greatest General: Subotai the Valiant*. Geraadpleegd op 27 december 2017, via (https://books.google.be/books?id=XXWFca82UvYC&pg=PA66&lpg=PA66&dq=ho+pao+sieg e+weapon&source=bl&ots=b8fF1yzcBl&sig=91_rXh1_B9-m3DQ5W9eXwPDc-vY&hl=nl&sa=X&ved=0ahUKEwjpvJLQ8KrYAhXIY1AKHQ1rCSQQ6AEINjAF#v=onepage&q=ho%20pao%20siege%20weapon&f=false)

Geleijnssen, P. (2016). *Samenleving in het Mongoolse Rijk*. Geraadpleegd op 14 december 2017, via (<http://sieplex.com/article/samenleving-in-het-mongoolse-rijk>)

Hays, J. (2016). *Mongol army: tactics, weapons, revenge and terror*. Geraadpleegd op 21 december 2017, via (<http://factsanddetails.com/asian/cat65/sub423/item2696.html>)

Imperial, I., George, J., & Gallardo, J. (ongepubliceerd). *Genghis Khan and the Pax Mongolia*. Geraadpleegd op 7 december 2017, via (<https://gkpmnhd.weebly.com/the-pax-mongolia.html#>)

Kertsing, G. (2012). *Hoe de Mongolen een wereldrijk stichtten*. Geraadpleegd op 7 december 2017, via (<http://www.geschiedenisbeleven.nl/hoede-mongolen-een-wereldrijk-stichtten/>)
Mongoolse oorlogsvoering. (2006). Geraadpleegd op 14 december 2017, via (http://mediawiki.arts.kuleuven.be/geschiedenisjapan/index.php/Mongoolse_oorlogsvoering)

Morris, R. (2004). *The Mongols in world history*. Geraadpleegd op 14 december 2017, via (http://afe.easia.columbia.edu/mongols/figures/figu_geng_unity.htm)

Muser, B. (2013). *Het Mongoolse rijk en Dzjengis Khan*. Geraadpleegd op 26 december 2017, via (<https://kunst-en-cultuur.infonu.nl/geschiedenis/112064-het-mongoolse-rijk-en-dzjengis-khan.html>)

Spruijt, M. (2018). *Steppe Nomaden*. Geraadpleegd op 27 december 2017, via (<http://steppenomaden.nl/>)

Steppe versus Sown. (2015). Geraadpleegd op 7 december 2017, via (<http://www.worldhistory.biz/ancient-history/53678-steppe-versus-sown.html>)

Afbeeldingen

Bhagwat, M. (2016). *Mongol Empire*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/4rc2jp/mongol_empire_1260_1199x645/)

Borchardt, K. (z.j.). *Mongol Empire 1294*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.pinterest.com/pin/241294492508660781/?lp=true>)

Carpini, G. & Hildinger, E. (1996). *The Story of the Mongols Whom We Call the Tartars*, pp. 52. Boston: Branden.

Carpini, G. & Hildinger, E. (1996). *The Story of the Mongols Whom We Call the Tartars*, pp. 75. Boston: Branden.

Darughachi. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://en.wikipedia.org/wiki/Darughachi>)

Deel (clothing). (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via ([https://en.wikipedia.org/wiki/Deel_\(clothing\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Deel_(clothing)))

Drozdo, A. (z.j.). *Buddha statue in Karakorum*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://www.123rf.com/photo_95079873_buddha-statue-in-karakorum-erdenzuu-monastery-mongolia.html)

Dulam, B. (2007). *Transmission and source of Prophecy in Contemporary Mongolia*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://mongolianhistory.blogspot.com/2007/05/transmission-and-source-of-prophecy-in.html>)

DWD. (2017). *The Battle of Legnica (1241)*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://attwiw.com/2017/04/09/today-in-european-history-the-battle-of-legnica-1241/>)

Dzjengis Khan. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://nl.wikipedia.org/wiki/Dzjengis_Khan)

Echevarria, I. (z.j.). *The Mongol dynasty*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://thetmongolschina.weebly.com/military.html>)

Fusco, J. (2016). *Was Marco Polo a 'knight' in the court of Kublai Khan?* Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://www.john-fusco.com/was-marco-polo-a-knight-in-the-court-of-kublai-khan/>)

Genghis Khan (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Genghis_Khan)

Genghis Khan's Family Tree. (z.j.) Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<http://ringmar.net/irhistorynew/index.php/introduction-4/from-temujin-to-genghis-khan/genghis-khans-family/>)

Goemans, A. & Steegen, A. (2015). *Differentiatie in de lessen aardrijkskunde: een haalbare kaart!*, pp. 34. Leuven: Uitgeverij Acco.

Hand cannon from the Mongol Yuan Dynasty. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.pinterest.com/pin/118078821458680715/?lp=true>)

Harsch, M. (2011). *Review: Khan: Empire of silver*. Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<http://ancientbooks.blogspot.com/2011/04/review-khan-empire-of-silver-by-conn.html>)

Hays, J. (2008). *Mongol Army: Tactics, Weapons, Revenge and Terror*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://factsanddetails.com/asian/cat65/sub423/item2696.html>)

Horsing around! Snaps show Mongolian nomads saddling up. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.catersnews.com/stories/amazing/horsing-around-snaps-show-mongolian-nomads-saddling-up-on-adorable-horses/>)

Il-Kanaat. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Il-kanaat>)

Jarlig. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://en.wikipedia.org/wiki/Jarlig>)

Kanaat van Chagatai. (z.j.). Geraadpleegd op 30 augustus 2018, via (https://nl.wikipedia.org/wiki/Kanaat_van_Chagatai)

Lagnese, L. (z.j.). *Trebuchet*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.pinterest.com/pin/733101645563275149/?lp=true>)

Lane, G. (2006). *DAILY LIFE in the MONGOL EMPIRE*, pp. 142. Indianapolis/Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc..

Marco Polo's caravan. (2018). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.alamy.com/stock-photo-marco-polos-caravan-in-an-illustration-from-the-catalan-atlas-circa-104002352.html>)

Matos, T. (2017). How did the Mongols create the world's largest land empire? Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.quora.com/How-did-the-Mongols-create-the-world%E2%80%99s-largest-land-empire>)

Medieval Kingdoms: Total War. (2014). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.moddb.com/mods/medieval-kingdoms-total-war/images/new-mongolian-unit-cards>)

Mongol Bow. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Mongol_bow)

Mongol Invasion of Europe under Subutai. (2013). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/19aaze/mongol_invasions_of_europe_under_subutai_12231242/)

Mongol Invasion of Japan (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://epicworldhistory.blogspot.com/2012/10/mongol-invasions-of-japan.html>)

Mongol Empire before 1259. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://helloworldciv.com/blog/genghis-khan-the-military-genius>)

Mongolian Report Maps. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (http://www.drben.net/Mongolia_Report/Sources/Mongolia_Maps/Satl/Mongolia-SatelliteImageMaps-Index.html)

Mongols Vladimir (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mongols_vladimir.jpg)

Morgan, D. (2007). *The Mongols*, pp. 42. Hoboken, New Jersey: Blackwell Publishing.

Moxibustie (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Moxibustie>)

Nestorian Cross (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Nestorian_cross)

Nomad's Day Festival Program. (2015). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.selenatravel.com/59/the-nomads-day-festival>)

Sanchez, J. (z.j.). *13th century Mongol soldiers.* Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.pinterest.com/pin/422282902539580209/?lp=true>)

Onon, U. (2001). *The Secret History of the Mongols: The life and times of Chingiss Khan.* Londen: RoutledgeCurzon Press.

Paiza. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://en.wikipedia.org/wiki/Paiza>)

Rashid al-Din. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://nl.wikipedia.org/wiki/Rashid_al-Din)

Second Mongol invasion in Hungary. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://www.google.be/search?q=mongols+in+hungary&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiWt-7YtPTcAhUOmrQKHUzpd4gQ_AUICigB#imgsrc=xs4-vG_Z1z1BIM:)

Siege of Moscow (1382). (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via ([https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Moscow_\(1382\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Moscow_(1382)))

Song Dynasty (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Song_dynasty)

Spruijt, M. (2018). *Steppe Nomaden*. Geraadpleegd op 27 december 2017, via (<http://steppenomaden.nl/>)

The Mongol Empire (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://sites.google.com/site/mongolempireworldhistorybc/home/trade>)

The Mongols in World History. (2004). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://afe.easia.columbia.edu/mongols/index.html>)

The Trade Routes of the Silk Road. (2018). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://worldhistory.us/ancient-history/the-trade-routes-of-the-silk-road-linking-ancient-empires.php>)

Thompson, A. (2014). *The Mongol Army*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.slideshare.net/fruittingles2605/mongols-weapons>)

What is Mongolian Ger? (2006). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.amicusmongolia.com/news-blog/63-mongolia-ger-mongolia-yurt.html>)

What Made the Mongol Army so Successful? (2008). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.historyonthenet.com/what-made-the-mongol-army-so-successful/>)

Yesükhei. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Yes%C3%BCkhei>)

Youtube. (2016). *Genghis Khan – Rise of Mongol Empire*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://www.youtube.com/watch?v=XAFnxV2GYRU&t=1690s>)

Yuan-dynastie. (z.j.). Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Yuan-dynastie>)

Zeeming, M. (2016). *China days 13 and 14*. Geraadpleegd op 3 augustus 2018, via (<http://www.michaelzeeming.com/2016/03/china-days-13-and-14-shanghai.html>)

Geraadpleegde werken

Boeken

- Burgan, M. (2009). *Empire of the Mongols*. New York: Chelsea House Publishers.
- Carpini, G. & Hildinger, E. (1996), *The Story of the Mongols Whom We Call the Tartars*. Boston: Branden.
- Marschall, R. (1993). *Opkomst en ondergang van het Mongoolse keizerrijk: van Chinggis Khan tot Koebilai Khan*. Baarn: Teleac/not.
- Webb, K. (2014). *History NSW Syllabus for the Australian Curriculum Year 8 stage 4*, pp. 307-331. Cambridge: Cambridge University Press.

Internetbronnen

- Argun*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Arghun>)
- Ata-Malik Juvayni*. (z.j.) Geraadpleegd op 27 december 2017, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Ata-Malik_Juvayni)
- Clothing, Weapons and Armour*. (2015). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<http://www.worldhistory.biz/sundries/14801-clothing-weapons-and-armour.html>)
- Darughachi*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<https://en.wikipedia.org/wiki/Darughachi>)
- First Mongol invasion of Burma*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via ([https://en.wikipedia.org/wiki/First_Mongol_invasion_of_Burma#Border_war_\(1277%E2%80%931278\)](https://en.wikipedia.org/wiki/First_Mongol_invasion_of_Burma#Border_war_(1277%E2%80%931278)))
- Horse culture in Mongolia*. (2016). Geraadpleegd op 20 december 2017, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Horse_culture_in_Mongolia)
- Koninkrijk Campa*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://nl.wikipedia.org/wiki/Koninkrijk_Champa)
- Levin, J. (2013). *The Mongol Siege Machines*. Geraadpleegd op 26 december 2017, via (<https://prezi.com/jvxpel0zlm20/the-mongol-siege-machines/?webgl=0>)
- Mandal, D. (2016). *The Mongols Withdrew From Central Europe Possibly Because of Localized Climatic Changes*. Geraadpleegd op 23 juli 2018, via (<https://www.realmofhistory.com/2016/05/28/mongols-retreated-europe-climatic-changes/>)
- Mongol conquest of Khwarezmia*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Mongol_conquest_of_Khwarezmia#cite_note-50)
- Mongol conquest of the Jin dynasty*. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Mongol_conquest_of_the_Jin_dynasty#Han_Chinese_defectors)

Mongol Empire. (2015). Geraadpleegd op 23 juli 2018, via (http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Mongol_Empire)

Mongol military tactics and organization. (2015). Geraadpleegd op 14 december 2017, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Mongol_military_tactics_and_organization)

Mongol People. (z.j.). Geraadpleegd op 20 december 2017, via (<https://www.britannica.com/topic/Mongol>)

Muhammed II of Khwarezm. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Muhammad_II_of_Khwarezm)

Naimanen. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Naimanen>)

Sartor, V. (2007). *Traditional Mongolian Medicine in China.* Geraadpleegd op 2 januari 2018, via (<http://www.china.org.cn/english/China/219076.htm>)

Slag bij Ain Jalut. (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Ain_Jalut)

Tabaqat-i Nasiri (z.j.). Geraadpleegd op 27 december 2017, via (https://en.wikipedia.org/wiki/Tabaqat-i_Nasiri)

The Mongol Hordes. (2016). Geraadpleegd op 27 december 2017, via (<http://warfarehistorynetwork.com/daily/military-history/the-mongol-hordes/>)

The Mongol Empire. (2007). Geraadpleegd op 30 juli 2018, (http://www.allempires.com/article/?q=The_Mongol_Empire)

Toluid Civil War (z.j.). Geraadpleegd op 30 juli 2018, via (<https://www.revolvy.com/page/Toluid-Civil-War>)

Vajda, E. (z.j.). *The Mongols.* Geraadpleegd op 20 december 2018, via (<http://pandora.cii.wvu.edu/vajda/ea210/mongol.htm>)

Bijlagen

Bijlage 1: Poster motivatiefase

Bijlage 2: Schermafdrucken website Weebly

INTRODUCTIE

Beste leerlingen, welkom bij dit historisch onderzoek over het Mongoolse Rijk. Aan de hand van een groepswerk zullen jullie in de komende lessen het middeleeuwse Mongoolse Rijk bestuderen. Elk groepje kiest één van onderstaande onderwerpen. Lees onderstaande inleidende teksten en kies een onderwerp waar jullie het onderzoek over willen doen. Vooraleer jullie aan de slag gaan, lezen jullie eerst de inleiding tot het Mongoolse Rijk.

Caïn as !

(heel succes !)

INLEIDING TOT HET MONGOOLE RYK

Wie zijn de Mongolen en waar situeren zij zich? Voor elk onderzoek is het belangrijk om over een goede voorkeurs te beschikken.

GA

DE OPRICHTING VAN HET MONGOOLE RYK

In dit onderdeel worden de verschillende Grote Khans besproken die aan de basis stonden van de uitbouw van het grote Mongoolse Rijk.

GA

POLITIEK EN SAMENLEVING

Hoe werd de politiek georganiseerd in het Mongoolse Rijk? Welke noodzakelijke veranderingen voerde Djergis Khan en zijn opvolgers in?

GA

HET MONGOOLE LEGER

Eén van de belangrijkste aspecten van het Mongoolse Rijk: het leger. Het superieure leger lag aan de basis van de Mongoolse veroveringen. Leer meer over de soldaten, uitrustingen en tactieken.

GA

HET DAGELIJKE LEVEN EN RELIGIE

Wat deden de Mongolen in het dagelijkse leven en hoe overleefden ze? Omdat het rijk zo groot was, was de situatie in elk gebied anders en kwamen ze in contact met verschillende religies.

GA

HOME

MAAK EEN GRATIS WEBSITE.

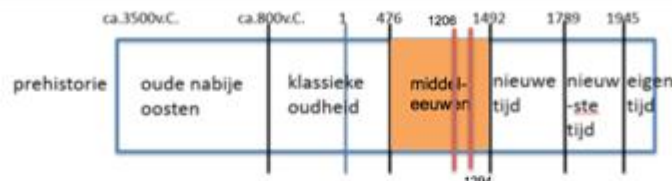
AANGESTUURD DOOR **weebly**

Voor je begint aan het onderzoek, is het belangrijk om je eerst in te lezen over het onderwerp. Zonder voorkennis ga je niet optimaal teverkeer kunnen gaan. Leer hieronder wat meer over wie de Mongolen waren, waar zij zich situeerden en een korte geschiedenis over het ontstaan van de Mongolen.

SITUERING VAN HET MONGOOLE RIJK

Het Mongoolse Rijk speelt zich in de late middeleeuwen af. In dit historisch onderzoek bespreken wij meer bepaald de periode van de oprichting van het rijk (1206) tot de opsplitsing van het rijk in verschillende kanaten (1294). Het begon allemaal bij Djengis Khan, de eerste Mongoolse khan. Hij slaagde erin om alle Mongoolse stammen te verenigen tot één grote stam waarvan hij uiteindelijk de leider werd. Vanaf dat moment breidde het rijk zich sterk uit en groeide het Mongoolse Rijk uit tot het belangrijkste rijk in de middeleeuwen.

DE LIGGING VAN HET MONGOOLE RIJK

Het traditionele thuisland van de Mongolen ligt aan de oostkant van de Centraal-Aziatische steppen. Het gebied wordt meestal aangeduid als de Euraziatische steppen. Het immense Centraal-Aziatische plateau dat begrensd werd door de Altai en Tian Shan bergketens in het westen en door de Grote Sjingan in het oosten, was de thuisbasis van de Mongoolse stammen.

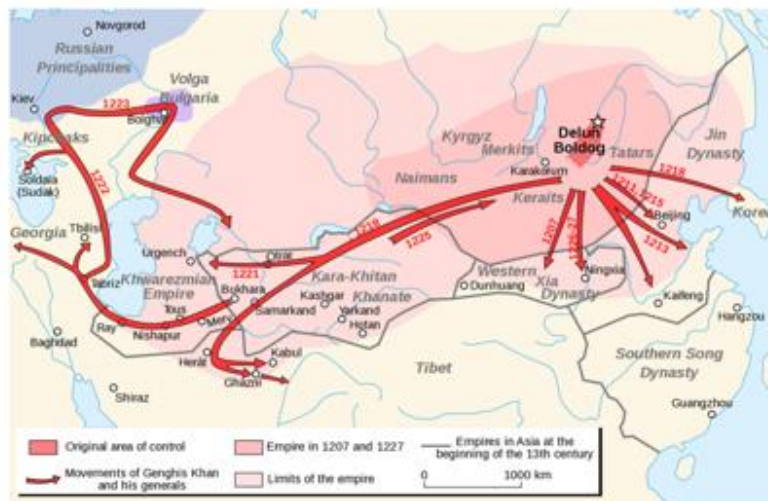

Degenen die op de steppen woonden waren pastorale nomaden en jagers. Hun manier van leven zorgde ervoor dat ze afhankelijk waren van de nomadische levensstijl, telkens op zoek naar water en gras. De nomaden waren voortdurend onderweg, voortdurend alert op veranderingen in het milieu, het klimaat en de mens om hen heen en voortdurend voorbereid op gevaar en bedreigingen. Het klimaat kon hard zijn met korte zomers en extreem koude winters.

Oorlogen zorgden voor gebiedsuitbreidingen. Het Mongoolse Rijk vergrootte razendsnel en palmde heel centraal-Azië in. De Mongolen zijn zelfs tot Europa geraakt en hadden heel Perzië onder controle. Het Mongoolse Rijk staat bekend als het tweede grootste rijk ooit.

Onderstaande kaart vertoont de uitbreidingen onder Djengis Khan. Zijn opvolgers zouden vervolgens het rijk nog verder uitbreiden.

De expansie van het Mongoolse Rijk onder Dzagis Khan

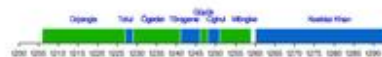

De evolutie van het Mongoolse rijk in de middeleeuwen. In 1294 was er een officiële splitsing van het Mongoolse Rijk in 4 delen: De Gouden Horde (geel), het Ilkhanaat (groen), het Chagatai kanaat (bruin) en het de Yuan-dynastie (paars).

DE KHAN

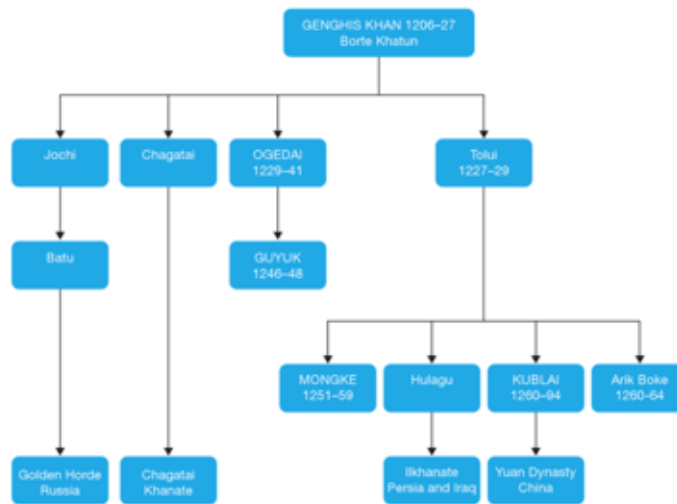
De grote leiders van het Mongoolse Rijk werden khans genoemd. Er was altijd één grote khan die heerste over het volledige Mongoolse Rijk. Na verloop van tijd werd het Mongoolse rijk opgedeeld in verschillende vorstendommen die kanaten genoemd werden. Elk kanaat had een khan als leider.

Doorheen het Mongoolse Rijk zijn er verschillende Grote Khans geweest. Onderstaande tijdlijn geeft de belangrijkste khans weer.

De Grote Khans van het Mongoolse Rijk

De stamboom geeft de familie van Djengis Khan aan. Het was een grote familie en niet iedereen is ooit Grote Khan geweest. Elke tak van de familie had zijn eigen kanaat binnen het Mongoolse Rijk. Na verloop van tijd zou het grote Rijk opsplitsen en zouden de kanaten zelfstandig tewerk gaan.

De stamboom van Dzagis Khan. Onder zijn zonen en kleinzonen werd het rijk opgedeeld in verschillende kanaten.

Het Mongoolse rijk situeert zich tussen 1206 en 1294. In 1294 viel het grote rijk in meerdere delen uiteen en spreekt men niet meer van één rijk onder één grote leider. Voor 1206 was er sprake van verschillende stammen en binnen deze stammen clans. Alles begon bij de Mongoolse stam onder leiding van Djengis Khan. Hij slaagde er in de Mongoolse clans en stammen te verenigen en één groot Mongoolse rijk op te richten.

HET BEGIN: DJENGIS KHAN (1206-1227)

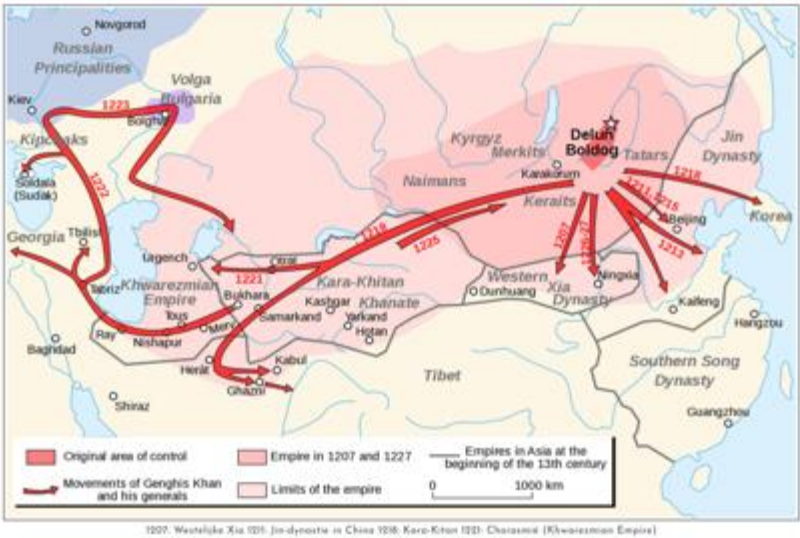
Alles begon bij Temüjin (echte naam van Djengis Khan). Temüjin was de zoon van Yesükhei, de leider van de forgojn clan. Op negenjarige leeftijd stierf zijn vader waardoor Temüjin de nieuwe leider werd. Maar de mannen die onder Yesükhei hadden gediend wilden geen jongen volgen en lieten Temüjin en zijn familie in de steek, nauwelijks in staat om te overleven. Maar toen Temüjin 16 jaar was stond hij op als leider en sloot hij een belangrijke alliantie met Toghril, een vroegere bloedbroeder van zijn vader, en Jamuka, zijn bloedbroeder. Samen trokken ze ten oorlog tegen tegenwerkende clans. Ze verkregen veel prestige op de Mongoolse steppen en samen brachten ze de Mongoolse clans bij elkaar tot één grote stam. Maar er ontstonden ruzies, beiden hadden andere ambities en wilden afleest regeren. De bloedband werd verbroken en ze werden elkaars rivalen. Temüjin verdoog het leger van Jamuka en steeds meer clans sloten zich bij Temüjin aan. Temüjin ging verder en versloeg of verenigde andere stammen op de Mongoolse steppen. Dit leidde tot een bijeenkomst door alle stamhoofden in 1206, genaamd een khoriltai. De Mongoolse leiders maakten van Temüjin hun hoogste leider en gaven hem de titel: Djengis Khan.

Djengis Khan

EXPANSIES ONDER DJENGIS KHAN

Djengis geloofde dat hij door de Mongoolse god (Teb Tenggeri) gekozen was om over de wereld te regeren. Hij was er al in geslaagd om de verschillende Mongoolse clans en stammen te verenigen maar tijdens zijn regeringsperiode raakte hij verweekeld in oorlogen met naburige rijken. Hij was geroezucht de naburige ruzies te veroveren om zo zijn rijkdom en macht te vergroten. Met behulp van zijn militaire krachten ging hij op pad om deze geteelden te veroveren. Gedurende zijn regeringsperiode ging Djengis Khan op oorlogspad naar 4 naburige rijken.

Zijn eerste oorlogscampagne was naar de Westelijke Xia in 1207. De verovering van dit gebied gebeurde vlot. In plaats van de confrontatie aan te gaan met Djengis Khan, accepteerden de heersers van de Westelijke Xia de heerschappij van Djengis Khan.

Djengis Khan begon zijn invasie van de Jin-dynastie in 1211. Wat normaal alleen maar plundertochten moesten zijn, escaleerde uiteindelijk tot volledige invasies. De Mongoolse aanwezigheid mondde al snel uit in een machtsvername. Enkele jaren later veroverden de Mongolen de hoofdstad Peking. Ondanks het verlies van de hoofdstad lieven de Jin-heersers vechten. Maar de Mongolen veroverden uiteindelijk het hele gebied.

In 1218 richtte Djengis Khan zijn aandacht op Kara-Kitan. De huidige heerser van dit gebied was een onvluchte Mongool (Kuchlug) van Djengis zijn heerschappij. Djengis verwachtte veel tegenstand maar wanneer Djengis het gebied binnentijd werd hij onverwachts verwelkomd door het volk. Blijkbaar had Kuchlug een lokale prins vermoord en mocht het volk de Islam niet meer

beoefenen. Kuchlug werd uiteindelijk door de Mongolen geëxecuteerd waardoor Kara-Kitan snel in handen viel van de Mongolen.

Het steeds groter wordende Mongoolse Rijk grensde nu aan Chorasmië, een islamitisch rijk. De heerser van dit rijk was sultan Mohammad II. In 1218 werden honderden Mongoolse kooplieden vermoord maar de sultan weigerde om een verantwoordelijke gouverneur te straffen. Djengis Khan eiste dat hij de gouverneur zou straffen maar Mohammed II weigerde en vermoordde vervolgens één van Djengis zijn ambassadeurs. Djengis bereidde zijn troepen vervolgens voor om ten oorlog te trekken.

Djengis Khan had een leger van ongeveer 200.000 soldaten gerekruteerd. De Chorasmiëden hadden een groter leger maar ondanks het grotere leger wilde Mohammad II de Mongolen niet ontmoeten op het open slagveld omdat de Mongolen hierin superieur waren. Om een open strijd te vermijden verdeelde de sultan zijn troepen in verschillende steden over zijn rijk maar zo werden ze een gemakkelijker doelwit. Djengis versloeg de Chorasmiëden uiteindelijk in 1223.

DE DOOD VAN DJENGIS KHAN

Djengis Khan stierf in 1227. Over de doodsoorzaak bestaan er vele legendes maar waarschijnlijk is hij gewoon gestorven aan de gevolgen van verwondingen opgelopen na het vallen van zijn paard. Met de dood van Djengis Khan stierf de eerste grote Mongoolse Khan. Djengis Khan was verantwoordelijk voor de vereniging van de verschillende Mongoolse stammen en vervolgens voor de forse uitbreiding van het Mongoolse Rijk tot danver. De begraafplaats van Djengis Khan is tot vandaag nog altijd een mysterie.

De list van Djengis Khan omringd met zijn mannen

DE TWEEDE GROTE KHAN: ÖGEDEI KHAN (1229-1241)

Twee jaar na de dood van Djengis Khan verkoren de Mongoolse stamhoofden Djengis zijn derde zoon, Ögedei, als nieuwe Grote Khan. Ögedei's broers en neven verkregen grondgebied binnen het Mongoolse Rijk dat zij mochten besturen. Tolui verkreeg de traditionele Mongoolse thuislanden, Chaghtai verkreeg enkele landen in Centraal-Azië en de zoon van zijn broer Jochi, Batu, verkreeg het westen van rijk (Zuid-Rusland). Ögedei had ook zijn eigen district dat uit delen van Rusland en China bestond. Over dit gebied had hij directe controle maar omdat hij de nieuwe Grote Khan van het Mongoolse Rijk was bleef zijn graag over de rest van het rijk gelden.

Ögedei Khan.

EXPANSIES IN HET WESTEN ONDER ÖGEDEI KHAN

Ögedei hield een vergadering met zijn familie en loyale kompanen. De Mongolen maakten zich klaar om op verschillende fronten te vechten. In het zuidwesten wilde Chaghtai de Mongoolse controle over het land versterken, in het oosten wilde Ögedei het rijk uitbreiden tot verder in China en in het noorden wilde Batu een nieuwe oorlogscampagne in Rusland opstarten. De opmars in Rusland was de eerstvolgende en belangrijkste campagne tijdens Ögedei zijn bewind. Batu en een Mongoolse generaal Subedei maakten zich klaar om de oorlogscampagne te leiden.

De kaart vertoont de Mongoolse invasie in Europa. Kunnen jullie de kaart ontleden en de bijhorende vragen in de werkbundel oplossen?

Analyseer aandachtig de kaart en gebruik de legende!

EEN KORTE HEERSCHAPPIJ DOOR TWEE KHATUNS EN GUYUK KHAN (1241-1251)

De nakomelingen van Džingis Khan hadden vier jaar nodig om hun volgende leider te kiezen. Gedurende deze periode viel Ögedei's vrouw Töregene in als khatun of regentes. Ondanks tegenstand van onder meer Batu, slaagde Töregene er uiteindelijk in om haar zoon Guyuk verkozen te krijgen als de nieuwe Grote Khan. Deze verkiezing zorgde voor spanningen tussen de neven Batu en Guyuk. Ze stonden op het punt om in oorlog te gaan tegen elkaar maar voor Guyuk zijn aantval kon inzetten stierf hij in 1248.

Drie jaar lang diende Guyuks vrouw, Oghai Ghaymish, als regentes. Omwille van de voorafgaande ruzies tussen Guyuk en Batu, ontstond er een complot binnen de adellijke familie. Batu organiseerde zelf een khariltai op zijn eigen grondgebied om de nieuwe khan te kiezen. Hierbij nomineerde hij een andere neef, Möngke, als Grote Khan. De verkiezing verkreeg veel tegenstand van de families van Ögedei omdat ze het niet als wettig beschouwden maar uiteindelijk verkreeg Möngke de titel van Grote Khan. Er lieven enkele vorsten zich inzetten tegen het besluit maar Möngke Khan handelde resoluut, hij executeerde zijn tegenstanders.

Töregene Khatun met de zijde van haar man, Ögedei Khan.

Guyuk Khan

DE VIERDE GROTE KHAN: MÖNGKE KHAN (1251-1259)

Voorafgaande khans breidden het rijk verder uit naar het westen (Europa), noorden (Rusland) en oosten (China). Nu was het de beurt aan Möngke Khan, hij verkooos om het Mongoolse rijk uit te breiden in Zuidwest-Azië, Perzië. Zijn broer Hulagu leidde deze expansies.

De troepen van Hulagu trokken als overwinnaars doorheen Perzië (Iran). De grote angstvalligste troepensterkte van de Mongolen zorgde ervoor dat steden overwonnen werden of zich gewoon overgaven. Hulagu werd de khan van dit gebied en vormde het om in het Il-kanaat.

De eerste uitdaging voor de Mongolen was er bij Bagdad in 1258. Hulagu raadde de leider (Al-Musta'sim) aan om een slachtpartij te vermijden maar ze weigerden. Hogevoelg trokken de Mongolen ten oorlog.

De belegering van Bagdad door de Mongolen

Bagdad beschikte over een troepensterkte van 50.000 soldaten maar deze troepen waren slecht uitgerust en slecht gedisciplineerd. De Mongolen begonnen hun belegering op 29 januari 1258. Na enkele dagen besefte Al-Musta'sim dat het gevecht zinloos was en hij probeerde te onderhandelen, maar Hulagu wees het voorstel af. Tegen 10 februari 1258 gaf hij zich over en begonnen de Mongolen aan de plundering van de stad. Er zouden naar schatting 200.000 moslims vermoord zijn waarvan het merendeel burgers waren.

DE LAATSTE GROTE KHAN: KOEBLAI KHAN (1260-1294)

Koeblai was onder de regeerperiode van zijn broer Möngke voornamelijk actief in China. Hier moest hij de Mongoolse macht uitbreiden en verdedigen tegen de Chinese Song-dynastie. Doordat hij actief was in China werd hij de belangrijkste Mongoolse heerser in China. Na de dood van Möngke streden Koeblai en een andere broer, Ariq Böke, om de titel van Grote Khan. Deze strijd zou uitmonden in een Mongoolse burgeroorlog tussen de verschillende Mongoolse kanaten.

MONGOOOLSE BURGEROORLOG (1260-1264)

Koeblai kreeg de steun van het Il-kanaat, o.l.s. Hulagu, en Mongoolse vorsten in China terwijl Ariq Böke steun kreeg van de Gouden Horde en het Chagatai-kanaat. Koeblai zijn aanhangers stemden in 1260 dat Koeblai de nieuwe Grote Khan werd. Ariq Böke en zijn aanhangers protesteerden tegen de verkiezing omdat deze niet in de traditionele Mongoolse thuislanden werd gehouden maar op het Chinese grondgebied van Koeblai Khan. Een burgeroorlog volgde. Ariq Böke probeerde zijn oudere broer te misleiden door Koeblai te beloven dat hij niet zou aanvallen, maar op hetzelfde moment vergrootte hij zijn militaire kracht. Tegelijkertijd vielen ook de Song-heersers het rijk binnen terwijl Koeblai Khan meer bezig was met de burgeroorlog. De legers van Koeblai en Ariq Böke ontmoetten elkaar in 1261 maar de slag bracht geen duidelijke winnaar met zich voort maar het was Ariq Böke die zich uiteindelijk terugtrok om opzoek te gaan naar nieuwe bondgenoten. Koeblai profiteerde van deze situatie en nam de volledige controle over Mongolië. Ariq Böke bleef tegenstand bieden maar uiteindelijk kon hij niet concurreren met Koeblai's beter uitgeruste leger. In 1264 aanvaardde Ariq Böke uiteindelijk de heerschappij van zijn broer als Grote Khan. Ondanks zijn titel had Koeblai slechts directe controle over China, Tibet en Korea. Hij had ook de loyaliteit van de Mongoolse heersers in Perzië.

OORLOG TEGEN DE SONG-DYNASTIE EN JAPAN (1264-1281)

Nu Ariq Böke verslagen was, concentreerde Koeblai Khan zich op het veroveren van de Song. De gevechten gingen niet vlekkeloos, de Mongolen maakten kennis met een nieuw klimaat en een beboste vegetatie. Aansluitend stuurde Koeblai diplomaten om de Song keizer te vragen zijn gezag te erkennen en zich over te geven maar de Song keizer wilde zijn onafhankelijkheid bewaren waardoor de twee rijken in een decennia lange oorlog verzeild raakten. De Mongolen begonnen met de belegering van verschillende steden maar ze gingen ook gebruik maken van een vloot. Duizenden boten vochten veldslagen uit op de Gele Rivier. Tijdens deze oorlogjaren riep Koeblai zich officieel uit tot keizer van China. Hij gaf zijn dynastie een Chinese naam, de Yuan-dynastie. De Song-dynastie werd uiteindelijk in 1279 veroverd en aan het rijk toegevoegd.

In 1273, tijdens de oorlog met de Song, beval Koeblai Khan een deel van zijn troepen om naar Japan te gaan. Een Mongoolse vloot van ongeveer 800 boten trok naar Japan. De Mongolen konden een overwinning boeken maar een zware storm dwong de soldaten om terug te keren naar de schepen echter op open zee zorgde deze storm voor zware beschadigingen aan de schepen met zware verliezen tot gevolg. In 1281 probeerde hij het nog een keer maar wederom moesten ze zich terugtrekken door een storm. De Japanners zouden nooit meer geconfronteerd worden met de Mongolen.

De Japanners richtten strijd tegen de Mongolen. Een zware storm vernietigde de vloot.

KOEBLAI KHAN IN OORLOG MET ZIJN NEEF KAIDU (1280-1294)

Koeblai kwam in 1280 in conflict met zijn neef Kaidu (zoon van Gijyk). Kaidu sloot doorheen de jaren allianties met het Chagatai-kanaat en de Gouden Horde tegen Koeblai. Door zijn groeiende macht daagde hij Koeblai Khan herhaaldelijk uit. Er werden verschillende veldslagen uitgevochten maar het grootste conflict tussen Kaidu en Koeblai begon in 1280 toen Kaidu samenpakte met de Mongoolse vorst Nayan. Nayan zorgde voor een opstand in Noord-China terwijl Kaidu West-Mongolië binnenviel waardoor Koeblai langs twee kanten werd aangevallen. Koeblai slaagde erin om de opstand te onderdrukken en won de oorlog in Noord-China. Kaidu bleef nog enkele jaren doorvechten tot zijn dood in 1301. Ondertussen had Koeblai zijn kleinzoon Temür Oljeit hem opgevolgd als keizer van de Yuan-dynastie in China. Onder de heerschappij van Temür Khan eindigden de conflicten tussen de verschillende kanaten een tijd lang en begon Mongool-China aan een vreedzame periode die enkele decennia duurde.

Het Mongoolse Rijk in 1294. Het rijk is opgedeeld in 4 delen: De Gouden Horde, het Ilkanaat, het Chagatai kanaat en het kanaat van de Grote Khan (Yuan-dynastie).

VROEGE POLITIEKE SYSTEEM

Vóór de opkomst van Djengis Khan was de clan de sociale en politieke basis van de Mongolen. Een groep verwante gezinnen vormde een clan en hun voornaamste doel was samen te werken om te overleven. Aan het eind van de 12e eeuw begonnen de clans grotere eenheden te vormen die stammen werden genoemd. Bloedbanden, relaties binnen de clan en de stammen, bepaalden de sociale status van een persoon. De stammen verkozen hun leiders bij kharitai's. Een kharitai was een politieke bijeenkomst. De leiders kwamen voornamelijk uit de machtigste clans binnen een stam.

KLEINE VERANDERINGEN TEN TIJDE VAN DJENGIS KHAN

Ten tijde van Djengis werden leiders gekozen vanwege hun militaire vaardigheden en hun banden met adellijke families. De leiders vertrouwden op nikôes (loyaal personen van de leider) om tribale zaken uit te voeren. Nikôes verhuisden van de ene leider naar de andere op zoek naar degene die hen de grootste rijkdom of militaire macht kon bieden. De leiders van de stammen zorgden voor loyaliteit onder hun nikôes door hun rijkdommen te geven die tijdens veroveringen of via belastingen werden bemachtigd in de vreemde landen onder controle van de Mongolen.

Waargenomen van verschillende clans en stammen. Het omschikte gebied heeft Djengis Khan in 1206 kunnen verenigen. Zijn legers bestonden uit soldaten afkomstig van al de stammen binnen het Mongoolse Rijk.

Rond 1183 verdiende Temûjin de titel van khan onder zijn stam. Het duurde nog 20 jaar voor hij alle stammen van Môngôlië verenigde en de Grote Khan werd. Eerstmaal die positie verworven, creëerde hij een nieuwe bestaansvorm binnen een diverse samenleving. Djengis verving veel van de oude clan- en stamhoofden door militaire commandanten die trouw aan hem waren. Hij eiste dat alle gezonde mannen in het leger dienden en koos ervoor om soldaten van dezelfde stam te verspreiden over alle eenheden om opstand te voorkomen.

DE POSITIE VAN MANNEN, VROUWEN EN SLAVEN

De mannen waren het dominante geslacht binnen de Mongoolse samenleving. Eerwenslang waren zij verantwoordelijk voor de macht binnen de clans, stammen en rijken. Vrouwen speelden normaal gesproken geen actieve rol in de politiek of het leger, behalve binnen de koninklijke familie. Een khans vrouw kon invallen als regent nadat haar man stierf voordat de volgende grote Khan werd gekozen. Sommige vrouwen konden ook de beslissingen van de khan beïnvloeden. Zo nam Koebilai Khan vaak het advies van zijn favoriete vrouw Chabi aan. Vele vrouwen waren simpele herdersvrouwen en moeder maar er waren ook vrouwelijke paardenboogschutters en vrouwelijke zwaardvechters. Mongoolse khans hadden meestal verschillende huishoudens met een andere vrouw voor elk huishouden. Onder de heersende klasse was het gebruikelijk voor een man om meer dan één vrouw te hebben. Een werd meestal beschouwd als de favoriete, of hoofdvrouw.

Temûjin en Ögödei waren 2 vrouwen die als regentes over het rijk heersten. Zij waren de weduves van Ögödei en Güyük.

De slavernij speelde een belangrijke rol in de sedentaire Mongoolse samenlevingen. Na een succesvolle strijd namen de bevelhebbers de nabestaanden van hun vijand mee als slaaf. Er waren 2 soorten: ötügüs bo'ol en bo'ol. De ötügüs bo'ol waren gebonden aan de dienst van hun meesters maar zij konden wel bezittingen hebben. De bo'ol, had niet dezelfde mogelijkheden om rijkdom of sociale invloed te verkrijgen. Zij werden meestal door hun families verkocht via de slavenhandel.

MONGOOLE WETTEN

Door de samenvoeging van de Mongoolse stammen creëerde Djengis een nieuwe natie. De stammen hadden een lange geschiedenis van conflicten en de Grote Khan was vastbesloten om zijn macht te gebruiken om orde te scheppen.

Djengis was de opperbeheerser en zijn regels en verklaringen waren de wet. Tijdens zijn regeringsperiode stelde hij een wetboek op, de Yasak. Er is geen direct schriftelijk bewijs van deze wettelijke code. Op dit moment weten we niet zeker of de Mongolen ten tijde van Djengis een geschreven wetboek hadden maar ze hadden wel ongeschreven wetten. Waar we wel zeker van zijn is dat Toekomstige khans alle ongeschreven wetten en hun eigen wetten er aan toe voegden waardoor ze een bundeling van deels geschreven en deels ongeschreven wetten hadden. De grote Yasak werd zo een geheel van wetten die het sociale en juridische gedrag van de Mongoolse stammen en de veroverde volkeren regelde.

BELASTINGEN EN HANDEL

Ook het Mongoolse rechtstelsel maakte gebruik van belastingen. De Mongoolse leiders namen, toen ze nog strikt nomaden waren, een deel van de kuddes van hun volk als belasting. Wanneer ze heersten over de sedentaire samenlevingen lieten de Mongoolse vorsten elke persoon een belasting betalen in de vorm van geld of goederen. De Mongolen belastten ook de handel waarbij zij een percentage kregen.

Handel was het belangrijkste economische aspect van de Mongoolse samenleving. Wanneer het rijk groter werd was er een grotere behoefte aan grondstoffen. Het Mongoolse Rijk ontving buitenlandse handelaars met open armen en ze kregen zelfs bescherming. De Mongolen waren in staat om de veiligheid en zekerheid van reizigers te garanderen en doorheen het grote rijk ontstond een levendige handel. Deze vreedzame periode doorheen het Mongoolse Rijk staat bekend als de Pax Mongolica, de Mongoolse vrede. Steeds meer westerse handelaars trokken in de vorm van een karavaanhandel naar het Mongoolse Rijk om handel te drijven. Een bekend Europese handelaar die in contact stond met het Mongoolse Rijk was Marco Polo. Er ontstond een internationale handel, de Mongolen openden hun deuren voor producten, ideeën en zelfs religies. Oost leerde van West en vice versa.

Naarmate het Mongoolse Rijk groter werd, werd het opgesplitst in verschillende districten. Alle districten hadden hun eigen leider maar nog steeds één overkoepelende leider: de Grote Khan. Na verloop van tijd begonnen de districten zich uit te breiden en werden ze omgevormd tot kanaten (vorstendommen). De verschillende kanaten begonnen hun eigen politieke systemen toe te passen binnen het grondgebied wat soms leidde tot totaal andere bestuursvormen tussen de Mongoolse gebieden.

POLITIEK EN SAMENLEVING IN DE YUAN-DYNASTIE

Als keizer van China en als de Mongoolse Grote Khan, mergele Koelai Khan (1260-1294) de politieke systemen van de twee volkeren. Hij behield traditionele Mongoolse functies maar gaf ook overheidsambten aan Chinezen. Hij aanvaardde zelfs advies van Chinezen binnen zijn regering om hervormingen door te voeren. Het was belangrijk dat de Chinezen loyaal aan hem waren, door zijn vrijgevigheid bevorderde hij de loyaliteit onder zijn volk. Een hervorming dat werd doorgevoerd was het gebruik van papiergeld.

Abdruk van papiergeld dat gebruikt werd in de Chinese gebieden ten tijde van het Mongoolse Rijk.

Een Mongoolse ruiter.

In China vertrouwde Koelai op een communicatiesysteem genaamd de yam. De yam gebruikte een reeks militaire posten die 50 km uit elkaar lagen en voorzien waren van paarden en voorraden. Wanneer een ruiter de yam gebruikte nam hij een nieuw paard bij elke post. Door vaak van paard te wisselen kon een boodschapper ongeveer 300 km in een dag afleggen, wat een grote afstand is per dag met een paard. De yam werd ook soms gebruikt door handelaars.

POLITIEK EN SAMENLEVING IN HET IL-KANAAT

De Mongolen namen een door de islam gedomineerde regering en samenleving over. De Koran, het islamitische heilige boek, legde de wetten van de islamitische samenleving vast. Onder Hulagu Khan (de khan van het Il-kanaat) werd de Mongoolse wet belangrijker hoewel de lokale bevolking ook de islamitische wet bleef naleven. Net als in China gebruikten de Il-khans een aantal van de bestaande politieke structuren om hun heerschappij op te leggen.

De eerste Il-khans regeerden over hun eigen land, maar hadden ook plichten aan het grotere Mongoolse Rijk. In tegenstelling tot de andere kanaten, bleef het Il-kanaat trouw aan de Grote Khan. Dat veranderde wanneer Ghazan tot khan verkozen werd. Hij brak met de Mongolen van Oost-Azië toen hij de titel Il-khan liet vallen en de islamitische titel sultan aannam. Hij beschouwde zichzelf niet meer als een deel van een groter Mongoolse Rijk. Hij bekeerde zich tot de islam waardoor de islam meer invloed kreeg binnen de regering.

De bekeering van Ghazan Khan tot de islam.

POLITIEK EN SAMENLEVING IN DE GOUDEN HORDE

Reconstructie van de karavaanhandel. De handelaren werden belast.

Voor de Mongoolse invasie werden de Russische steden in de Gouden Horde gedomineerd door lokale vorsten. Dit lokale politieke systeem bleef grotendeels intact na de komst van de Gouden Horde. Batu Khan (oprichter Gouden Horde) en zijn opvolgers zochten alleen eerbetoon en wilden geen directe controle over de Russische landen. Ze waren steppe bewoners en wilden niet in de steden wonen. De Mongolen controleerden de steppegebieden van het kanaat en lieten de steden over aan de Russische vorsten. De Russische vorsten behielden hun lokale macht maar de Mongolen lieten ze nooit vergeten dat ze hun macht aan de khan te danken hadden. Opstandige vorsten werden vermoord en vervangen door Mongoolse gezinde vorsten.

Door zich te concentreren op de steppe konden ze ook belastingen innen op de handel langs de zijderoute en andere karavaanroutes. In de Russische steden stuurden de Mongolen ambtenaren om belastingen te innen. Een persoon die geen belasting kon betalen, werd tot slaafverij gedwongen.

POLITIEK EN SAMENLEVING IN HET CHAGATAI-KANAAT

Over het Chagatai-kanaat is vandaag minder bekend dan over andere Mongoolse kanaten. De regio bleef voornamelijk nomadisch en hielden geen schriftelijke verslagen bij. Chagatai en zijn nakomelingen namen geen groot rijk over zoals de andere kanaten. Over het algemeen volgden de Chagatai-heersers de Mongoolse yak en traditionele politieke systemen, in ieder geval tot de khans zich in de 14e eeuw tot de islam bekeerden. Doordat het grondgebied voornamelijk uit steppegronden bestond en er een nomadische levenswijze overheerste, was er minder handel in het Chagatai-kanaat dan in de andere kanaten. De meeste economische activiteiten concentreerden zich in de weinige steden.

Het kleinere Chagatai-kanaat ontregel door de andere kanaten. Het gebied was grotendeels nomadisch met slechts enkele steden.

Het Mongoolse leger was het belangrijkste onderdeel van het Mongoolse Rijk. Iedereen was een deel van het leger, en iedereen was betrokken in de militaire campagnes en oorlogen. Wanneer Djengis Khan zich tot Grote Khan liet kronen in 1206, begon hij zijn leger te reorganiseren. Hij heeft de verschillende Mongoolse stammen kunnen samenbrengen tot één grote stam onder leiding van hem. Hier kunnen verschillende gerechten en oorlogen aan te pas. Maar hij wist dat de aard van zijn militaire campagnes voortaan zou veranderen. Naburige naties hadden grotere en betere legers waardoor hij zijn legers moest versterken en verder ontwikkelen.

VROEGE HERVORMINGEN VAN HET LEGER

Om zijn legers te versterken en te ontwikkelen deed Djengis Khan zijn leger op in eenheden van 10 (arban), 100 (jagoes), 1.000 (minghan) en 10.000 (tumen). De vechtende mannen (14 tot 60 jaar) werden georganiseerd in deze standaard-eenheden. Deze eenheden werden door de tumen bevelhebbers, genaamd de jurichi, overzien. Wisselen tussen de verschillende eenheden was verboden. Soldaten vochten als een deel van een eenheid, niet als individuen. Daarnaast verbrak hij waar mogelijk banden tussen mensen van dezelfde stam. Deze verbreking deed hij om discipline en effectiviteit van zijn leger te verhogen. Voor Djengis Khan lechtten de Mongolen veel waarde aan de stamloyaliteit. Djengis verbrak dit en wilde dat de Mongolen loyaal waren aan de gevechtseenheden, niet enkel aan de personen van dezelfde stam.

Militaire indeling Mongoolse leger

KESJIG (KEIZERLIJKE LIJFWACHT)

Een westerse handelaar (Marco Polo) in het kamps van 2 leden van de kesjig. (uit de serie: Marco Polo)

Djengis Khan creëerde een elitekorps, genaamd de kesjig. De kesjig bestond uit zijn meest loyale en langst dienende kompanen. Deze keizerlijke lijfwacht had taak was om de khan en de rest van de royalty's te beschermen. Een lidmaatschap in de kesjig werd beschouwd als een hoge eer en was alleen weggelegd voor de meest betrouwbare krijgers. De kesjig werd gerekruteerd over alle Mongoolse stammen maar om een vertrouwd lid van de kesjig te worden was niet makkelijk. In de beginjaren stond de kesjig alleen open voor Mongolen of Turken, dit om vertrouwensredenen. Later konden ook andere etnische groepen toetreden.

MILITAIRE UITRUSTING

Het basis koutuum van de Mongoolse krijger was zijn alledaagse kleding. Het bestond uit een zware jas dat vastgebonden was door een leren riem. Aan deze riem zou zijn zwaard, dolk en mogelijk een bij hangen. Onder de jas droegen ze onderkleding met lange, wijde mouwen. De rijkere soldaten droegen een kledingstuk dat van de huid van wolven en zelfs apen was gemaakt, terwijl de armere soldaat het met honden- of geitenhuiden moesten doen. De zijden onderhanden dienden als extra bescherming. Zelfs als een pij de maïnkelder of leren bovenkleding doorboorde, zou de zijde van het hemd uittrekken om zich rond de pij te wikkelen. Hierdoor zou het verwijderen van de pij gemakkelijker zijn. De Mongolen droegen over de kledij nog een metalen en lederen harnas. Het pantser bestond uit kleine schabben van ijzer, delen maïnkelder of hard leer. De helmen waren kegelvormig en samengesteld uit ijzeren platen. Of de helm van een soldaat leer of metaal was, was afhankelijk van zijn rang en rijkdom.

Verscheidende soorten Mongoolse rassen die gebruikt werden door de Gouden Horde (een koninkrijk binnen het Mongoolse Rijk)

DE MONGOOLE PAARDEN

De Mongoolse paarden stonden aan de basis van de grote sterkte van het Mongoolse leger. De Paarden van de Mongolen waren klein maar krachtig, ze stonden bekend om hun uithoudingsvermogen. Tijdens de kindertijd leerden alle Mongolen paardrijden en werden ze onafscheidelijk van hun paarden. Naar schatting had elke man tussen de 2 en 28 paarden. Wanneer de Mongolen ten oorlog trokken konden duizenden paarden probleemloos worden verzameld. De Mongolen beschermden hun paarden op dezelfde manier als zichzelf met een harnas. Alle paarden waren uitgerust met stijgbeugels. Dit maakte het gemakkelijker voor de boogschutters om hun bovenlichaam te draaien en in alle richtingen te schieten. Mongoolse strijders streden het moment waarop ze een pijl loslieten met het moment wanneer een galopperend paard alle vier de poten van de grond had. Dit verzekerde een goed schot.

WAPENS

Het meest belangrijke oorlogswapen was de boog. De Mongolen waren beroemd voor hun beheersing van het schieten van hun pijlen in alle richting terwijl ze gezadeld. De Mongolen hadden altijd een 2 tot 3 talbogen beschikbaar in de strijd. Op hun rug hadden ze een pijlkoker met een groot aantal pijlen (90).

In een man-tegen-man gevecht was de beste bescherming van de soldaat het schild. Het was meestal klein, rond en gemaakt van hout. Het moest licht genoeg zijn voor de soldaat zodat hij ook zijn zwaard-voering zwaard of bijl kon vastzetten. De Mongolen probeerden altijd een man-tegen-man-gevecht te vermijden. Ze waren superieur in hun paard- en boogschiettechnieken en probeerden hier optimaal gebruik van te maken.

Technologie was een van de belangrijke aspecten van de Mongoolse oorlogvoering. Zo waren belegeringsmachines een belangrijk onderdeel van de oorlogvoering van Djengis Khan. De Mongolen stuitten vaak ook op versterkte steden waardoor ze belegeringsmachines moesten gebruiken. Bekende voorbeelden zijn de trebuchets, katapulten, ballista en belegeringsstoren. Deze machines en technieken vonden ze in China. De Chinezen waren superieur op vlak van technologieën. Een merkwaardig wapen dat de Mongolen van de Chinezen hebben overgenomen is een vlammeswerper (Pen Hsiao Qi). Het wapen vuurde een verbrande chemische stof af. Tegen 1250 gebruikten de Mongolen ook buskruit.

In plaats van de machines doorheen de oorlogscampagnes mee te transporteren, reisden de Mongolen met bekwame ingenieurs die belegeringsmachines konden bouwen van materialen ter plaatse. Wanneer de Mongolen bevolkingen afschikten tijdens hun oorlogstochten, spaarden ze vaak de ingenieurs en andere bruikbare personen om uiteindelijk in het leger te integreren.

GEVECHTSSTRATEGIEËN

De Mongoolse legers reisden in wijd verspreide colonnes. Ze werkten volgens het principe: mars verdeeld, aanval verenigd. Hoewel de troepen verspreid reisden, bleef er een goede communicatie. Er stonden telkens boodschappers klaar die tussen de colonnes reisden. Soms was het nodig dat het leger zeer snel hervernigd moest worden. Door in verspreide colonnes te reizen konden de Mongolen hun meest bekende tactiek toepassen: de gevinsde terugtocht. Ontelbare keren werd de vijand, nadat ze een terugtrekkende Mongoolse colonne achtervolgden, in een dodelijke val gelokt.

Wanneer de Mongolen contact maakten met de vijand, begon het hoofdeger zijn lijn te rekken om de vijandelijke troepen te omsingelen. Als de vijand zwak en klein was, zou de voorhoede van het Mongoolse leger de situatie zelf kunnen aanpakken, maar als het vijandige leger groot en sterk zou zijn, zou de voorhoede van het Mongoolse leger de vijandige troepen in de wachtende zijlijnen van het hoofdeger proberen te lokken. Zodra de val was ontstaan, was er geen ontsnapping mogelijk en was het vijandige leger ingesloten.

De Mongolen gebruikten ook een inlichtingsnetwerk van spionnen en verkenners. Het landschap werd doorzocht op informatie die voordelig was voor het oprukkende leger. Een grondige kennis van het vijandige terrein en interne zaken bij de vijanden gaf de Mongolen een groot voordeel bij oorlogen.

Een reconstructie van de gevinsde terugtocht. Een kleine militaire eenheid trok ten oosten. Op een gegeven moment rukte ze zich terug om de vijand mee te lokken en zich dan vervolgens om te draaien om de aanval verder te zetten. Een andere Mongoolse eenheid kon zo een verrassingsaanval inzetten in de flank van de vijanden.

Bekijk de video aandachtig en probeer de bijbehorende vragen in de werkbundel op te lossen.

GROOTTE VAN HET LEGER

Het Mongoolse leger werd vaak groter gedacht dan dat het in werkelijkheid was vanwege hun mobiliteit en tactiek om het leger te extra reusachtig te doen laten uitzien. In 1206 zouden de Mongolen naar schatting een leger van 100.000 manschappen gehad hebben. Sommigen beweren dat de Mongolen tijdens de inval van Chorasmië met 700.000 tot 800.000 soldaten waren. Sommige hedendaagse historici schatten het Mongoolse leger op 800.000 in 1220. In dit geval zouden er alleen al een 4 miljoen paarden doorheen Centraal-Azië zijn getrokken. Het is moeilijk om een getal op de aantallen te plakken, wat we wel kunnen bedenken is dat de Mongolen in grote aantallen reisden en dat het groter leek door het aantal paarden dat ze bijhadden.

De grootste omvang van het Mongoolse Rijk dat bereikt werd rond 1294

DE MONGOLEN OP DE STEPPE

Het Mongoolse leven in de tijd van de eerste Grote Khan, Djengis Khan, richtte zich op de kudde. Landbouw was bijna onmogelijk op de steppen door het ruwe weer en weinig regen. Een familie was voor zijn levensonderhoud afhankelijk van de dieren. De kuddes moesten door de steppen gedreven worden om er zeker van te zijn dat er genoeg gras was om te grazen. Daarom waren de Mongolen nomaden. De belangrijkste dieren waren schapen en paarden. De Mongolen gebruikten het voedsel en de wol die van hun schapen kwamen voor zichzelf en als handelswaar met andere sedentaire gemeenschappen. Omdat de Mongolen nomaden waren, verplaatsten ze zich tussen de seizoenen. In de zomers trokken ze door de wijd open steppen en in de winter gingen ze naar de berggebieden. Paarden waren voornamelijk de belangrijkste bron van transport en speelden een grote rol in het succes van het Mongoolse leger. De Mongolen waren hele goed ruiters en maakten hier gebruik van in oorlogen.

MONGOOLESE WONINGEN

Op de steppen woonden de Mongolen in tenten die yurten werden genoemd. De yurten waren rond, met een gat in het midden dat dienst deed voor licht en schoorsteen. De vloer was bedekt met dierenhuiden. De kamer binnen was in twee helften gesplitst, één voor mannen en één voor vrouwen. Yurten waren gemakkelijk op te zetten en af te breken, zodat ze zonder veel moeite konden worden verplaatst.

ETEN EN KLEDIJ

Mongoolse mannen en vrouwen droegen gelijkaardige kleren, te beginnen met een mantel genaamd 'deef'. De mantel kan bekleed zijn met bont voor de warmte. Arme mensen kleedden hun kleding gevoerd met wol of katoen in plaats van bont. Onder de 'deef' droegen Mongolen een broek en een soort oederhoed. Bij koud weer droegen ze overjassen van vilt of bont. Het enige grote verschil tussen mannelijke en vrouwelijke kleding was het hoofddeksel. Mannen droegen meestal bontmutsen met flappen die de oren bedekten. Rijke vrouwen droegen hoge, mooie hoeden.

Het basisvoedsel bestond uit zuivelproducten en vlees van hun kudde of van dieren die tijdens de jacht werden gedood. Naarmate het rijk groeide werden nieuwe voedingsmiddelen geïntroduceerd zoals geroosterd vlees en gerechten gemaakt met graanproducten.

LEVEN IN DE VEROVERDE LANDEN

De omstandigheden in veroverde landen hingen van veel dingen af. Mensen, die over de vaardigheden beschikten die de khans nodig hadden, werden goed behandeld. De armen en ongeschoolden werden gezien als een bron van belastingen en inkomsten, niet als burgers met rechten. Het was een tijd waarin de meeste mensen in Europa en Azië in armoede leefden. In elk kanaat binnen het Mongoolse Rijk kunnen we verschillen onderscheiden.

LEVEN IN DE YUAN-DYNASTIE (CHINA)

In China richtte Koelblai Khan vier klassen van burgers op. De Mongolen waren de heersende klasse, de tweede klasse waren buitenlanders en de laagste klassen waren de Noord- en Zuid-Chinezen. De onderste klassen leverden het grootste deel van het geld en arbeid voor de khan. Koelblai dwong Chinese boeren om zijn paleizen en projecten te bouwen maar hij probeerde ze ook te helpen. Na de oorlogen op het grondgebied was het land van de boeren vernietigd. Koelblai verbood dat de Mongolen hun paarden daar nog mochten grazen om zo het land te herstellen. Ook verlaagde hij de belastingen en gaf hij graan aan arme Chinezen. Op het platteland gebruikten ze een Chinees systeem de 'sh'. Dit systeem verenigde 50 boerenfamilies tot 1 groep. Dit om samenwerking en productie te verhogen.

LEVEN IN HET IL-KANAAT (PERZIË)

De eerste decennia van de Mongoolse overheersing in Perzië en de aangrenzende landen zorgde voor grote veranderingen bij de lokale bevolking. Oorlogen en het idee van de Mongolen om landbouwgronden om te zetten tot weidelanden de landbouwconomie verwoest in het Il-kanaat. De bevolking daalde en vele mensen werden tot slavernij gedwongen. Vóór de invasies hadden de inwoners van een gezonde economie. De boeren produceerden vele gewassen zoals maïs, fruit, katoen en zijde. Onder de heerschappij van de Mongolen hadden de boeren het moeilijker om hun velden weer productief maken. Het stadleven in Perzië kenden dezelfde harde gevolgen van de Mongoolse verovering. De wederopbouw van sommige steden werd vertraagd door de zware belastingen.

Een stadbewoner kon ambachtelijk werk doen, zoals kleding, keramiek of tapijnen maken. De machtigste mensen waren de landeigenaars en ambtenaren. Zij bezaten meestal grond buiten de steden en waren actief in de handel.

LEVEN IN DE GOUDEN HORDE (RUSLAND)

De Mongoolse heersers van de Gouden Horde hadden geen directe invloed in het dagelijkse leven in de Russische landen. Het enige contact was met ambtenaren en de vorsten die de lokale gebieden regeerden. Voor de gemiddelde bevolking veranderde het leven onder Mongoolse heerschappij niet veel, tenzij ze in het leger werden gedwongen. In de beboste gebieden was het moeilijker om gewassen te telen. Er waren korte zomers en onvruchtbare gronden. In het zuiden was de landbouw beter door vruchtbare gronden.

LEVEN IN HET CHAGATAI-KANAAT (CENTRAAL-AZIË)

Het dagelijkse leven in het kanaat Chagatai leek op het leven dat de Mongolen in hun thuisland kenden. De meeste mensen waren nomaden. Niet iedereen was nomadisch. Sommige waren semi-nomaden. Zij verbleven een deel van het jaar in een kamp of dorp maar gedurende een deel van het jaar trokken zij naar verdere gelegen weiden. Omdat de Mongolen van Centraal-Azië trouw bleven aan hun nomadische afkomst, negeerden ze grotendeels de steden.

RELIGIE IN HET MONGOOLSE RIJK

In het Mongoolse rijk groeiden religieuze ordes over het algemeen goed. De Mongolen stonden bekend om hun tolerantie wat betreft het geloof van anderen onder hun heerschappij. De Mongolen hielden zich niet aan één bepaald geloof.

SJAMANISME

Het sjamanisme was de traditionele Mongoolse religie. Het sjamanisme geloof in het bestaan van verschillende geesten die in contact staan met de wereld en gecontacteerd kunnen worden door heilige mannen of sjamanen. De sjamaan had een machtige positie in de Mongoolse samenleving en werd soms gevreesd door de stam, in sommige gevallen meer dan de eigen leider van de stam. Het beoefenen van de religie draaide veel rond de voorouderverering en contact met de doden. De familie hield vaak beeltdiensen van hun voorouders op speciaal toegewezen plaatsen in hun yurten. Op de steppe was het de sjamaan wiens vaardigheden werden opgeroepen in gevallen van ziektes. Hij bepaalde of het natuurlijke ziektes waren of dat hekserij in het spel was.

ISLAM

Gengis Khan (Ji Khamut) laat zich bekeken tot de islam.

In het westen van Azië was de islam het dominante geloof. Het Midden-Oosten en delen van Centraal-Azië werden geregeerd door islamitische leiders. De religie had zich ontwikkeld tijdens de zevende eeuw onder de oprichter, Mohammed. Moslims geloofden dat hij de laatste profeet was die door God werd gezonden. Zijn leer werd zowel religieus als burgerlijk recht. Mohammed zei dat alleen mensen die zijn eigen leer met betrekking tot Gods woord accepteerden, ware volgelingen van Allah waren.

Door de komst van de Mongolen kwam de islamitische bevolking voor het eerst onder heerschappij van niet-moslims. De khans van de Gouden Horde bekeerden zich als eersten tot de islam. Uiteindelijk waren alle karaten, behalve de Yuan-dynastie, overwegend islamitisch. Toen de Mongolen zich bekeerden, zetten ze ook hun sjamanistische praktijk voort. Na verloop van tijd stierven de traditionele geloofsovertuigingen echter uit buiten de Mongoolse thuislanden.

CHRISTENDOM

De christenen in Mergolë behoorden tot de Kerk van het Oosten. Christenen van Europa noemden hen Nestorianen. De Nestorianen hadden een andere kijk op de aard van Jezus als zowel een god als een mens dan andere christenen. Tijdens de middeleeuwen verspreidde de Kerk van het Oosten zich over Azië. Het was de eerste vorm van christendom dat India en China bereikte.

Door verovering en diplomatie legden de Mongolen voor het eerst contact met het rooms-katholicisme en de oosterse orthodoxie, twee andere vormen van het christendom. Het rooms-katholicisme, onder leiding van de paus, domineerde West- en Midden-Europa. De Oostelijke Kerk was geconcentreerd in Constantinopel.

De Europeanen beschouwde de Mongolen als heidenen die de wereld wilden domineren. Tegen de tijd dat het Mongoolse rijk stevig gevestigd was in Azië begonnen de Europese christenen, ambassadeurs en missionarissen te sturen naar het Mongoolse Rijk. Dit voor diplomatie maar ook spionage.

Nestoriaans kruis uit de Yuan-dynastie

BOEDDHISME

Een boeddha-beeld in Karakorum (was vroeger de hoofdstad van het Mongoolse Rijk)

Het boeddhisme is gebaseerd op de leerstellingen van de Boeddha, een voest die zijn rijkdom opgaf om de betekenis van leven en dood te begrijpen. Boeddha's geloofsovertuigingen waren gebaseerd op religieuze leerstellingen die reïncarnatie benadrukte. Wanneer een levend wezen sterft, leeft het volgens het boeddhisme voort en wordt het herboren in een andere persoon of een ander dier.

Onder Koelbai Khan kreeg het boeddhisme sterke koninklijke steun. Toch riep de Grote Khan het niet uit tot staatsgodsdienst. In China streden de boeddhisten voor invloed bij het hof van Koelbai met de aanhangers van een inheemse Chinese religie, het taoïsme. Uiteindelijk wonnen de boeddhisten en hadden ze meer invloed in de regering.

